

PORTRÄT / PORTRET

EUROREGION PRO EUROPA VIADRINA

PORTRÄT / PORTRET

EUROREGION PRO EUROPA VIADRINA

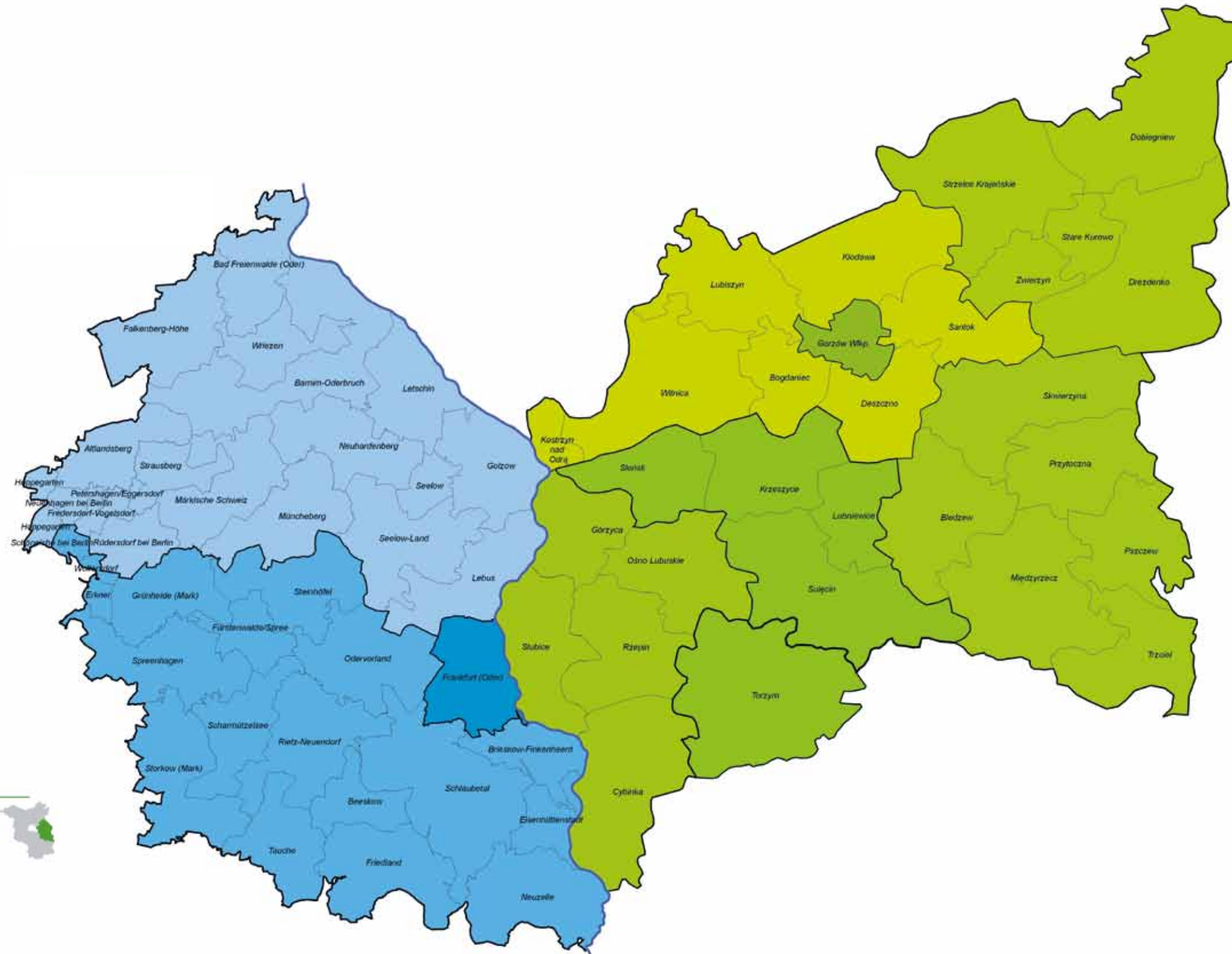
Das Projekt wird aus Mitteln des Europäischen Fonds für Regionale Entwicklung im Rahmen des Operationellen Programms der grenzübergreifenden Zusammenarbeit Polen (Wojewodschaft Lubuskie) – Brandenburg 2007 – 2013, Small Project Fund und Netzwerkprojektfonds der Euroregion Pro Europa Viadrina, kofinanziert.

„Grenzen überwinden durch gemeinsame Investition in die Zukunft“

Projekt współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska (Województwo Lubuskie) – Brandenburgia 2007 – 2013, Fundusz Małych Projektów i Projekty Sieciowe Euroregionu „Pro Europa Viadrina”

„Pokonywać granice poprzez wspólne inwestowanie w przyszłość“

FRANKFURT (ODER) / GORZÓW WLKP. 2014

Euroregion PRO EUROPA VIADRINA
administrative Gliederung / podział administracyjny

Grenze der Euroregion / granice Euroregionu PRO EUROPA VIADRINA Stadt FRANKFURT (ODER) Landkreis MÄRKISCH-ODERLAND Landkreis ODER-SPREE	Grenzen der Städte, Ämter, amtsfreien Gemeinden / granice miast, związków gmin, gmin miasto GORZÓW WLKP. powiat GORZÓWSKI powiat MIĘDZYRZECKI powiat SŁUBICKI powiat STRZELECKO-DREZDENECKI powiat SULĘCIŃSKI

Maßstab: 1:160.000
 Bearbeitung und digitale Kartographie:
 Regionale Planungsstelle der Regionalen
 Planungsgemeinschaft Oderland-Spree

ENTDECKE DIE ANDERE SEITE DER ODER!

Mit dem Bildband „Porträt der Euroregion PRO EUROPA VIADRINA“ möchten wir Ihnen die Städte, Gemeinden und Landkreise unserer deutsch-polnischen Grenzregion vorstellen. Er ist ein Zeitzeugnis im 20. Jahr des Bestehens der Euroregion. Bezaubernde Landschaften, idyllische Dörfer, faszinierende Städte, architektonische, historische, künstlerische Schätze sind mittlerweile grenzenlos erlebbar. In den letzten zwei Jahrzehnten wurde hier vieles erreicht. Unsere gemeinsame Region ist schöner geworden und um zahlreiche Attraktionen und Angebote reicher. Architektonische Denkmäler wurden stilvoll und behutsam restauriert. Einwohner, Gäste, deutsche und polnische Nachbarn können unzählige interessante touristische, künstlerische und naturkundliche Angebote in Anspruch nehmen. Neben privatem Engagement haben hierfür vielfach die Kommunen und andere öffentliche Einrichtungen enorme Anstrengungen unternommen, Fördermittel des Landes Brandenburg, der Wojewodschaft Lubuskie, der Bundesrepublik Deutschland, der Republik Polen oder der Europäischen Union eingeworben, um die Region für Leben, Wohnen, Arbeiten und Wirtschaften attraktiver zu gestalten.

Den Ergebnissen dieser grenzübergreifenden Zusammenarbeit, dieses erfolgreichen Engagements möchten wir mit diesem Band ein Denkmal setzen. Wir verbinden hiermit auch unseren Dank an die unzähligen Bürgerinnen und Bürger, die seit Jahren ihre Freizeit nutzen, um die deutsch-polnische Zusammenarbeit mit Leben zu erfüllen, die der Idee der Völkerverständigung zur gelebten Realität verhelfen. Ein besonderer Dank gebührt auch den Mitarbeitern kommunaler Einrichtungen, die seit Jahren freundschaftliche Beziehungen mit ihren Partnergemeinden und Kreisen pflegen, Ideen für gemeinsame Vorhaben entwickeln und diese Projekte gemeinsam, zum Vorteil der Allgemeinheit umsetzen.

Wir würden uns freuen, wenn der Bildband „Porträt der Euroregion PRO EUROPA VIADRINA“ auch Menschen erreicht, die unsere Euroregion oder die jeweils andere Seite der Oder noch nicht kennen. Wir laden Sie somit herzlich ein. Entdecken Sie unsere Euroregion, entdecken Sie die andere Seite!

Dr. Martin Wilke

*Vorstandsvorsitzender Mittlere Oder e. V.
Oberbürgermeister der Stadt Frankfurt (Oder)*

Tadeusz Jędrzejczak

*Vorstandsvorsitzender der Vereinigung der Polnischer Gemeinden
Euroregion PRO EUROPA VIADRINA
Präsident der Stadt Gorzów Wlkp.*

ODKRYJ DRUGĄ STRONĘ ODRY!

Przy pomocy albumu „Portret Euroregionu PRO EUROPA VIADRINA“ chcielibyśmy Państwu przedstawić miasta, gminy i powiaty polsko-niemieckiego pogranicza. Album ten jest świadectwem 20-letniego istnienia Euroregionu. Urokliwe krajobrazy, idylliczne wioski, fascynujące miasta oraz rozliczne skarby architektury, historii i kultury – to wszystko czeka na zwiedzających. W ostatnich dwóch dekadach osiągnięto bardzo dużo. Nasz wspólny region stał się piękniejszy, bogatszy o przeróżne atrakcje i oferty. Skarby architektoniczne zostały pieczołowicie poddane renowacji. Mieszkańcy, goście, polscy i niemieccy sąsiedzi mogą skorzystać z wielu ofert turystycznych, artystycznych i przyrodniczych. Obok prywatnych inicjatyw, także jednostki komunalne i publiczne podjęły intensywne wysiłki, aby uzyskać dotację Kraju Związkowego Brandenburgia, województwa lubuskiego, Niemiec i Polski, a także Unii Europejskiej. Celem tego jest i było uatrakcyjnienie życia w regionie, warunków pracy, mieszkaniowych i prowadzenia działalności gospodarczej.

Album to zwieńczenie wspólnego, konsekwentnego zaangażowania w transgraniczną współpracę. Jednocześnie dołączamy nasze podziękowania dla wielu mieszkańców, którzy od lat czas wolny od pracy zawodowej przeznaczają na współpracę polsko-niemiecką, tym samym urzeczywistniając ideę porozumienia między narodami. Szczególnie dziękujemy instytucjom samorządowym, utrzymującym od dawna przyjazne stosunki z partnerskimi gminami i powiatami. Rozwijają one pomysły wspólnych przedsięwzięć i razem realizują projekty dla dobra publicznego.

Bylibyśmy bardzo uradowani, gdyby album „Portret Euroregionu PRO EUROPA VIADRINA“ dotarł także do ludzi, którzy nie znają naszego Euroregionu. Zapraszamy Państwa też do odwiedzin po drugiej stronie Odry. Odkryjcie nasz Euroregion, odkryjcie drugą stronę!

dr Martin Wilke

*Przewodniczący Stowarzyszenia Mittlere Oder e. V.
Nadburmistrz Frankfurtu nad Odrą*

Tadeusz Jędrzejczak

*Przewodniczący
Stowarzyszenia Gmin Polskich
Euroregionu „Pro Europa Viadrina”
Prezydent Miasta Gorzowa Wlkp.*

DAS SCHLOSS IN ROGI / PAŁAC W ROGACH

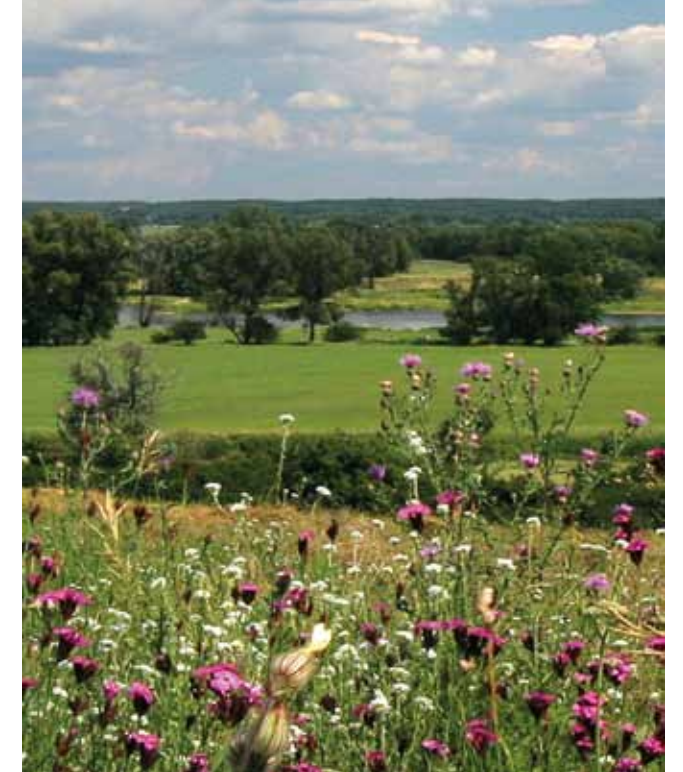
Im Dorf Rogi der Gemeinde Lubniewice befindet sich das Schloss, in dem am 21. Dezember 1993 der deutsch-polnische Vertrag über die Gründung der Euroregion PRO EUROPA VIADRINA unterschrieben wurde. Das Schloss mit einem Aussichtsturm wurde zu Beginn des XX. Jahrhunderts errichtet und knüpft an den Typ der romantischen Residenz aus dem XIX. Jahrhundert an. Es liegt am Ufer des kleinen Sees Zofiówka.

Wieś Rogi w gminie Lubniewice z pałacem, w którym 21 grudnia 1993 roku podpisano polsko-niemiecką umowę o założeniu Euroregionu PRO EUROPA VIADRINA. Pałac z początku XX wieku nawiązuje do XIX-wiecznej rezydencji romantycznej z wieżą widokową. Pałac usytuowany jest nad brzegiem jeziora Zofiówka.

EINFÜHRUNG WPROWADZENIE

Nach Jahren der Abgrenzung und Verdrängung einer ehrlichen Aufarbeitung von Flucht, Vertreibung und Umsiedlung auf beiden Seiten, nach Jahren einer Blickrichtung, die von den Bürgern der DDR, durchaus verständlich, fast ausschließlich auf den Westen des geteilten Deutschlands konzentriert war, schufen erst die veränderten politischen Verhältnisse seit 1989 die Grundlage für jene wichtige Entscheidung, die mit der Gründung der Euroregion PRO EUROPA VIADRINA 1993 auf Schloss Rogi getroffen wurde. Dieses Datum hat eine symbolische Bedeutung für unsere Region, es eröffnete den Weg für die langfristige und intensive grenzüberschreitende Zusammenarbeit, um die Regionen auf beiden Seiten der Oder möglichst gleichmäßig und ausgewogen zu entwickeln.

Der Begriff Euroregion (Neologismus aus lat. Europa und Regio) bezeichnet länderübergreifende Regionen in Europa, meistens mit gemeinsamen wirtschaftlichen Schwerpunkten. Der Name taucht in den Bestimmungen der Europarat-Konvention von 1980 über die grenzüberschreitende Zusammenarbeit zwischen den Regionen Europas, der „Madrider Konvention“, auf. Er geht zurück auf die älteste Euroregion - die 1958 gegründete EUREGIO mit Sitz in Gronau entlang der nordrhein-westfälisch-niederländischen Grenze.

Po latach oddzielenia przez granice oraz braku szczerego podejścia po obu stronach do spraw ucieczki, wypędzenia i przesiedleń ludności polskiej i niemieckiej, po latach jednostronnych zainteresowań, które ze strony mieszkańców NRD, co jest zrozumiałe, prawie wyłącznie skierowane były w kierunku zachodu, dopiero od 1989 roku, dzięki zmienionym warunkom historycznym, powstała możliwość podjęcia dalekosiężnych decyzji. Miało to miejsce przy założeniu Euroregionu PRO EUROPA VIADRINA w roku 1993, w pałacu w Rogach. Ta data ma dla naszego regionu symboliczne znaczenie, otwiera bowiem okres długotrwałej i intensywnej współpracy transgranicznej, w celu możliwie jak najbardziej równoległego i zrównoważonego rozwoju regionów po obu stronach Odry.

Euroregion (neologizm z łaciny „Europa” i „regio”) jest pojęciem, określającym regiony położone nad wspólną granicą i posiadające wspólne gospodarcze oraz historyczne powiązania. Pojęcie to pojawiło się pierwszy raz w konwencji Rady Europejskiej w roku 1980, w „Konwencji Madryckiej”, dotyczącej współpracy transgranicznej europejskich regionów, nawiązuje do najstarszego euroregionu, założonego w 1958 roku EUREGIO z siedzibą w Gronau, na granicy Nadrenii Północnej-Westfalii z Holandią.

Die Euroregion PRO EUROPA VIADRINA umfasst die Landkreise und Gemeinden im nördlichen Teil der Wojewodschaft Lubuskie und auf Brandenburger Seite die kreisfreie Stadt Frankfurt (Oder) und die Landkreise Märkisch-Oderland sowie Oder-Spree. Die größten Städte sind Frankfurt (Oder) und Gorzów Wlkp. in denen auch die beiden Geschäftsstellen der Trägervereine der Euroregion angesiedelt sind.

Bereits vor der Wende 1989 wurden hier zahlreiche kommunale Partnerschaften begründet. Bis heute wurden hierbei Hindernisse durch die in beiden Ländern auf Grund ihrer nationalen Besonderheiten unterschiedlichen Kultur, Verwaltungs- oder Rechtsstrukturen vielfach überwunden. Dennoch bleibt viel zu tun, nicht nur in Bezug auf die Sprachbarriere. Es erwartet uns ein weiterhin anhaltender Prozess, in dem das Vorgehen aufeinander abgestimmt und möglichst „harmonisiert“, zu einer gemeinsamen Praxis entwickelt werden muss. Es gilt, Kräfte zu bündeln, damit angesichts der anstehenden Herausforderungen die Handlungsspielräume kreativ genutzt werden. Die beiden, ausdrücklich auf Service und Beratung für grenzüberschreitende Vorhaben orientierten Geschäftsstellen der Euroregion spielten und spielen für den Aufbau, wie für die Stärkung der Zusammenarbeit, gerade durch ihre gemischte deutsch-polnische Personalstruktur, eine Schlüsselrolle.

Die Möglichkeit, die EU Förderung für gemeinsame Projekte zu nutzen, hat eine neue Phase der Zusammenarbeit eröffnet. Das derzeit auslaufende Operationelle Programm zur grenzübergreifenden Zusammenarbeit aus den Jahren 2007 bis 2013 zwischen der Wojewodschaft Lubuskie und dem Land Brandenburg hat dies eindrucksvoll untermauert. Die Realisierung von hunderten großer und kleiner Initiativen und Projekte auf der Parlaments-, Regierungs-, Selbstverwaltungs-, Nichtregierungs- und Bürgerebene war die Folge. Dies führte zur besseren Verflechtung dieser Institutionen und zum besseren Kennenlernen der Menschen. Ohne die enge Zusammenarbeit und die Kompromissbereitschaft auf beiden Seiten wären die vielfältigen Investitionen nicht von Erfolg gekrönt. Insbesondere stellt die alltägliche Begegnung der Bürger aller gesellschaftlichen Bereiche beider Seiten eine wesentliche Grundlage für das gewachsene gegenseitige Vertrauen dar.

Auf Grund der verbesserten Rahmenbedingungen – erinnert sei an die Mitgliedschaft Polens in der NATO seit 1999, seine Aufnahme in die Europäische Gemeinschaft 2004 und den Beitritt zum Schengen-Abkommen 2011 – konnten wesentliche Fortschritte bei der gegenseitigen Annäherung und in die auf Nachhaltigkeit ausgerichtete Kooperation erreicht werden. Diese Erleichterungen wirkten sich auch positiv dahingehend aus, dass die im Oktober

Euroregion PRO EUROPA VIADRINA obejmuje północne obszary województwa lubuskiego, a w Niemczech dwa powiaty: Marchijsko-Odrzański i Odra-Szprewa oraz miasto Frankfurt nad Odrą. Największymi miastami, w których umiejscowione są również siedziby biur Euroregionu są Frankfurt nad Odrą oraz Gorzów Wlkp.

Jeszcze przed zmianami politycznym w 1989 roku istniało tutaj wiele partnerstw komunalnych. Do dzisiaj zostało pokonanych wiele przeszkód, które wynikały z istnienia w obu krajach różnic narodowych, kulturowych, administracyjnych czy prawnych. Jednakże pozostało jeszcze dużo do zrobienia, nie tylko w kwestii barier językowych. Czekają nas długotrwały proces połączenia z takim uzgodnieniem i „zharmonizowaniem” działań, aby jeszcze skuteczniej utrwalić wspólne zasady współpracy. Celem jest także zjednoczenie sił, aby w obliczu istniejących wyzwań, kreatywnie wykorzystywać istniejące ramy działania. Oba biura Euroregionu są w swojej działalności skoncentrowane szczególnie na działaniach usługowych i doradczych dotyczących inicjatyw transgranicznych i mają dlatego wyjątkowo ważny udział przy inicjowaniu i wzmacnianiu współpracy. Jest to możliwe szczególnie dzięki mieszanej, niemiecko-polskiej strukturze personalnej i dwujęzyczności większości pracowników.

Pojawienie się możliwości wykorzystywania dotacji UE dla wspólnych projektów otworzyło nową fazę współpracy. Program Operacyjny Współpracy Transgranicznej na lata 2007-2013 między województwem lubuskim i Krajem Związkowym Brandenburgia, który właśnie dobiega końca, podkreślił w trakcie jego realizacji wagę tego założenia. Konsekwencją tego była realizacja setek większych i mniejszych inicjatyw oraz projektów na poziomie parlamentarnym, rządowym, samorządowym, organizacji pozarządowych i obywateli. To doprowadziło do ściślejszego powiązania ze sobą różnych instytucji i lepszego wzajemnego poznania się ludzi. Bez ścisłej współpracy, umiejętności kompromisu i wzajemnego zaufania, nie mogłyby zostać zrealizowane dziesiątki ważnych dla rozwoju regionu projektów inwestycyjnych. Szczególnie codzienne spotkania mieszkańców obu stron stały się podstawą do wzrostu wzajemnego zaufania.

Ze względu na lepsze warunki ramowe dla współpracy – przypomnijmy tylko przystąpienie Polski do NATO w 1999 roku, przyjęcie w poczet członków Wspólnoty Europejskiej w 2004 roku oraz przystąpienie do Układu z Schengen w 2011 roku – osiągnięto znaczące postępy we wzajemnym zbliżeniu się i współpracy, nastawionej na długotrwałe działania. Te ułatwienia wywarły na tyle pozytywny wpływ, że cele uzgodnione w październiku 1993 roku mogły zostać trwale zapisane w trzech kolejnych koncepcjach Rozwoju i Działania Euroregionu i w ten sposób być sprawniej realizowane, w tym np.:

1993 gesteckten und in den darauf folgenden drei Entwicklungs- und Handlungskonzepten fortgeschriebenen Ziele der Euroregion leichter verwirklicht werden können. Hierzu zählen u.a.:

- die Förderung der Idee der länderübergreifenden Zusammenarbeit und internationalen Verständigung durch zahlreiche Initiativen und Vorhaben auf allen Ebenen;
- die Konsolidierung von gut nachbarschaftlichen Beziehungen durch unterschiedlichste Begegnungsprojekte verbunden mit Abbau gegenseitiger Vorurteile, zur Stärkung von Verständnis und Vertrauen;
- die gemeinsame Unterstützung von Wirtschaftsinitiativen, Berufsbildungsvorhaben, Projekten gegen Arbeitslosigkeit, zur Verbesserung der Lebensqualität und zur Bindung von Jugendlichen an die Region;
- die Erhöhung der interkulturellen Kompetenz in der Grenzregion, auch, um mehr Handlungssicherheit in der internationalen Zusammenarbeit zu erlangen;
- die nachhaltige Förderung des strukturschwachen ländlichen Raumes und die Verbesserung des Umweltschutzes;
- die Verbesserung der Infrastruktur orientiert an den Erfordernissen des Grenz- und Regionalverkehrs;
- die Fortschreibung einer grenzübergreifenden Raumplanung.

In einem Schreiben, das der ehemalige Außenminister Polens, Władysław Bartoszewski, anlässlich des 15-jährigen Bestehens der Euroregion verschickte, verwies er darauf, dass auch in der Euroregion PROEUROPA VIADRINA eine erfolgreiche gemeinsame Entwicklung nur erreicht wird, wenn Deutsche und Polen trotz schwieriger Vergangenheit gemeinsame Perspektiven für die Zukunft erschließen. Um den Gemeinschaftssinn zu entwickeln, muss man sich aber voneinander auch unterscheiden können – und auch dürfen. Nicht Einheitlichkeit ist also gemeint, sondern vereinigte Vielfalt, in der sich jeder einbringen und wiederfinden kann. Voraussetzung ist jedoch, einerseits das Eigene und seine Herkunft zu kennen, andererseits die gegenseitige Toleranz.

Hierzu trägt die Euroregion PRO EUROPA VIADRINA maßgeblich bei. Denn je größer die Europäische Gemeinschaft wird, desto wichtiger wird für den Einzelnen die Entwicklung der regionalen Zusammengehörigkeit, der Erhalt der regionalen Identität. Das Bewusstsein, dass der Begriff der Region über die Grenzen der einzelnen Staaten hinausgeht, ist die beste und für einen Bürger die verständlichste Form des Aufbaus der europäischen Gemeinschaft. Die Polen und die Deutschen tragen durch die Weiterführung des Dialogs auf der Ebene der Euroregion maßgeblich zur Stärkung des europäischen Gedankens bei, ohne die eigene Vergangenheit und Kultur aufzugeben.

- wspieranie idei współpracy transgranicznej i porozumienia międzynarodowego przy pomocy inicjatyw i projektów na wszystkich poziomach;
- konsolidacja dobrosąsiedzkich stosunków przy pomocy różnego rodzaju projektów spotkaniowych w celu zredukowania wzajemnych uprzedzeń oraz wzmocnienia wzajemnego zrozumienia i zaufania;
- wspólne wspieranie inicjatyw gospodarczych, szkolenia zawodowego i projektów zwalczających bezrobocie, w celu polepszenia jakości życia i zachęcenia młodzieży do pozostania w regionie;
- wzmocnienie kompetencji interkulturowych w regionie, także w celu podwyższenia pewności siebie w międzynarodowych kontaktach;
- trwałe wspieranie słabszych strukturalnie obszarów wiejskich i poprawa ochrony środowiska;
- polepszenie infrastruktury, odpowiednio do potrzeb komunikacji w regionach granicznych i regionalnych;
- kontynuacja skoordynowanego i transgranicznego planowania przestrzennego.

W piśmie przesłanym z okazji 15. rocznicy powstania Euroregionu, były minister Spraw Zagranicznych Polski, Władysław Bartoszewski, podkreślił, że także w Euroregionie PRO EUROPA VIADRINA wspólny rozwój zakończy się sukcesem, kiedy Niemcy i Polacy pomimo trudnej przeszłości, spróbują stworzyć wspólną perspektywę na przyszłość. Aby rozwinąć poczucie wspólnoty, trzeba jednak potrafić, a także móc się od siebie różnić. Nie jednolitość będzie decydująca, tylko jedność w różnorodności, w której każdy może się odnaleźć i wzbogacić ją ze swojego punktu widzenia. Podstawą do tego jest z jednej strony wiedza na temat własnego pochodzenia, a z drugiej strony wzajemna tolerancja.

Działania w ramach Euroregionu PRO EUROPA VIADRINA wspierają w znacznym stopniu ten proces. Im bardziej rozszerza się Unia Europejska, tym ważniejsze staje się dla jednostki rozwinięcie wspólnego poczucia regionalnej tożsamości. Przyjęcie do świadomości pojęcia regionu, wykraczającego jednak poza granice poszczególnych państw, jest najlepszą i najbardziej zrozumiałą dla zwykłego mieszkańca formą budowania wspólnoty europejskiej. Polacy i Niemcy, poprzez kontynuowanie tego dialogu na poziomie naszego Euroregionu, przyczyniają się codzienne do wzmocnienia idei europejskiej, nie zapominając o własnym pochodzeniu i kulturze.

STADT FRANKFURT (ODER) MIASTO FRANKFURT NAD ODRĄ

HAUPTGEBÄUDE UNIVERSITÄT / BUDYNEK GŁÓWNY UNIWERSYTETU

Die am 15. Juli 1991 gegründete Europa-Universität Viadrina hat es sich insbesondere zur Aufgabe gemacht, das Zusammenwachsen Europas aktiv mitzugestalten. Ausdruck dafür sind sowohl der überdurchschnittlich hohe Anteil ausländischer Studierender an drei Fakultäten und in 26 Studiengängen als auch ihre über 180 Partnerschaften mit Universitäten weltweit. Damit knüpft sie bewusst an die Traditionen der Alma mater Viadrina, der ersten brandenburgischen Landesuniversität zwischen 1506 und 1811, an.

Uniwersytet Europejski Viadrina, utworzony 15 lipca 1991 roku, postawił sobie za zadanie aktywną działalność na rzecz integracji europejskiej. Wyrazem tego jest ponadprzeciętny udział studentów zagranicznych na trzech wydziałach i 26 kierunkach oraz 180 relacji partnerskich z innymi uniwersytetami z całego świata. W ten sposób uczelnia świadomie nawiązuje do tradycji Alma mater Viadrina, pierwszego uniwersytetu w Brandenburgii działającego w latach 1506-1811.

INNENSTADT / CENTRUM MIASTA

Die historische Mitte Frankfurts erfährt in jüngster Zeit nicht nur städtebaulich, sondern auch kulturell die ihr gebührende Aufwertung. Als kreisfreies Oberzentrum und internationale Doppelstadt mit Słubice, der alten Dammvorstadt, erfreut sich die Geburtsstadt Heinrich von Kleists wachsender Beliebtheit. Dies ist nicht zuletzt dem gotischen Rathaus mit seinen Ziergiebeln und St. Marien, der größten mittelalterlichen Kirche des Landes Brandenburg mit ihren beeindruckenden Glasmalereien, zuzuschreiben.

Historyczne śródmieście Frankfurtu przechodzi w ostatnich latach należne mu dowartościowanie nie tylko pod względem urbanistyczno-budowlanym, lecz także kulturowym. Będąc miastem na prawach powiatu i międzynarodowym podwójnym miastem ze Słubicami, dawnym przedmieściem za wałami, miasto rodzinne Heinricha von Kleista cieszy się coraz większą popularnością. Zaslugą tego jest na przykład gotycki ratusz z pięknymi zwieńczeniami na szczycie i kościół Najświętszej Marii Panny o imponujących witrażach, największy średniowieczny kościół w Brandenburgii.

KLEIST-MUSEUM / MUZEUM KLEISTA

Der am 17. Oktober 2013 eröffnete Neubau zum Kleist-Museum besticht durch seine Natursteinfassade aus Dolomit und bildet in seiner modernen Formensprache einen gelungenen Kontrast zu dem barocken Bau von 1777. Als kultureller Gedächtnisort von gesamtstaatlicher Bedeutung ist das Museum mehr denn je Anziehungspunkt nicht nur für Kleist-Freunde aus dem In- und Ausland, sondern auch für gewöhnliche Touristen.

Otwarty 17 października 2013 nowy budynek Muzeum Kleista zachwyca fasadą z kamienia naturalnego z Dolomitów i w swojej nowoczesnej formie tworzy znakomity kontrast z barokową budowlą z 1777 roku. Placówka o ogólnoniemieckim znaczeniu kulturalnym przyciąga dziś nie tylko entuzjastów Kleista z Niemiec i z zagranicy, ale także zwykłych turystów.

SPORTZENTRUM / CENTRUM SPORTOWE

Der Olympiastützpunkt und das Bundesleistungszentrum auf dem Gelände des Sportzentrums im Norden Frankfurts belegen eindrucksvoll die lange und erfolgreiche Tradition im Sport. Der Spitzensport im Amateur- und Profibereich baut auf ein breit gefächertes Angebot im Freizeit- und Breitensport auf, das über 10.000 Frankfurter in mehr als 80 Vereinen aktiv wahrnehmen.

Baza olimpijska i federalne centrum sportów wyczynowych na terenie centrum sportowego na północy Frankfurtu potwierdzają długą tradycję sportową. Sport wyczynowy zarówno w zakresie amatorskim, jak i zawodowym bazuje na szeroko rozumianym sporcie masowym, z którego aktywnie korzysta ponad 10 000 mieszkańców Frankfurtu w ponad 80 klubach.

STADT GORZÓW WIELKOPOLSKI MIASTO GORZÓW WIELKOPOLSKI

STADTMAUER / MURY OBRONNE

Die Stadt wurde durch die Markgrafen von Brandenburg im Jahr 1257 gegründet. Das Flair der mittelalterlichen Stadt ist innerhalb der verbliebenen Verteidigungsmauern noch heute spürbar. Derzeit ist Gorzów mit ca. 125.000 Einwohnern Sitz des Wojewoden und neben Zielona Góra mit ca. 120.000 Einwohnern, dem Sitz des Marschalls, eine der beiden Hauptstädte der Wojewodschaft Lubuskie.

Miasto założone przez margrabiów Brandenburskich w roku 1257. Klimat średniowiecznego grodu można odnaleźć w rejonie zachowanych fragmentów murów obronnych. Dziś, liczący około 125 tys. mieszkańców Gorzów jako siedziba wojewody jest obok siedziby marszałka – Zielonej Góry, z około 120 tys. mieszkańców, jedną z dwóch stolic województwa lubuskiego.

SPEICHER / SPICHLERZ

Im ehemaligen Speicher befindet sich ein Museum, in dem man sich über die Geschichte der Stadt informieren kann, so auch zu ihrer Bedeutung als einst wichtiges Industriezentrum der Region. Als Ausdruck dessen wurden vor dem Gebäude seinerzeit genutzte Maschinen aufgestellt. Der Speicher stammt aus dem 18. Jahrhundert, diente zur Lagerung von Getreide und lässt die damals große Bedeutung der Warthe als Wasserstraße für den Transport von Waren erahnen.

W Muzeum w Spichlerzu można poznać dzieje miasta, w tym także jego dawną rangę – ważnego niegdyś ośrodka przemysłowego regionu. Symbolicznie podkreślają to wyeksponowane przed budynkiem maszyny. Sam spichlerz z XVIII wieku wiele mówi o dawnej roli Warty jako drogi wodnej dla przewozu towarów i o miejscu magazynowania zboża.

BOULEVARD / BULWAR NADWARCIAŃSKI

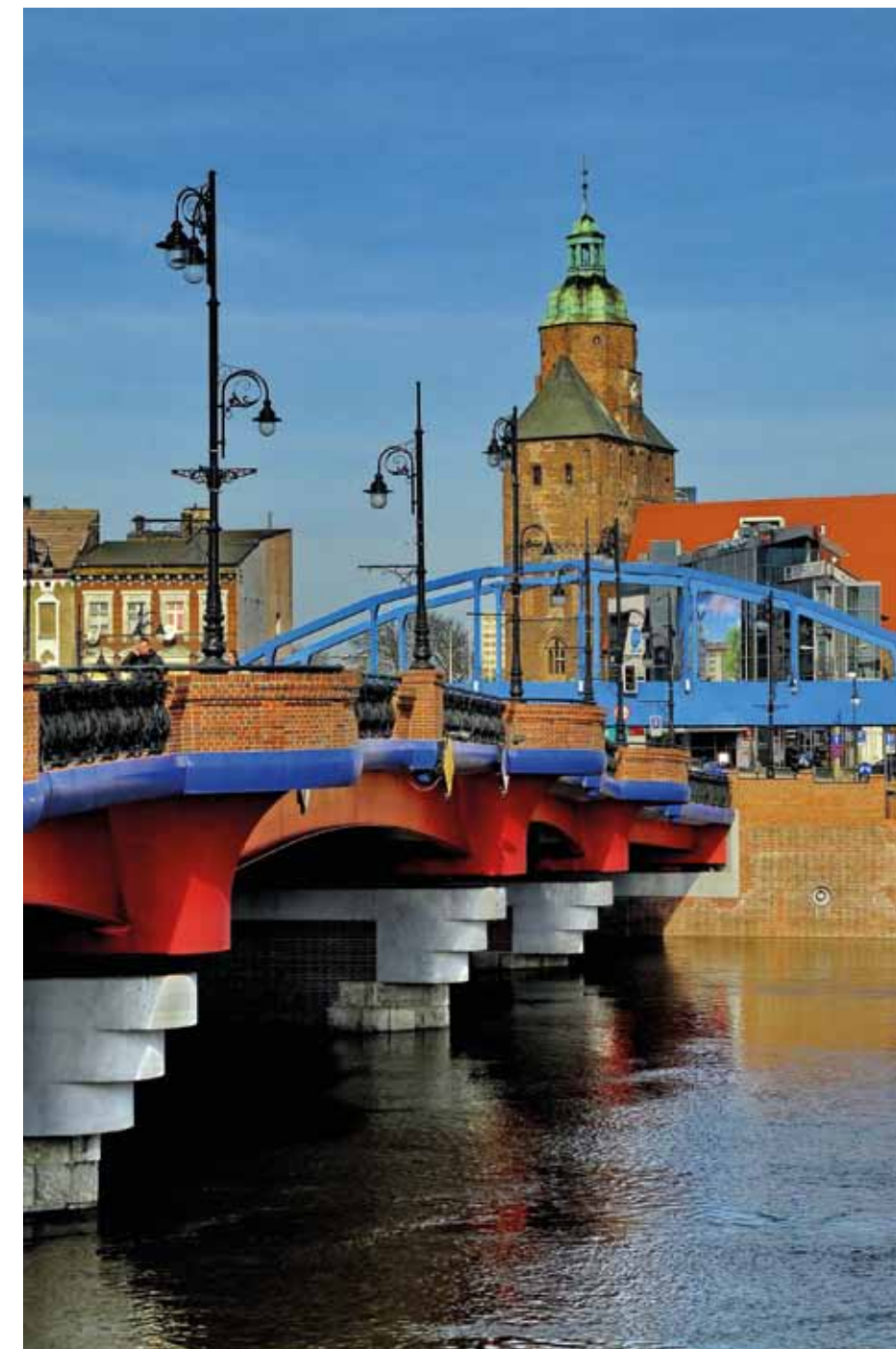
Der vor kurzem erneuerte Boulevard am rechten Ufer der Warthe mit seinem malerischen Eisenbahnviadukt, durch eine Brücke mit dem Museum im Speicher und mit dem großen Warenhaus am anderen Ufer des Flusses verbunden, wird im Sommer zum wahren Lebensmittelpunkt der Gorzower.

Niedawno odnowiony, prawobrzeżny Bulwar Nadwarciański z malowniczym kolejowym wiaduktem stał się w lecie swoistym centrum życia gorzowian. Został połączony mostem z Muzeum w Spichlerzu oraz z wielkim domem towarowym na drugim brzegu Warty.

KATHEDRALE / KATEDRA

Mit einem hohen Anteil an Fördermitteln der Europäischen Union wurde die historische Altstadtbrücke mit kleinen Aussichtsbalkonen für die Liebhaber der Flusslandschaft renoviert. Hinter der Brücke ragt der Dom empor. Mit seiner erstmaligen Erwähnung im Jahr 1361 ist er eines der ältesten Gotteshäuser der Region. Als Baumaterial dienten Ziegel und im untersten Teil sorgfältig bearbeitete Granitquader.

Przy dużym udziale środków Unii Europejskiej, przebudowano staromiejską, historyczną przeprawę mostową, z balkonikami dla miłośników delectowania się nadrzecznym krajobrazem. W tle mostu katedra, jedna z najstarszych świątyń regionu (pierwsza wzmianka z 1361 r.). Za budulec posłużyła cegła i – w najniższej części – starannie obrobione, granitowe kwadry.

LANDKREIS MÄRKISCH-ODERLAND POWIAT MARCHIJSKO-ODRZAŃSKI

GALOPPRENBAHN HOPPEGARTEN / HIPODROM HOPPEGARTEN

Die einst wichtigste Pferderennbahn in Deutschland wurde 1868 gegründet und entwickelte sich bis zum Ersten Weltkrieg zu einem Zentrum des gesellschaftlichen Lebens der Berliner High Society samt des Kaiserlichen Hofes. In ihren besten Zeiten zog sie bis zu 40.000 Zuschauer und Wettbegeisterte an. Die Hoppegartener Pferderennbahn ist heute fester Bestandteil des deutschen Galopprennsports und erfreut sich zunehmender Beliebtheit.

Niegdys najważniejszy hipodrom w całych Niemczech utworzony został w 1868 roku i stał się do I wojny światowej centrum śmietanki towarzyskiej Berlina, w tym dworu cesarskiego. W najlepszych czasach przyciągał do 40 000 widzów. Hipodrom Hoppegartener wpisał się na stałe do kalendarza wyścigów konnych i cieszy się dziś coraz większą popularnością.

SCHUL- UND BETHAUS ALTLANGSOW / SZKOŁA I DOM MODLITWY W ALTLANGSOW

1832 wurde hier eine mit der Schule kombinierte Kirche samt Lehrerwohnung errichtet – das Schul- und Bethaus Altlangsow. Nach Plänen von Karl Friedrich Schinkel entstand ein schlichter Fachwerkbau mit Satteldach. Im Innern gliedert sich der Kirchenraum in ein Haupt- und zwei Seitenschiffe. Bis 1974 versammelte sich die Kirchengemeinde hier zum Gottesdienst. Anfang der 1980er Jahre setzte die umfassende Restaurierung ein, die sich bis Mitte der 1990er Jahre hinzog. 1991 gründete sich der „Förderverein Schul- und Bethaus Altlangsow e.V.“, der hier von März bis Oktober Ausstellungen von bildenden und angewandten Künstlern zeigt. In der oberen Etage befindet sich eine Gästewohnung.

W 1832 roku wybudowano w Altlangsow szkołę, połączoną z kościołem i mieszkaniem dla nauczyciela. Prosty budynek szachulcowy z dwuspadowym dachem powstał według projektu Karla Friedricha Schinkla. Wnętrze kościoła podzielone jest na nawę główną i dwie nawy boczne. Do 1974 roku parafianie zbierali się tu na modlitwy i msze. Na początku lat osiemdziesiątych rozpoczął się gruntowny remont, przeciągający się aż do połowy lat dziewięćdziesiątych. W 1991 roku utworzono stowarzyszenie na rzecz szkoły i kościoła „Förderverein Schul- und Bethaus in Altlangsow e.V.“, które od marca do października organizuje tu wystawy sztuk pięknych i użytkowych. Na pierwszym piętrze znajduje się mieszkanie dla turystów.

KREISSTADT SEELOW MIASTO POWIATOWE SEELOW

RATHAUS SEELOW / RATUSZ W SEELOW

Das Rathaus ist eines der noch das Stadtbild prägenden Gebäude in Seelow. Es wurde 1847 von Maurermeister Aßmy entworfen und auch erbaut. Von Anfang an war geplant, in ihm aus Kostengründen auch das Stadt- und Landgericht unterzubringen. Das Gericht tagte hier als Mieter und zahlte 170 Taler für die Amtsräume und für die Mitbenutzung des Stadtverordnetensaales. Heute dient das repräsentative Gebäude an der Küstriner Straße noch immer als Rathaus. Zu Beginn des letzten Jahrzehnts wurde es denkmalgerecht saniert und erhielt rückseitig einen modernen Anbau.

Ratusz do dziś dominuje w sylwetce miasta. Zaprojektowany i wybudowany został w 1847 roku przez mistrza murarskiego Aßmy. Od początku planowano ze względów finansowych umieszczenie tu również sądu miejskiego i krajowego. Sąd wynajmował pomieszczenia i płacił 170 talarów za sale obrad oraz korzystnie z sali rady miejskiej. Dziś reprezentacyjny budynek przy ulicy Küstriner nadal służy jako ratusz miejski. Na początku ostatniej dekady odrestaurowano zabytek i od tyłu dobudowano nowoczesną część.

STADT ALTLANDSBERG MIASTO ALTLANDSBERG

GUTSHAUS ALTLANDSBERG / DWÓR ALTLANDSBERG

Das repräsentative Gutshaus wurde 1882 als Wohn- und Geschäftsgebäude für den Pächter der einst königlichen Domäne Altlandsberg erbaut. Nach 1945 diente es als Kindergarten, bis 1962 die LPG hier ihren Verwaltungssitz einrichtete. Nach einer grundlegenden Sanierung ist das ehemalige Gutshaus seit August 2005 das soziokulturelle Zentrum der Stadt. Es steht auf dem Gelände des ehemals königlichen Schlosses von König Friedrich I., von dem außer der Schlosskirche nichts mehr erhalten ist.

Reprezentacyjny dwór zbudowany został w 1882 roku jako budynek mieszkalny i biurowy dzierżawcy królewskiego wówczas majątku Altlandsberg. Po 1945 roku służył jako przedszkole, później, do 1962 roku rolnicza spółdzielnia produkcyjna miała tu swoją siedzibę administracyjną. Po gruntownym remoncie dwór jest od sierpnia 2005 roku centrum kulturalno-społecznym miasta. Stoi na terenie dawnej posiadłości króla Fryderyka I, z której oprócz dworu nie pozostało już nic więcej.

STORCHENTURM IN ALTLANDSBERG / WIEŻA BOCIANA W ALTLANDSBERGU

Der 18 Meter hohe quadratische Feldsteinturm aus dem 14. Jahrhundert diente einst mit seinem Anbau als Gefängnis und Armenhaus (seit 1840). Auf seiner gemauerten Kegelspitze nisten seit 1897 Störche. Deshalb nennt man ihn auch Storchenturm und hat ihn 1947 zum Wappenmotiv der Stadt auserkoren. Seit 1995 befindet sich im ehemaligen Armenhaus unmittelbar neben dem Torturm das Restaurant „Armenhaus“.

Wieża z kamienia polnego o wysokości 18 metrów z XIV wieku służyła dawniej wraz z przybudówką jako więzienie i przytułek dla ubogich (od 1840 roku). Na szczycie murowanego stożka gnieźdzą się od 1897 roku bociany. Stąd wieża otrzymała nazwę Bociana i umieszczono ją od 1947 roku w herbie miasta. Od 1995 roku w dawnym przytułku, bezpośrednio przy wieży znajduje się restauracja „Przytułek dla ubogich“.

STADT BAD FREIENWALDE (ODER) MIASTO BAD FREIENWALDE (ODER)

MARKTPLATZ IN BAD FREIENWALDE (ODER) / RYNEK W BAD FREIENWALDE (ODER)

Der Bad Freienwalder Marktplatz hat die Form eines lang gezogenen Dreiecks und markiert den Kern der mittelalterlichen deutschen Stadtanlage. An seiner höchsten Stelle steht die gotische Nikolaikirche mit der charakteristischen Stellung des Turmes an der Südwestecke. Rechts vor der Kirche befindet sich das im Jahre 1855 errichtete spätklassizistische Rathaus und auf der linken Marktseite das 1774 erbaute spätbarocke Freihaus von Loeben, seit 1952 Domizil des 1889 gegründeten Oderlandmuseums.

Rynek w Bad Freienwald ma kształt wydłużonego trójkąta i był centrum średniowiecznego miasta. W najwyższym miejscu stoi gotycki kościół św. Mikołaja z charakterystyczną wieżą w części południowo-zachodniej. Na prawo od kościoła znajduje się późnoklasycystyczny ratusz pochodzący z roku 1855. Po lewej stronie rynku wznosi się od 1774 roku późnobarokowy dom barona von Loeben, w którym od 1952 roku znajduje się siedziba utworzonego w 1889 roku Muzeum Odrzańskiego.

SCHLOSS FREIENWALDE / PAŁAC FREIENWALDE

Der Baumeister David Gilly erbaute 1798/99 für die preußische Königin Friederike Luise dieses Sommerschloss im Stil des frühen Klassizismus. Den benachbarten Theaterpavillon, von den Freienwaldern „Teehäuschen“ genannt, ließ sich die Königin bereits im Jahre 1790 errichten. 1909 erwarb der Industrielle, Zeitkritiker und zuletzt Außenminister Dr. Walther Rathenau (ermordet am 24. Juni 1922 von Angehörigen einer rechtsgerichteten Geheimorganisation) das Anwesen und ließ es im Stile der Erbauungszeit restaurieren. Seine Erben schenkten es 1926 dem Landkreis Oberbarnim mit der Verpflichtung, durch den Erhalt der Gebäude und des Parks das Andenken an Walther Rathenau in Bad Freienwalde auf Dauer zu pflegen und wachzuhalten. Seit 1991 ist Schloss Freienwalde eine museale Einrichtung mit einer Rathenau-Gedenkstätte.

Architekt David Gilly zbudował w latach 1798-1799 pałac letni w stylu wczesnego klasycyzmu dla pruskiej królowej Fryderyki Luizy. Sąsiedni pawilon teatralny – nazywany przez mieszkańców „herbaciarnią” – królowa kazała wznieść już w 1790 roku. Obiekt kupił w roku 1909 dr Walther Rathenau, przemysłowiec, krytyczny wobec współczesnych mu wydarzeń, późniejszy minister spraw zagranicznych, zamordowany 24 czerwca 1922 roku przez członków tajnej prawicowej organizacji. Nowy właściciel kazał odrestaurować pałac w stylu okresu powstania. Jego spadkobiercy podarowali go w 1926 roku powiatowi Oberbarnim, zobowiązując jednocześnie nowych właścicieli do utrzymania pałacu i parku oraz pamięci o Waltherze Rathenau w Bad Freienwalde. Od 1991 pałac Freienwalde jest obiektem muzealnym i miejscem pamięci Rathenau.

STADT MÜNCHEBERG MIASTO MÜNCHEBERG

SCHLOSS TREBNITZ / PAŁAC TREBNITZ

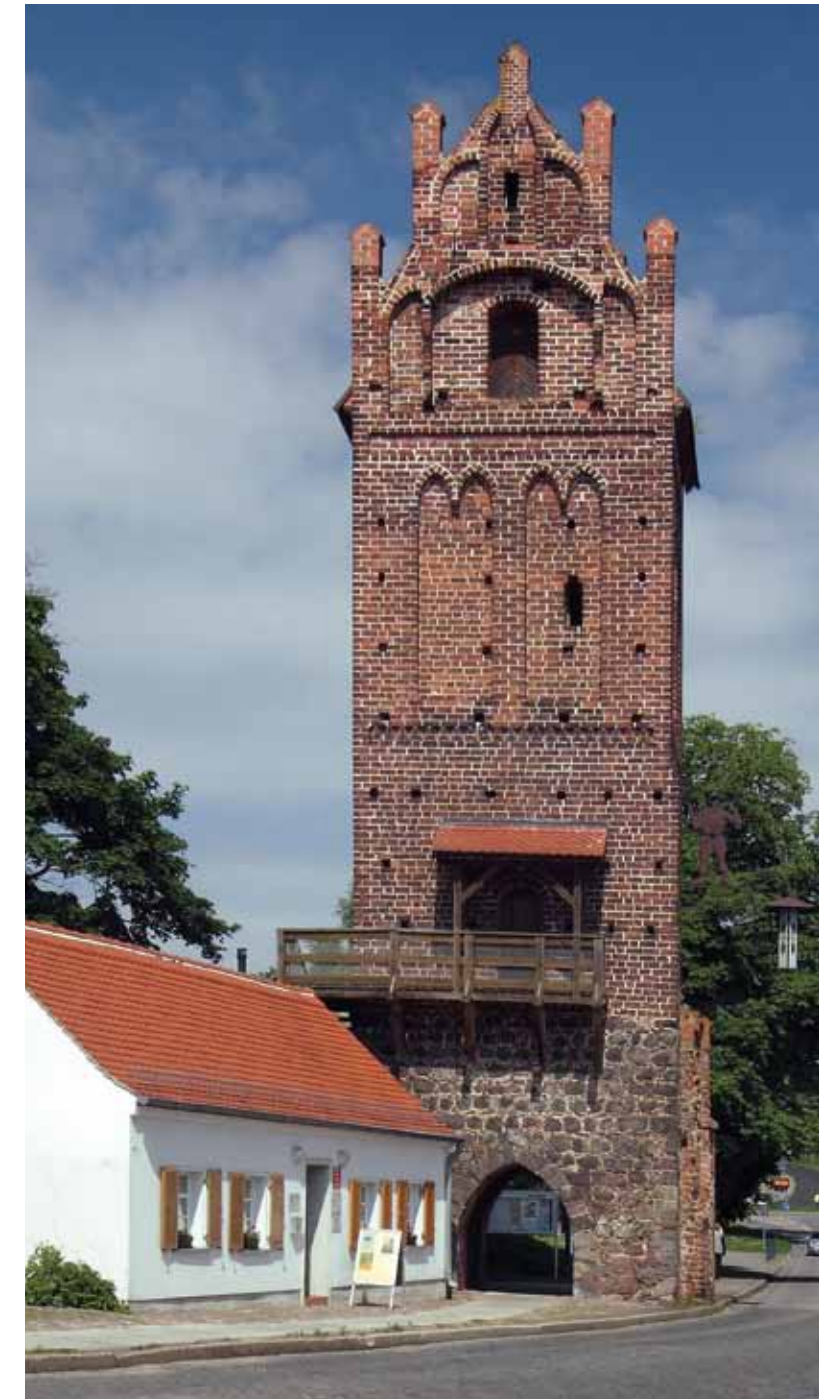
Das barocke Herrenhaus erfuhr um 1900 eine gravierende Umgestaltung, indem an den Mittelteil zwei gleich hohe Seitenflügel angebaut wurden. Das vorher sehr schlichte Gutshaus wurde zu einem richtigen Schloss. Ab 1993 ließ der im Jahr zuvor gegründete „Verein Schloss Trebnitz – Bildungs- und Begegnungszentrum e.V.“ mit Unterstützung des Bundes, des Landes Nordrhein-Westfalen, des Landes Brandenburg, der Gemeinde Trebnitz und vieler anderer Helfer das Haus umfassend sanieren. Seitdem ist es ein offenes Haus für internationale Jugendbegegnungen geworden.

Barokowy dwór przeszedł około 1900 roku poważne zmiany – wtedy dobudowano do części środkowej dwa skrzydła tej samej wysokości. Niepozorny dworek stał się prawdziwym pałacem. Od 1993 roku utworzone rok wcześniej stowarzyszenie na rzecz pałacu Trebnitz i centrum kształcenia i spotkań „Verein Schloss Trebnitz – Bildungs- und Begegnungszentrum e.V.” przeprowadziło gruntowny remont przy wsparciu rządu federalnego, krajów związkowych Nadrenia Północna-Westfalia i Brandenburgia, gminy Trebnitz i wielu innych sponsorów. Od tego czasu budowla stała się międzynarodowym miejscem spotkań młodzieży.

BERLINER TORTURM IN MÜNCHEBERG / WIEŻA PRZY BRAMIE BERLIŃSKIEJ W MÜNCHEBERGU

In Müncheberg ist die Stadtmauer fast vollständig erhalten. Mit ihrem Bau wurde 1319 begonnen. Als sie fertig war, hatte sie zwei Tore (Berliner und Küstriner Tor) mit jeweils zwei Verteidigungstürmen und einem Vortor mit dazwischenliegendem Zwinger. Der Berliner Torturm, auch „Pulverturm“ genannt, ist der imposante Rest des Berliner Tores. Der Turm ist Teil der stadtgeschichtlichen Ausstellung, die sich im angrenzenden Torwächterhaus fortsetzt. Dort befindet sich heute die Tourist-Information.

W Müncheberg prawie całkowicie zachowały się mury miejskie. Ich budowę rozpoczęto w 1319 roku. Gotowe mury posiadały dwie bramy – berlińską i kostrzyńską – odpowiednio z dwoma wieżami obronnymi, przedmurzem i międzymurzem. Wieża przy bramie berlińskiej – nazywana też „prochową” – jest imponującą pozostałością po bramie berlińskiej. W wieży znajduje się wystawa poświęcona historii miasta, ciągnąca się dalej w domu strażnika. W tym ostatnim mieści się dziś informacja turystyczna.

STADT STRAUSBERG MIASTO STRAUSBERG

FÄHRE ÜBER DEN STRAUSSEE / PROM PRZEZ JEZIORO STRAUSSEE

Mit der Seilfähre „Steffi“ kann man von der Stadtseite des Straussees zu dessen Waldseite übersetzen. Seit 1894 verbindet die Strausseeferie die Innenstadt von Strausberg mit dem Wohngebiet „Jenseits des Sees“. Anfangs wurde die Seilfähre von Hand mit einer Winde bewegt. Seit 1915 wird sie mit 170 Volt Niederspannung elektrisch betrieben. Als Wahrzeichen der Stadt Strausberg steht die saisonal betriebene, für 100 Personen ausgelegte Fähre unter Denkmalschutz. Für die 370 Meter lange Fährstrecke braucht die Fähre sieben Minuten.

Promem linowym „Steffi“ można przepłynąć z miasta po jednej stronie jeziora Straussee na drugi zalesiony brzeg. Od 1894 roku prom łączy centrum miasta z osiedlem „Po drugiej stronie jeziora“. Początkowo prom poruszany był ręcznie za pomocą wciągarki. Od 1915 roku napędzany jest elektrycznie prądem niskich napięć 170 volt. Sezonowy prom na 100 osób stał się symbolem miasta Strausberg i jest objęty ochroną zabytków. Na przebycie odcinka 370 metrów prom potrzebuje siedem minut.

GEORG-KURTZE-STRASSE IN STRAUSBERG / ULICA GEORGA KURTZEGO W STRAUSBERGU

Die einstige Ritterstraße heißt heute „Georg-Kurtze-Straße“. Mit dieser am 9. September 1945 erfolgten Umbenennung wurde der Strausberger Sozialdemokrat, Stadtrat und Stadtverordnete Georg Kurtze geehrt. In den 1990er Jahren erhielt die Straße ihr historisches Gesicht wieder zurück. Der in einem weit geschwungenen Bogen verlaufende Straßenzug ist ein Schmuckstück in der Strausberger Altstadt geworden.

Dawna ulica Rycerska nosi dziś nazwę „Georg-Kurtze-Straße“. Nazwę zmieniono 9 września 1945 roku dla uczczenia Georga Kurtza, socjaldemokraty i członka rady miejskiej pochodzącego ze Strausberga. W latach dziewięćdziesiątych XX wieku ulica odzyskała historyczny wygląd. Biegący po dużym łuku trakt stał się perełką starego miasta w Strausbergu.

STADT WRIEZEN MIASTO WRIEZEN

MARIENKIRCHE IN WRIEZEN / KOŚCIÓŁ NAJŚWIĘTSZEJ MARIII PANNY WE WRIEZEN

Im April 1945 brannte die Wriezener Marienkirche bei den schweren Kämpfen an der Oderfront völlig aus. Der Blick von Osten zeigt die in den 1990er Jahren gesicherte Ruine mit dem Turm aus dem 18. Jahrhundert. Dessen steinerner Unterbau ist komplett saniert und es läuten darin auch wieder drei Glocken. Vor der Apsis der Kirche steht seit August 1997 ein Bronzebrunnen mit Motiven aus der Oderbruch-Region. Der Bildhauer Horst Engelhardt (Eichwerder) hat auf den großen Findling eine sehr freizügig gefasste Teufelsskulptur gestellt, die bei den Wriezenern zu heftigen Diskussionen führte.

W kwietniu 1945 roku kościół uległ całkowitemu spaleniu podczas ciężkich walk na froncie nad Odrą. Zdjęcie od wschodu ukazuje zabezpieczone w latach dziewięćdziesiątych XX wieku ruiny z wieżą z XVIII wieku. Jej podstawę gruntownie odrestaurowano, a we wnętrzu ponownie biją trzy dzwony. Przed apsydą kościoła stoi od 1997 fontanna z brązu z motywami z regionu odrzańskiego. Artysta Horst Engelhardt (Eichwerder) umieścił na dużym głazie narzutowym dość swobodnie ujętą figurę diabła, czym wywołał burzliwe dyskusje wśród mieszkańców.

JÜDISCHER FRIEDHOF WRIEZEN / CMENTARZ ŻYDOWSKI WE WRIEZEN

Mit 133 teilweise kunstvoll gearbeiteten Grabsteinen aus dem 18. bis 20. Jahrhundert und weiteren 17 Grabstellen ohne Steine gehört der Jüdische Friedhof Wriezen heute zu den besterhaltenen und größten jüdischen Friedhöfen im Oderland. Am Portal ist eine Gedenktafel eingelassen, auf der die Worte „Gedenkstätte Jüdischer Friedhof. Schützt die Anlage“ zu lesen sind. Dieser „Gute Ort“ hat ein Todesdatum. Es ist der 27. April 1940, an dem der Kaufmann Leopold Bilski (1870 – 1940) als Letzter beigesetzt wurde.

Na cmentarzu znajdują się 133 nagrobki pochodzące z XVIII, XIX i XX wieku – częściowo pięknie wykonane pod względem artystycznym – oraz 17 grobów bez nagrobków, dlatego też należy on dziś do najlepiej zachowanych i największych cmentarzy żydowskich w regionie odrzańskim. Na bramie umieszczona jest tablica pamiątkowa z napisem „Cmentarz żydowski miejsce pamięci. Chroń obiekt“. To „miejsce wiecznego pokoju“ ma też swoją datę spoczynku – 27 kwietnia 1940 roku dokonano ostatniego pochówku handlowca Leopolda Bilskiego (1870–1940).

ODERFÄHRE „BEZ GRANIC“ / PROM „BEZ GRANIC“ NA ODRZE

Seit dem 20. Oktober 2007 verkehrt nach 60 Jahren wieder eine Fähre zwischen dem alten Dorf Güstebiese (Gozdowice) auf der polnischen Seite und dem Ort Güstebieser Loose auf der deutschen Seite. Das kleine, mit Schaufelrädern an den Seiten angetriebene Fährschiff mit Namen „Bez Granic“ (ohne Grenzen), ist ein mit EU-Mitteln gefördertes deutsch-polnisches Projekt. Der Fährbetrieb erfolgt zwischen April und Oktober. Die Fähre kann bis zu sechs PKW pro Fahrt aufnehmen.

Od 20 października 2007, między Gozdowicami po polskiej stronie a miejscowością Güstebieser Loose po stronie niemieckiej, po 60 latach zaczął ponownie kursować prom. Mały statek, napędzany bocznymi kołami łopatkowym, nosi nazwę „Bez Granic“ i jest polsko-niemieckim projektem finansowanym ze środków UE. Prom kursuje w okresie od kwietnia do października i może pomieścić do sześciu samochodów osobowych.

AMT BARNIM-ODERBRUCH ZWIĄZEK GMINNY BARNIM-ODERBRUCH

FACHWERKKIRCHE KLEINBARNIM / KOŚCIÓŁ SZACHULCOWY KLEINBARNIM

Das Kleinbarnimer (Altbarnimer) Bethaus entstand 1776 als Fachwerk-Ständerbau mit quadratischem Vorbau. Im Innern ist die gesamte barocke Ausstattung aus der Erbauungszeit erhalten, wozu der Kanzelaltar, die dreiseitige Empore und das Kirchengestühl gehören. Auch die versilberte Taufschale aus Messing und zwei Messing-Altarleuchter, alles datiert 1777, haben die Zeiten überstanden.

In den 1990er - Jahren hatte sich der Zustand des Gotteshauses weiter verschlechtert. So gründete sich 1997 der „Freundeskreis zur Rekonstruktion, Pflege und Nutzung der Kirche von Altbarnim e.V.“, dem bis zum Jahr 2000 die Sanierung der Hülle gelang. Seitdem erstrahlt die Kleinbarnimer Kirche wieder in Weiß.

Świątynia w Kleinbarnim (Altbarnim) powstała w 1776 roku w konstrukcji szachulcowej z długimi wspornikami i kwadratowym przedsiönkiem. Wewnątrz zachował się cały barokowy wystrój z czasów budowy kościoła, w tym ołtarz połączony z amboną, trójstronna empora i ławki kościelne. Przetrwiała również mosiężna posrebrzana chrzcielnica i dwa mosiężne świeczniki ołtarzowe, wszystko datowane na 1777 rok. W latach dziewięćdziesiątych XX wieku stan kościoła bardzo się pogarszał. W 1997 roku utworzono koło miłośników rekonstrukcji, opieki i użytkowania kościoła w Altbarnim „Freundeskreis zur Rekonstruktion, Pflege und Nutzung der Kirche von Altbarnim e.V.“, któremu to udało się odnowić bryłę kościoła w pierwszej dekadzie XXI wieku. Od tej pory kościół w Kleinbarnim znów jaśnieje piękną bielą fasady.

AMT FALKENBERG-HÖHE

ZWIĄZEK GMINNY FALKENBERG-HÖHE

FACHWERKKIRCHE IN FALKENBERG / KOŚCIÓŁ SZACHULCOWY W FALKENBERG

Am 2. April 1817 schlug der Blitz in die alte Falkenberger Kirche ein und verursachte einen Großbrand im Dorf. Der heute an derselben Stelle stehende Fachwerkbau wurde am 7. November 1820 in Nutzung genommen. Zu einer durchgreifenden Sanierung kam es erst ab dem Jahre 1990 für den Dachstuhl, das Dach und den Innenraum. Im Jahre 1999 ist dann noch der Turm gründlich saniert worden. Hoch auf dem Berg ist die Kirche mit ihren Fachwerkwänden und dem Backsteinturm ortsbildprägend.

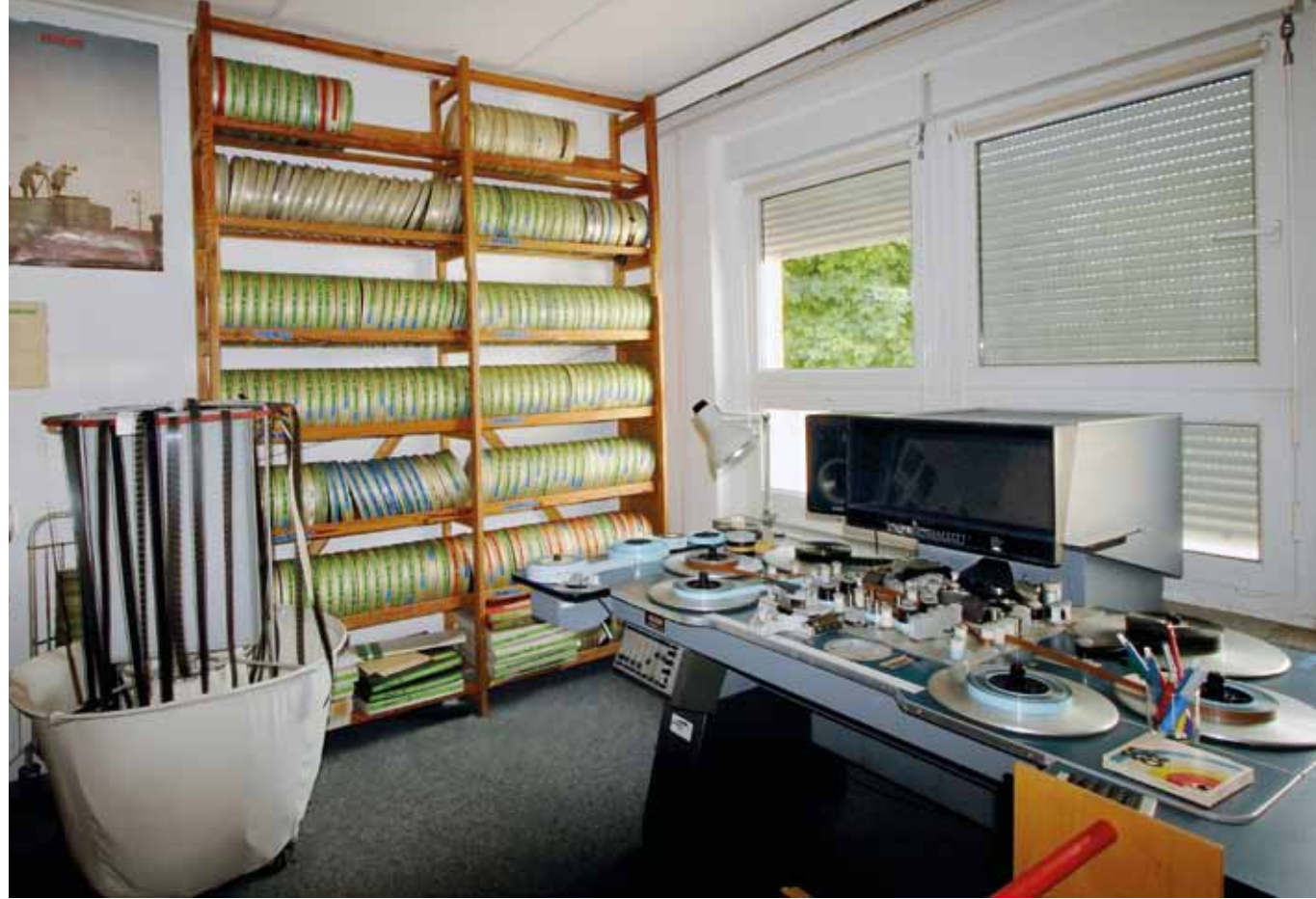
Dnia 2 kwietnia 1817 roku piorun uderzył w stary kościół w Falkenberg i spowodował ogromny pożar w całej wiosce. Stojąca do dziś w dawnym miejscu świątynia została zbudowana w konstrukcji szachulcowej i oddana do użytku 7 listopada 1820 roku. Gruntowny remont (od więźby dachowej, przez dach, aż po wnętrze) rozpoczął się dopiero w roku 1990. W 1999 roku odrestaurowano również pieczętowniczą wieżę. Wznoszący się na górze kościół o białych szachulcowych ścianach i wieży z czerwonej cegły jest charakterystycznym punktem dla całej panoramy miejscowości.

FONTANE-GEDENKSTEIN IN FALKENBERG/MARK / POMNIK FONTANE W FALKENBERG/MARK

Urheber und Initiator dieses Denkmals war der in Cöthen wirkende Lehrer, Künstler, Erzähler und Jugendschriftsteller Paul Matzdorf (1864–1930). Das Denkmal wurde am 17. September 1927, drei Tage vor dem 29. Todestag Fontanes, feierlich eingeweiht. Im Zuge der Straßenerneuerung in Falkenberg musste 1998 das Fontane-Denkmal einige Meter zurückversetzt werden. Bei dieser Gelegenheit wurde es restauriert und kurz vor dem 100. Todestag des Dichters (20. September 1998) neu eingeweiht. Es ist vielleicht neben dem in Neuruppin das schönste und würdigste Denkmal, das dem märkischen Wanderer je gesetzt wurde.

Autorem i inicjatorem powstania pomnika był Paul Matzdorf (1864–1940), nauczyciel, artysta i pisarz – również książek dla młodzieży – działający w Cöthen. Pomnik odsłonięto uroczystie 17 września 1927 roku, trzy dni przed 29. rocznicą śmierci Fontana. Ze względu na modernizację drogi w Falkenberg pomnik trzeba było przesunąć w 1998 roku o kilka metrów. Przy tej okazji został odrestaurowany i krótko przed 100-leciem rocznicy śmierci poety (20 września 1998 r.) ponownie odsłonięty. Jest być może wraz z pomnikiem w Neuruppin najpiękniejszym i najbardziej godnym monumentem wystawionym temu marchijskiemu wędrowcy.

FORT GORGAST / FORT GORGAST

Bis in das 16. Jahrhundert reicht die Geschichte der Festung Küstrin zurück. Als um 1860 Geschütze mit gezogenem Lauf eingeführt wurden, übertrafen sie die althergebrachten Kanonen an Treffsicherheit und Reichweite erheblich. Damit war die Sicherheit der Festungsanlagen nicht mehr gewährleistet und es entstanden ab 1883 vier Außenforts, um potentielle Angreifer auf Distanz zu halten. Neben Zorndorf (Sarbinowo), Säpzig (Żabice) und Tschernow (Czarnów) wurde nach neuesten Erkenntnissen der damaligen Militärtechnik zwischen 1883 und 1889 auch das Fort Gorgast erbaut. Heute bemüht sich der Verein „Fort Gorgast e.V.“, die historische Bausubstanz zu erhalten und das Fort mit Leben zu erfüllen.

Historia twierdzy w Kostrzynie sięga XVI wieku. Kiedy w 1860 roku wprowadzono gwintowane działa i wydłużone pociski, wyraźnie przewyższały one możliwości dotychczasowej artylerii i to zarówno pod względem dokładności, jak i odległości strzału. Stały się zatem dużym zagrożeniem dla twierdzy, w związku z czym od 1883 powstały cztery forty zewnętrzne, aby zatrzymać potencjalnych agresorów na dużym dystansie. Według najnowszej wiedzy ówczesnej techniki wojskowej zbudowano forty w Sarbinowie, Żabicach, Czarnowie oraz – między 1883 a 1889 rokiem – fort Gorgast. Dziś stowarzyszenie „Fort Gorgast e.V.” stara się utrzymać historyczną budowlę i ożywić fort przez organizację różnych wydarzeń okolicznościowych.

AMT GOLZOW / ZWIĄZEK GMINNY GOLZOW

FILMMUSEUM GOLZOW / MUZEUM FILMU GOLZOW

Im Jahre 1961 begann mit der Einschulung von Jungen und Mädchen aus Golzow im Oderbruch eine der längsten Filmdokumentationen der Welt. Sie endete erst im Jahre 2005 und hielt das Alltagsleben in der DDR, in den Monaten der Wiedervereinigung und in den ersten 15 Jahren im vereinten Deutschland fest. 19 Filme mit 18 Einzelporträts erzählen von Sehnsüchten, Enttäuschungen, Ängsten sowie von tragischen und fröhlichen Ereignissen. Das im Jahre 2008 eröffnete Filmmuseum „Kinder von Golzow“ stellt die Biographien der Porträtierten vor, zeigt Nebengeschichten, Fotos, Dokumente und die originalen Schneidetische der Autoren Winfried und Barbara Junge.

W roku 1961 wraz z początkiem roku szkolnego dla pierwszoklasistów z Golzow w Kotlinie Freienwaldzkiej rozpoczęło się kręcenie najdłuższej dokumentacji filmowej na świecie. Zakończono je dopiero w roku 2005 a film obejmował sceny z życia codziennego z NRD, w momencie zjednoczenia Niemiec i 15 lat po zjedno-czeniu. 19 filmów, 18 indywidualnych portretów opowiada o tęsknotach, rozczarowaniach, obawach, wydarzeniach tragicznych i radosnych. Otwarte w roku 2008 muzeum filmowe „Dzieci z Golzow” przedstawia biografie sportretowanych osób, pokazuje historie im towarzyszące, zdjęcia, dokumenty i oryginalne stoły do montażu filmu autorów Winfrieda i Barbary Junge.

AMT LEBUS

ZWIĄZEK GMINNY LEBUS

BURGBERG LEBUS / GÓRA ZAMKOWA W LEBUS

Das Bild zeigt einen Blick vom östlichen Oderufer auf das Städtchen Lebus mit der restaurierten Stadtkirche St. Marien und dem geschichtsträchtigen Burgberg (die Burg wurde 1109/10 erstmals urkundlich erwähnt). Er überragt, unterteilt in Turm-, Schloss- und Pletschenberg, die Altstadt von Lebus und ist das bedeutendste Bodendenkmal im ganzen Oderland. Burg und Stadt Lebus sind der Mittelpunkt des gleichnamigen Landes und des Bistums zu beiden Seiten der mittleren Oder gewesen. Heute werden einige Burgreste auf dem Turmberg oberirdisch durch Stahlkonstruktionen sichtbar gemacht.

Na zdjęciu widoczna jest perspektywa ze wschodniego brzegu Odry na miasteczko Lebus, odrestaurowany kościół Najświętszej Marii Panny oraz historyczną Górę Zamkową (pierwsze udokumentowane wzmianki o zamku pochodzą z okresu 1109-1110). Góra wznosząca się nad starym miastem Lebus dzieli się na trzy wierzchołki: Turmberg, Schlossberg i Pletschenberg, i jest najważniejszym zabytkiem ziemnym w całej dolinie Odry. Zamek i miasto Lebus były centrum krainy i biskupstwa leżącego po obu stronach środkowej Odry. Dziś na wzgórzu Turmberg, dzięki postawionej tu konstrukcji stalowej, uwidocznione zostały na powierzchni pozostałości zamku.

HAUS LEBUSER LAND / DOM ZIEMI LUBUSKIEJ

Bis 2005 ist es der Gemeinde mit Fördermitteln gelungen, eines der ältesten noch vorhandenen Fachwerkhäuser denkmalgerecht zu restaurieren. In dieses „Haus Lebuser Land“ zog im selben Jahre die Heimatstube ein und wurde zu einem kleinen Museum erweitert. Neben der ständigen Ausstellung zur Geschichte des Lebuser Landes ist eine Abteilung dem Werdegang des bekannten Schriftstellers und früheren Einwohners Günter Eich und dem Maler Karl Lukas Honegger gewidmet. Mit Vorträgen und anderen Kulturveranstaltungen präsentiert sich das Haus als ein wichtiges kulturelles Zentrum und Begegnungsstätte in der Oderregion.

Do 2005 roku gminie udało się dzięki zdobyтым subwencjom odrestaurować jeden z najstarszych domów o konstrukcji szachulcowej. Do zabytku nazwanego „Domem Ziemi Lubuskiej” przeniosła się jeszcze w tym samym roku izba pamięci i została rozszerzona do małego muzeum. Oprócz wystawy stałej o historii regionu jeden oddział poświęcony jest życiu Günтера Eich, znanego pisarza, dawnego mieszkańca miasta, oraz malarza Karla Lukasa Honeggera. Dzięki licznym odczytom i wydarzeniom kulturalnym dom stał się ważnym centrum kultury i miejscem spotkań regionu Odry.

AMT MÄRKISCHE SCHWEIZ

ZWIĄZEK GMINNY MÄRKISCHE SCHWEIZ

PYRAMIDE DES GRAFEN SCHMETTAU IN GARZAU / PIRAMIDA HRABIEGO SCHMETTAU W GARZAU

Friedrich Wilhelm Carl von Schmettau (1743–1806) ist heute vor allem als Schöpfer des nach ihm benannten Schmettau'schen Kartenwerks bekannt. Er war ein bedeutender Kartograph, Militärschriftsteller und Gestalter von Parks und Gärten u. a. in Garzau und beim Schloss Köpenick. 1779 hatte Graf Schmettau das Gut Garzau gekauft und mitten im Park auf einem Hügel eine 14 Meter hohe Grabpyramide errichten lassen. Dem im Jahr 2000 gegründeten „Förderverein Pyramide und Schlosspark Garzau“ ist es gelungen, bis 2010 dieses Zeugnis preußischer Gartenarchitektur in der Zeit zwischen Barock und Romantik in alter Schönheit wiedererstehen zu lassen.

Fryderyk Wilhelm Carl von Schmettau (1743–1806) jest dziś znany przede wszystkim jako twórca map nazywanych jego nazwiskiem. Był znamienitym kartografem, pisarzem wojskowym, architektem parków i ogrodów, między innymi w Garzau i przy pałacu Köpenick. W 1779 roku hrabia von Schmettau kupił majątek w Garzau i kazał na środku parku na wzgórzu wzniesić 14-metrową piramidę nagrobną. Utworzonemu w 2000 roku stowarzyszeniu na rzecz piramidy i parku Garzau „Förderverein Pyramide und Schlosspark Garzau“ udało się do 2010 roku odnowić to świadectwo pruskiej sztuki ogrodowej okresu między barokiem a romantyzmem i ukazać je ponownie w dawnym blasku.

BRECHT-WEIGEL-HAUS BUCKOW / DOM BRECHTA I WEIGEL W BUCKOW

1952 fand der Dichter und Dramatiker Bertolt Brecht am Buckower Schermützelsee ein Refugium, in dem er in Ruhe arbeiten und Gäste empfangen konnte. In der 50 Schritte von diesem Haus entfernten „Eisernen Villa“, dem einstigen Atelierhaus des Bildhauers Georg Roch, richtete Helene Weigel, Brechts Ehefrau, mit sicherem Gefühl für eine schöpferische Atmosphäre einen Saal mit alten Möbeln für Gespräche mit Gästen ein. Nach Brechts Tod blieb Buckow der liebste Aufenthaltsort für Helene Weigel. Seit 1977 ist die „Eiserne Villa“ für alle offen, die sich dem Werk der beiden Künstler verbunden fühlen.

W 1952 roku Bertolt Brecht, poeta i dramaturg, znalazł w Buckow nad jeziorem Schermützel azyl, gdzie mógł spokojnie pracować i przyjmować gości. W odległości 50 metrów od tego domu w „Żelaznej Willi“, dawnym atelier rzeźbiarza Georga Rocha, żona Brechta, Helene Weigel stworzyła z dużym wyczuciem w jednym z pomieszczeń prawdziwie artystyczną atmosferę, stawiając stare meble i przygotowując salę do spotkań i rozmów z gośćmi. Po śmierci Brechta Buckow pozostało ulubionym miejscem Heleny Weigel. Od 1977 roku „Żelazna Willa“ otwarta jest dla wszystkich, którzy czują się związani ze spuścizną obu artystów.

AMT NEUHARDENBERG ZWIĄZEK GMINNY NEUHARDENBERG

REFEKTORIUM IM EHEMALIGEN ZISTERZIENSER-
NONNENKLOSTER ALTFRIEDLAND /
REFEKTARZ W DAWNYM KLASZTORZE CYSTEREK
ALTFRIEDLAND

Kloster Friedland wurde um 1230 gegründet. Von den Klostergebäuden sind noch die Kirche St. Marien, das Refektorium und ein Stück des Kreuzganges erhalten. Der einstige zweischiffige Speisesaal der Nonnen ist im frühgotischen Stil erbaut und trägt ein Sterngewölbe aus der zweiten Hälfte des 15. Jahrhunderts. Erst im Jahre 2013 ist es gelungen, das wertvolle Gebäude zu sichern und mit einem neuen Dach zu versehen. Heute wird die Klostersruine durch Konzerte im ehemaligen Refektorium belebt, die viele Besucher anziehen.

Klasztor Friedland założony został około 1230 roku. Z budynków klasztornych zachował się kościół Najświętszej Marii Panny, refektarz i fragment drogi krzyżowej. Jadalnia siostr była pomieszczeniem dwunawowym zbudowanym w stylu wczesnego gotyku, zamknięta sklepieniem gwiaździstym pochodzącym z drugiej połowy XV wieku. Dopiero w roku 2013 udało się zabezpieczyć cenny budynek i zaopatrzyć go w nowy dach. Dziś ruiny klasztoru ożywają dzięki koncertom w dawnym refektarzu, przyciągając wielu odwiedzających.

SCHLOSS NEUHARDENBERG /
PAŁAC NEUHARDENBERG

Anstelle eines älteren Vorgängers erbaute Joachim Bernhard von Prittwitz, Gutsherr im alten Quilitz (ab 1814 Neu Hardenberg), bald nach 1763 ein barockes Schloss als eingeschossige Dreiflügelanlage mit hohem Mansarddach. 1822/23 baute Karl Friedrich Schinkel das Barockschloss für den Staatskanzler Karl August Fürst von Hardenberg in klassizistischen Formen um. Auf einer Anhöhe im Park gegenüber dem Herrenhaus steht das erste für Friedrich den Großen errichtete Denkmal. Heute gehört das Anwesen dem Deutschen Sparkassen- und Giroverband und wird von der Stiftung Schloss Neuhardenberg betrieben.

Krótko po 1763 roku Joachim Bernhard von Prittwitz, właściciel starego Quilitz (od 1814 Neu Hardenberg) kazał zbudować w miejscu starszego poprzednika barokowy pałac – jednopiętrowy budynek trzyskrzydłowy z wysokim mansardowym dachem. W latach 1822-1823 Karl Friedrich Schinkel nadał barokowej budowli formy klasycystyczne dla Karla Augusta księcia von Hardenberg, kanclerza Niemiec. W parku na wzniesieniu naprzeciw dworku stoi pierwszy pomnik wzniesiony Fryderykowi Wielkiemu. Dziś obiekt należy do banku Deutscher Sparkassen- und Giroverband i jest zarządzany przez Fundację Pałac Neuhardenberg.

AMT SEELOW-LAND

ZWIĄZEK GMINNY SEELOW-LAND

KOMTUREI LIETZEN / KOMTURIA LIETZEN

Eingefasst von einer Feldsteinmauer liegen in einer schönen, von See, Park und Hügeln umschlossenen Landschaft die Gebäude der im 13. Jahrhundert vom Templerorden begründeten Komturei Lietzen. Dessen Ordenshof und Besitzungen gingen nach Auflösung des Ordens im Jahre 1318 an den Johanniterorden über. Aus der Zeit der Tempelritter stammt noch die Komtureikirche St. Sebastian, erbaut um 1245. Deren Backsteinchor ist eine Zutat aus dem 15. Jahrhundert, während der Ritzgrabstein im Innern der Kirche für den Magister Johannes de Neindorf († 1276) zu den ältesten Grabsteinen in der Mark Brandenburg zählt.

Zamknięte murem z kamieni polnych, pięknie otoczone jeziozem, parkiem i pagórkami leżą budynki zbudowane w XIII wieku komturii templariuszy Lietzen. Cały majątek przeszedł po likwidacji zakonu w 1318 roku w ręce joannitów. Jeszcze z czasów templariuszy pochodzi kościół komturii pod wezwaniem św. Stanisława, zbudowany około 1245 roku. Chór z czerwonej cegły został dobudowany w XV wieku, zaś nagrobek mistrza Johannes de Neindorf († 1276) we wnętrzu kościoła należy do najstarszych w Marchii Brandenburskiej.

KUNSTSPEICHER FRIEDERSDORF AN DER B 167 / SPICHLERZ SZTUKI FRIEDERSDORF PRZY B 167

Ende 1922 ließ Bodo von der Marwitz auf dem Friedersdorfer Gutshof einen sechsbödigen Getreidespeicher bauen, der damals zu den modernsten Speicherbauten in der Provinz Brandenburg gehörte und bis 1990 betrieben wurde. 1991 erarbeitete eine kleine Gruppe Friedersdorfer ein Konzept für ein Kulturzentrum. Der Gemeinderat kaufte das Speichergebäude von der Treuhand und setzte sich für dessen Schutz als Denkmal ein. Seit Mai 1991 hat es sich als „Kunstspeicher an der B 167“ bis heute in weitgehend ehrenamtlicher Tätigkeit als überregionale Kultureinrichtung etabliert, mit Museum, Kunstgalerie, Begegnungszentrum, Speicherladen und einem gemütlichen, rustikalen Wirtshaus.

Pod koniec 1922 roku Bodo von der Marwitz kazał zbudować w majątku Friedersdorf sześciopiętrowy spichlerz, należący wówczas do najnowocześniejszych w prowincji Brandenburgii i eksploatowany aż do 1990 roku. W 1991 roku mała grupa mieszkańców opracowała koncepcję użytkowania go jako centrum kultury. Rada gminy kupiła budynek od urzędu powierniczego i zadbała o nadanie mu statusu zabytku. Od maja 1991 roku budynek zdobywał głównie dzięki pracy społecznej coraz większy rozgłos jako „Spichlerz sztuki przy B 167” i dziś znany jest jako ponadregionalna instytucja kultury z muzeum, galerią sztuki, centrum spotkań, sklepikiem oraz rustykalną restauracją.

GEMEINDE FEDERSDORF-VOGELSDORF GMINA FEDERSDORF-VOGELSDORF

KIRCHE IN VOGELSDORF / KOŚCIÓŁ W VOGELSDORF

Im Jahre 1714 ließ der damalige Gutsherr und Kirchenpatron Johann Sigismund v. Görtzke die im Kern aus dem 13. Jahrhundert stammende Kirche neu aufbauen und im Stil des Barock ausstatten. Der Kanzelaltar von 1715 wurde später verziert mit dem Symbol des dreieinigen Gottes. Von 1997 bis 1999 wurden umfangreiche Sanierungsarbeiten vorgenommen, eine neue Turmuhr eingebaut sowie der Barockaltar und die Emporeninschrift restauriert. Die Fassade erhielt ihren ursprünglichen Anstrich in Altrosa zurück.

W roku 1714 Johann Sigismund v. Görtzke – właściciel majątku i opiekun miejscowego kościoła – kazał na nowo wybudować pochodzący z XIII wieku kościół i wyposażyć go w stylu barokowym. Połączona z ołtarzem ambona pochodząca z 1715 roku została w okresie późniejszym ozdobiona symbolem Trójcy Świętej. W latach 1997-1999 przeprowadzono szeroko zakrojone prace konserwatorskie, zamontowano nowy zegar kościelny, odrestaurowano barokowy ołtarz oraz inskrypcje w emporze. Fasady przywrócono jej pierwotny kolor przytłumionego różu.

TAUBENTURM IN FEDERSDORF / GOŁĘBNIK WIEŻOWY W FEDERSDORF

Auf dem ehemaligen Gutshof in Fredersdorf steht einer der wenigen im Landkreis Märkisch-Oderland noch erhaltenen Taubentürme. Das Backsteingemäuer stammt aus dem 19. Jahrhundert. Es beherbergte neben Trockenklos für die Bediensteten einen Kaninchenstall und einen Taubenschlag. In Traufhöhe hängt an der Südwestseite eine Glocke, mit der der Inspektor die Gutsarbeiterschaft zur Arbeit rief. Das heutige Baudenkmal wurde vom Heimatverein nach und nach restauriert und dient der Vereinsarbeit (u.a. zu den Turmfesten).

W dawnym majątku Fredersdorf stoi do dziś jeden z niewielu gołębników wieżowych zachowanych w powiecie marchijsko-odrzańskim. Budowla wykonana z czerwonej cegły pochodzi z XIX wieku i mieściła oprócz gołębnika również klatki dla królików i toalety dla pracowników. Od strony południowej wisi na wysokości okapu dzwon, którym inspektor w majątku wzywał robotników do pracy. Dziś budynek jest objęty ochroną zabytków i restaurowany systematycznie przez miejscowe stowarzyszenie, służąc jako miejsce spotkań i wydarzeń lokalnych, między innymi przy okazji organizowanego corocznie Święta Wieży.

GEMEINDE HOPPEGARTEN GMINA HOPPEGARTEN

HAUS DER GENERATIONEN UND KULTURELLES ZENTRUM IN HOPPEGARTEN / DOM POKOLEŃ I CENTRUM KULTURY HOPPEGARTEN

Das Haus der Generationen wurde im Juli 2006 als Einrichtung der Jugend- und Gemeinwesenarbeit des Förder- und Integrationszentrum Neuenhagen eröffnet. Neben der Funktion als Jugendfreizeiteinrichtung dient das vom Internationalen Bund (IB) betriebene Haus auch als Vereinshaus, in dem Versammlungen der ortsansässigen Vereine und gesellige Veranstaltungen für Senioren und Familien stattfinden.

Dom Pokoleń otwarto w lipcu 2006 jako jednostkę ds. młodzieży i pracy społecznej Centrum Integracji i Wsparcia Neuenhagen. Prowadzony jest przez fundację Internationaler Bund i pełni funkcję nie tylko domu młodzieży, ale służy również jako miejsce spotkań lokalnych stowarzyszeń i wydarzeń towarzyskich dla seniorów i rodzin.

BAHNHOF HOPPEGARTEN / DWORZEC HOPPEGARTEN

Der S-Bahnhof Hoppegarten (Mark), an der Linie 5 der S-Bahn Berlin gelegen, präsentiert sich heute als modern hergerichteter und besonders für den Berufspendlerverkehr sehr wichtiger Zusteigeort. Am 1. Mai 1870 wurde er als „Bahnhof Hoppegarten“ an der 1867 eröffneten Teilstrecke der Ostbahn eingeweiht. 1911 erfolgte die Umbenennung in „Bahnhof Hoppegarten (Mark)“. Am 7. März 1947 begann hier der elektrische S-Bahn-Betrieb.

Dworzec metra naziemnego Hoppegarten (Mark), przy linii 5 z Berlina, prezentuje się dziś jako budynek nowoczesny i jest szczególnie ważną stacją dla dojeżdżających do pracy. Otwarto go 1 maja 1870 roku jako „Dworzec Hoppegarten“ przy uruchomionym w 1867 roku odcinku Kolei Wschodniej. W 1911 roku zmieniono nazwę na „Dworzec Hoppegarten (Mark)“. W dniu 7 marca 1947 roku uruchomiono tu kolejkę elektryczną.

GEMEINDE LETSCHIN GMINA LETSCHIN

BOCKWINDMÜHLE WILHELMSAUE / WIATRAK KOZŁOWY WILHELMSAUE

In Wilhelmsaue steht die letzte Windmühle im Oderbruch. Im Kern stammt das technische Denkmal aus dem Jahr 1880. Bis 1956 wurde hier Mehl mit Windkraft gemahlen, dann bis 1964 nur noch Schrot. Auf Initiative des Freilichtmuseums Altranft begannen 1983 erste Restaurierungsarbeiten. 1988 konnten neue Flügel montiert werden. 1995 war es nach 31 Jahren wieder möglich, den Mühlenkasten in den Wind zu drehen und zu bestimmten Zeiten Mehl zu mahlen. Jährlich findet hier im September ein großes Mühlenfest statt.

W Wilhelmsaue stoi ostatni wiatrak kozłowy w Kotlinie Freienwaldzkiej. Ten zabytek techniki pochodzi w swojej zasadniczej części z 1880 roku. Do 1956 roku mielono tu mąkę za pomocą siły wiatru, potem do 1964 już tylko śrut. Z inicjatywy skansenu Altranft rozpoczęto w roku 1983 pierwsze prace restauracyjne. W 1988 roku udało się zamontować nowe skrzydła. W 1995 roku, po 31 latach, młyn ponownie uruchomiono i mieli on teraz od czasu do czasu mąkę. Co roku we wrześniu odbywa się tu Święto Młynarza.

HAFEN GROSS NEUENDORF / PORT GROSS NEUENDORF

Seit dem Bau der Oderbruchbahn vor 100 Jahren hatte der per Anschlussgleis mit dieser verbundene Hafen Groß Neuendorf eine große Bedeutung als Getreideumschlagplatz. Die Bahn fuhr bis unter den Verladeturm, der in seiner heutigen Gestalt aus dem Jahr 1953 stammt. In ihm befinden sich heute ein Turmcafé und eine Ferienwohnung. Wenige Meter jenseits des Deiches können Touristen in dem zum Hotel und Restaurant umgestalteten Maschinenhaus einkehren, das einst zur Lagerung von Getreide diente. Dieses Silohaus ist mit dem Verladeturm durch eine Redlerbrücke verbunden, die heute als Aussichtsplattform genutzt wird.

Od momentu wybudowania przed 100 laty kolei Oderbruchbahn i połączenia z nią bocznica portu Groß Neuendorf nabral on dużego znaczenia jako plac przeładunkowy zboża. Pociągi podjeżdżały do samej wieży przeładunkowej, której dzisiejszy wygląd pochodzi z roku 1953. W wieży znajduje się dziś kawiarnia oraz mieszkanie dla urlopowiczów. Kilka metrów za wałami turyści mogą zatrzymać się w hotelu i restauracji przerobionej z dawnej maszynowni, służącej kiedyś również jako spichlerz. Budynek połączony jest z wieżą przeładunkową mostem, służącym dziś jako platforma widokowa.

GEMEINDE NEUENHAGEN BEI BERLIN

GMINA NEUENHAGEN BEI BERLIN

BÜRGERHAUS NEUENHAGEN BEI BERLIN / DOM GMINNY W NEUENHAGEN BEI BERLIN

Das Bürgerhaus in Neuenhagen bei Berlin, eine Einrichtung der Gemeinde, ist ein modernes Kulturzentrum, das erst im Jahre 2011 eröffnet wurde. Herzstück des Hauses ist der große Veranstaltungssaal für 500 Personen. Außerdem sind in das großzügig gestaltete Gebäude Vereins- und Tagungsräume sowie eine Kegelanlage mit vier Bahnen integriert. Im Hause befinden sich auch die umfangreiche Gemeindebibliothek sowie ein Restaurant. Das Bürgerhaus in unmittelbarer Nähe des S-Bahnhofes Neuenhagen hält ein vielseitiges Veranstaltungsangebot vor.

Dom gminny w Neuenhagen bei Berlin jest nowoczesnym centrum kultury, otwartym w 2011 roku. Sercem budynku jest duża sala konferencyjna na 500 osób. W budynku znajdują się również pomieszczenia seminaryjne i warsztatowe oraz kręglarnia z czterema torami. Mieści się tu także bogata biblioteka i restauracja. Położony jest niedaleko stacji metra Neuenhagen i oferuje różnorodny program wielu ciekawych wydarzeń.

RATHAUS NEUENHAGEN BEI BERLIN / RATUSZ NEUENHAGEN BEI BERLIN

Als das Kreiswasserwerk Niederbarnim vor dem Ersten Weltkrieg einen wachsenden Bedarf in den neuen Siedlungen östlich Berlins bedienen musste, war der Bau eines großen Wasserturmes notwendig. Nach dem Krieg kam in der Gemeindevertretung Neuenhagen der Gedanke auf, das ebenso benötigte neue Rathaus mit dem geplanten Wasserturm zu kombinieren. Daraufhin entstand ein expressionistisch verzierter Bau nach Plänen des Charlottenburger Baurates Wilhelm Wagner, dessen feierliche Einweihung am 18. Dezember 1926 stattfand. Zwischen 1996 und 1999 wurde das denkmalgeschützte Gebäude restauriert und ist heute das Wahrzeichen von Neuenhagen.

Kiedy przed I wojną światową powiatowe zakłady wodociągowe w Niederbarnim zaczęły zaopatrywać w wodę coraz większe nowe osiedla na wschód od Berlina, konieczna okazała się budowa dużej wieży ciśnieniowej. Po wojnie w gminie Neuenhagen pojawiła się myśl, by również potrzebny nowy ratusz połączyć z planowaną wieżą ciśnieniową. Powstała w ten sposób budowla z ekspresjonistycznymi zdobieniami według projektu Wilhelma Wagnera, architekta z Charlottenburga. Uroczyste otwarcie nastąpiło 18 grudnia 1926 roku. Między rokiem 1996 a 1999 zabytek został odrestaurowany i jest obecnie symbolem miejscowości Neuenhagen.

GEMEINDE PETERSHAGEN/EGGERSDORF GMINA PETERSHAGEN/EGGERSDORF

BÜDNERHAUS PETERSHAGEN / DOM ZARZĄDCY W PETERSHAGEN

Das Büdnerhaus ist das älteste noch stehende Haus in Petershagen und wurde 1757 erbaut. Möglicherweise handelt es sich ursprünglich um das Wohnhaus des Kolonus, der die Ländereien der Pfarre bewirtschaftete. Zunächst auf dem Pfarrgrundstück errichtet, wurde es 1808 an seinen jetzigen Standort umgesetzt. Seit 2002 kümmert sich der „Verein für Heimatkunde zu Petershagen und Eggersdorf e.V.“ um die denkmalgerechte Wiederherrichtung von Nebengelass und Gebäude. Die feierliche Übergabe fand am 9. September 2007 statt. Im Innern ist das sanierte Büdnerhaus als Heimatstube und Informationspunkt eingerichtet.

Dom zarządcy, wybudowany w 1757 roku, jest najstarszym zachowanym domem w Petershagen. Być może był to początkowo dom mieszkalny dzierżawcy gospodarującego na ziemi proboszcza. Zbudowany wcześniej na działce parafialnej, przeniesiony został w 1808 roku na dzisiejsze miejsce. Od roku 2002 lokalne stowarzyszenie „Verein für Heimatkunde zu Petershagen und Eggersdorf e.V.“ zadbało o odbudowę zabytkowego budynku i przybudówek. Uroczyste przekazanie budynku odbyło się 9 września 2007 roku. Odrestaurowane wnętrze służy dziś jako sala pamięci i punkt informacyjny.

GALERIE AM MARKT IN EGGERSDORF / GALERIA NA RYNKU W EGGERSDORF

Eines der kulturellen Zentren des Doppeldorfes Petershagen/ Eggersdorf befindet sich am Markt 11 im Ortsteil Eggersdorf. Das in den 1990er Jahren errichtete moderne Gebäude beherbergt eine Kunstgalerie mit ständig wechselnden Ausstellungen sowie einen der beiden Standorte der Gemeindebibliothek. Außerdem ist hier auch das Standesamt untergebracht, das im Ambiente einer kleinen Galerie eingerichtet ist.

Jedno z centrów kultury podwójnej wioski Petershagen-Eggersdorf znajduje się na Rynku 11 w Eggersdorf. Nowoczesny budynek wybudowany w latach dziewięćdziesiątych XX wieku mieści dziś galerię ze stale zmieniającymi się wystawami z obu miejscowości oraz bibliotekę gminną. Działa tu ponadto urząd stanu cywilnego w pięknej atmosferze małej galerii.

GEMEINDE RÜDERSDORF BEI BERLIN GMINA RÜDERSDORF BEI BERLIN

MUSEUMSPARK RÜDERSDORF / SKANSEN W RÜDERSDORF

Zum Bestand des 1994 gegründeten, 17 Hektar großen Rüdersdorfer Museumsparks gehört die aus den Jahren 1871–1877 stammende Schachtofenbatterie mit 18 Rüdersdorfer Öfen. Sie ist ein einzigartiges Beispiel für den Übergang vom jahrhundertalten Handwerk des Kalkbrennens zur Industrieproduktion in großen Anlagen. Im Museumspark kann man die Geschichte des Abbaus und der Verarbeitung von Kalkstein bis zum Entstehen einer modernen Zementindustrie erleben. Er gehört zu den bedeutendsten Industriedenkmalen in Deutschland.

W skansenie w Rüdersdorf, utworzonym w 1994 roku na 17 hektarach, znajduje się 18 pieców cylindrycznych pochodzących z lat 1871-1877. Są niezwykle przykładowym przejściem od wielowiekowego rzemieślniczego wypalania wapna do produkcji przemysłowej w dużych obiektach. W muzeum można poznać historię wydobycia i obróbki kamienia wapiennego aż do powstania nowoczesnego przemysłu cementowego. Skansen należy do najważniejszych zabytków przemysłowych w Niemczech.

RÜDERSDORFER KULTURHAUS / DOM KULTURY W RÜDERSDORF

Schon von der Autobahn aus fällt das 1956 fertiggestellte, in Annäherung an den neoklassizistischen Stil errichtete Kulturhaus „Martin Andersen Nexö“ ins Auge. Das denkmalgeschützte Gebäude am Kalkberger Platz ist innen und außen original erhalten. Es beherbergt das kommunikative Zentrum der Gemeinde, hat einen Saal mit maximal 550 Plätzen, eine Theaterbühne und ein Orchesterpodium, ist ein idealer Ort für Kunst, Kultur, große Bälle, Symposien, Konferenzen und Tagungen.

Już z autostrady dobrze widoczny jest dom kultury wybudowany w 1956 roku w stylu neoklasycyzmu jako dom „Martina Andersena Nexö“. Zabytkowy dziś budynek na placu Kalkberger zachował się we wnętrzu w oryginalnej formie. Mieści się tam centrum gminy, sala na maksymalnie 550 miejsc, scena teatralna oraz podium dla orkiestry – idealne miejsce koncertowe, konferencyjne i seminaryjne, jak również do organizacji wydarzeń kulturalnych i bali.

An aerial photograph of the Scharmützelsee, a large lake in Brandenburg, Germany. The lake is surrounded by dense green forests. In the foreground, a peninsula is visible, featuring a small village with several buildings, some with red roofs, and a green lawn. The water is a deep blue, and there are some small boats visible on the surface. The sky is clear and bright.

LANDKREIS ODER-SPREE POWIAT ODRA-SPREWA

SCHARMÜTZELSEE MIT HALBINSEL
EIBENHOF / JEZIORO SCHARMÜTZELSEE
I PÓŁWYSEP EIBENHOF

Das Märkische Meer, wie der Scharmützelsee auch genannt wird, ist nicht nur das Zentrum der Urlaubsregion des Landkreises Oder-Spree, sondern mit dem traditionsreichen Kurort Saarow, der seit 1923 den amtlichen Titel „Bad“ trägt, weit über die Region hinaus als Thermalsole- und Moorheilbad ein Begriff. Mit etwa 1400 Hektar Wasserfläche ist der Scharmützel der größte See im Land Brandenburg und über die Storkower Gewässer direkt mit den Berliner Wasserstraßen verbunden.

Morze Marchijskie, jak nazywane jest jezioro, jest nie tylko centrum wypoczynkowym powiatu Odra Sprewa, ale znane jest również z term solankowych i borowinowych w tradycyjnym kurorcie Bad Saarow, noszącym już od 1923 roku oficjalny tytuł uzdrowiska. Jezioro o powierzchni około 1400 hektarów jest największym jeziorem w Brandenburgii, połączone jest akwenem Storkower bezpośrednio z wodami Berlina.

KREISSTADT BEESKOW MIASTO POWIATOWE BEESKOW

MARKTPLATZ / RYNEK

Den Mittelpunkt der Kreisstadt Beeskow, das durch seine Geschlossenheit des größtenteils von der Stadtmauer eingefassten und liebevoll restaurierten Siedlungskerns besticht, bildet der historische Marktplatz. Wahrzeichen der Stadt mit ihrem planmäßig angelegten Grundriss aus dem 18. Jahrhundert ist die Pfarrkirche St. Marien, ein imposanter spätgotischer Backsteinbau mit Hallenumgangschor.

Zabytkowy rynek jest centrum miasta powiatowego Beeskow, urzekającego zwartą zabudową, pieczołowicie odrestaurowaną i otoczoną prawie w całości murami miejskimi. Symbolem miasta, założonego na prawie miejskim w XIII wieku, jest kościół parafialny Najświętszej Marii Panny – imponująca późnogotycka świątynia halowa z czerwonej cegły z nawami bocznymi połączonymi z obejściem chóru.

BURG / ZAMEK

Auf dem Gelände einer erstmals im 13. Jahrhundert erwähnten Wasserburg befinden sich heute das Bildungs-, Kultur- und Musikschulzentrum des Landkreises Oder-Spree sowie ein regionalgeschichtliches Museum. Insbesondere die Ausstellungen zur DDR-Kunst aus dem Fundus des benachbarten Kunstarchivs haben das denkmalgeschützte Ensemble weit über die Grenzen Brandenburgs hinaus bekannt gemacht. Lohnenswert ist ein Rundblick vom Bergfried auf die Dachlandschaften der mittelalterlichen Stadt sowie auf die Spreeniederung.

Na terenie dawnego zamku wodnego, po raz pierwszy wzmiankowanego w XIII wieku, znajduje się dziś centrum edukacyjne, kultury i muzyczne powiatu Odra-Sprewa oraz muzeum historyczno-regionalne. Wystawy sztuki z czasów NRD, pochodzące ze zbiorów pobliskiego archiwum sztuki, rozślawiły zabytek daleko poza granice Brandenburgii. Opłaca się również wejść na główną wieżę zamkową, by podziwiać widok nad dachami średniowiecznego miasta, rozciągający się aż do doliny Sprewy.

STADT EISENHÜTTENSTADT MIASTO EISENHÜTTENSTADT

ROHEISENABSTICH / WYTOP STALI

Das Stahlwerk bestimmt nach wie vor den Rhythmus der einstigen sozialistischen Planstadt. 1950 war Baubeginn für das moderne Hüttenwerk an der Oder; eine klar strukturierte „Idealstadt“ entstand, die Arbeiten, Wohnen, Erholung und Kultur in Einklang bringen sollte. Es lohnt sich, auf architektonische Entdeckungsreise durch Eisenhüttenstadt zu gehen.

Zakłady produkcji stali nadal nadają rytm dawnemu socjalistycznemu miastu, zaplanowanemu w czasach NRD. W 1950 roku rozpoczęto budowę nowoczesnej huty nad Odrą – powstało „miasto idealne” o jasnej strukturze, mające harmonijnie łączyć pracę, mieszkanie, wypoczynek i kulturę. Oplaca się odwiedzić Eisenhüttenstadt w ramach wyprawy śladami architektury.

BLICK AUF FÜRSTENBERG / WIDOK NA FÜRSTENBERG

Der Gegensatz Eisenhüttenstadts zwischen Tradition und Moderne wird bei einem Besuch des Ortsteils Fürstenberg, einem einst wichtigen Knotenpunkt der Oderschiffahrt, besonders deutlich. Weithin sichtbar ist die um 1400 im Stil einer gotischen Hallenumgangskirche erbaute Fürstenberger Stadtkirche St. Nikolai am Steilufer der Oderniederung.

Kontrasty miasta Eisenhüttenstadt – między tradycją a nowoczesnością – szczególnie wyraźnie widoczne są w dzielnicy Fürstenberg, będącej kiedyś ważnym węzłem komunikacyjnym na Odrze. Na stromym brzegu Odry nadal widoczny jest gotycki kościół halowy pod wezwaniem św. Mikołaja, zbudowany około 1400 roku.

GERHART-HAUPTMANN-MUSEUM / MUZEUM GERHARTA HAUPTMANNA

Der junge Gerhart Hauptmann bewohnte von 1885 bis 1889 mit seiner Frau Marie die untere Etage der in den 70er Jahren des 19. Jahrhunderts erbauten Villa Lassen. Das Museum mit überregionaler Ausstrahlung ist Forschungsstätte, Galerie, beliebter Veranstaltungsort, Geschäftsstelle der Gerhart-Hauptmann-Gesellschaft und beherbergt seit 1994 das Ivo-Hauptmann-Archiv, den bildkünstlerischen Nachlass des ältesten Sohnes des Literaturnobelpreisträgers.

Młody Gerhart Hauptmann zamieszkiwał w latach 1885-1889 z żoną Marią dolne piętro willi Lassen, zbudowanej w latach siedemdziesiątych XIX wieku. Dziś jego muzeum w tym domu jest placówką badawczą (z galerią) o ponadregionalnym znaczeniu i stanowi znakomite miejsce organizacji spotkań i konferencji. Mieści się tu siedziba Towarzystwa Gerharta Hauptmanna i archiwum Ivo Hauptmanna, utworzone w 1994 roku przez najstarszego syna noblisty, a zajmujące się artystyczną spuścizną pisarza.

STADT ERKNER MIASTO ERKNER

INSTITUT FÜR REGIONALENTWICKLUNG UND
STRUKTURPLANUNG /
INSTYTUT ROZWOJU REGIONALNEGO ORAZ
PLANOWANIA STRUKTURALNEGO

Das unter Denkmalschutz stehende ehemalige Produktions- und Verwaltungsgebäude der Bakelite GmbH in der Flakenstraße beherbergt heute das Leibniz-Institut für Regionentwicklung und Strukturplanung, das sich aus sozialwissenschaftlicher Perspektive mit den Transformationsprozessen in Städten und Regionen auseinandersetzt. Einmalig ist die Forschungsstelle mit den Sammlungen zur Bau- und Planungsgeschichte der DDR.

Budynki produkcyjne i administracyjne spółki Bakelite GmbH na ulicy Flakenstraße są dziś chronione jako zabytki. Mieści się tu Instytut Leibniza ds. rozwoju regionalnego i planowania strukturalnego, zajmujący się perspektywą społeczną procesów transformacji w miastach. Placówka posiada wyjątkowe zbiory na temat historii budownictwa i planowania w NRD.

STADT FRIEDLAND / MIASTO FRIEDLAND

BURG / ZAMEK

Die Burg Friedland zählt neben den Burgen in Beeskow und Storkow zu den Strele-Burgen, benannt nach den Besitzern der damaligen Herrschaft Beeskow-Storkow. Seit der Eröffnung der Tourist-Information 2005 ist das Areal zu einem beliebten kulturellen Anziehungspunkt geworden, insbesondere durch die Ausstellungen des Kunstkreises Beeskow in der Turmgalerie und die Einrichtung eines deutsch-polnischen Informations- und Begegnungszentrums.

Zamek ten należy wraz z zamkami Beeskow i Storkow do zespołu zamków rodziny Strele, dawnych właścicieli Beeskow-Storkow. Od momentu otwarcia informacji turystycznej w 2005 roku przyciąga popularnymi wydarzeniami kulturalnym, zwłaszcza wystawami koła artystycznego Beeskow w galerii znajdującej się w wieży oraz niemiecko-polskim Centrum Informacji i Spotkań.

MARKT / RYNEK

Der Marktplatz mit der Stadtpfarrkirche aus dem 18. Jahrhundert bildet das Zentrum des Niederlausitzer Ackerbürgerstädtchens Friedland. 1301 erstmals urkundlich erwähnt und an der Straße zwischen Beeskow und Lieberose gelegen, ist es nicht nur für Radtouristen, die das Seenland Oder-Spree auf der ca. 50 Kilometer langen Rundfahrt um den Schwielochsee mit seinen „Wasserdörfern“ erkunden, ein lohnenswertes Ausflugsziel.

Rynek z miejskim kościołem farnym pochodzącym z XVIII wieku stanowi centrum dolnołużyckiego miasteczka Friedland, zamieszkiwanego kiedyś głównie przez ludność rolniczą. Po raz pierwszy wzmiankowane w dokumentach z 1301 roku, położone na trasie między Beeskow i Lieberose, jest ciekawym celem wycieczek nie tylko dla turystów rowerowych, odkrywających krainę jezior nad Odrą i Sprewą na odcinku około 50 kilometrów wokół jeziora Schwielochsee i tutejsze „wioski wodne“.

STADT FÜRSTENWALDE (SPREE) MIASTO FÜRSTENWALDE (SPREE)

RATHAUS / RYNEK

Das über 500 Jahre alte Rathaus, das mit hohem Turm und spitzbogigem Durchgang den Marktplatz prägt, erstrahlt nach seiner Generalsanierung 2012/13 wieder in altem Glanz. Neben Festsaal, Standesamt und Kunstgalerie befinden sich in den Kellergewölben ein Brauereimuseum sowie die Brauerei für das Fürstenwalder Rathausbräu.

Ratusz – o ponad pięćsetletniej historii z wysoką wieżą i strzelistym przejściem – wyraźnie dominuje na rynku. Po generalnym remoncie prowadzonym w latach 2012 i 2013 znów zachwyca dawnym blaskiem. W ratuszu oprócz Wielkiej Sieni, Urzędu Stanu Cywilnego i galerii sztuki znajduje się w podziemiach Muzeum Piwowarstwa oraz browar, gdzie warzy się tradycyjne miejscowe piwo ratuszowe Fürstenwalder Rathausbräu.

DOM ST. MARIEN / KATEDRA NAJŚWIĘTSZEJ MARIII PANNY

Der nach Zerstörungen im 2. Weltkrieg 1995 wieder eingeweihte Dom St. Marien ist mit seinem 68 Meter hohen Turm das Wahrzeichen der Stadt an der Spree. In seinem Inneren kann der interessierte Besucher das Sakramentshaus, einen im östlichen Brandenburg einmaligen Kunstschatz, bewundern.

Kościół, zniszczony w czasie II wojny światowej, poświęcony został ponownie w 1995 roku. Wysoka na 68 metrów wieża i sam kościół stały się symbolem tego miasta nad Spree. We wnętrzu kościoła zainteresowany turysta może podziwiać piękne sakramentarium, unikatowy skarb sztuki we Wschodniej Brandenburgii.

STADT STORKOW MIASTO STORKOW

BURG / ZAMEK

Mit Mitteln der Europäischen Union wurde 1999 mit dem Wiederaufbau einer der ältesten Burgen Brandenburgs begonnen. 2009, zur 800-Jahrfeier der Ersterwähnung von Stadt und Burg, konnte die Anlage zur Nutzung übergeben werden. Neben der städtischen Bibliothek und der Tourist-Information beherbergt das Veranstaltungs- und Ausstellungszentrum als besonderen Anziehungspunkt das Besucherzentrum des Naturparks Dahme-Heideseen.

Dzięki środkom z Unii Europejskiej rozpoczęto w 1999 roku odbudowę jednego z najstarszych zamków w Brandenburgii. Obiekt przekazano do użytku w 2009 roku na 800-lecie pierwszej wzmianki o mieście i zamku. Dziś mieści się tu biblioteka, informacja turystyczna oraz Centrum Parku Krajobrazowego Dahme-Heideseen – szczególnie atrakcja turystyczna.

MARKTPLATZ / RYNEK MIEJSKI

Von der Altstadt – zwischen Mühlenfließ und Altem Fließ, dem heutigen Storkower Kanal gelegen – gelangt man zum Markt, der im Zuge der Stadterweiterung ab dem 15. Jahrhundert entstand. Viele der den Platz säumenden Gebäude sind liebevoll restauriert, so Am Markt 23, einem der ältesten, nach dem Stadtbrand von 1712 errichteten Häuser. Am Markt 16, ein ehemaliges jüdisches Wohnhaus, verweist auf den nur wenige hundert Meter entfernten jüdischen Friedhof in der Reichenwalder Straße.

Ze starego miasta dochodzimy do rynku między rzekami Mühlenfließ a Alte Fließ – dzisiejszym kanałem Storkow. Rynek powstał w ramach rozbudowy miasta w XV wieku. Wiele domów przy rynku zostało pieczołowicie odrestaurowanych – na przykład dom pod numerem 23 – jeden z najstarszych, wybudowanych po pożarze miasta w 1712. Pod numerem 16 znajduje się dawny dom mieszkalny należący do rodziny żydowskiej, wskazujący niedaleki cmentarz żydowski na ulicy Reichenwalder Straße.

AMT BRIESKOW-FINKENHEERD ZWIĄZEK GMINNY BRIESKOW-FINKENHEERD

FRIEDRICH-WILHELM-KANAL / KANAL FRYDERYKA WILHELMA

Ein malerisches Bild bietet sich am Friedrich-Wilhelm-Kanal mit seinen alten, nicht mehr genutzten Schleusenanlagen. 1668 wurde auf 23 Kilometer Länge die erste dauerhafte Wasserstraßenverbindung zwischen Elbe und Oder hergestellt. 1669 fuhren die ersten größtenteils getreidelten Oderkähne von Schlesien nach Berlin und benötigten dafür zwanzig Tage.

Przy Kanale Fryderyka Wilhelma rozciąga się malowniczy widok na nieczynną już śluzę. W 1668 roku wybudowano tu pierwszą wodną połączenie między Łabą a Odrą na długości 23 kilometrów. W 1669 roku przepłynęły tędy pierwsze barki z Odry do Berlina – w większości załadowane zbożem ze Śląska – i potrzebowały na to wtedy dwa dni.

DENKMAL AN DER SCHLEUSE WEISSENBERG / POMNIK PRZY ŚLUZIE WEISSENBERG

In Groß Lindow an der Schleuse Weissenberg findet sich ein 1994 restaurierter spätklassizistischer Gedenkstein, dessen Inschrift an der Südseite lautet: „Zum Gedächtniss des zweihundertjährigen Bestehens des Friedrich Wilhelm Canals errichtet im Jahre 1869.“

W Groß Lindow przy śluzie Weissenberg znajduje się pamiątkowy późnogotycki pomnik, odrestaurowany w 1994 roku. Na południowej ścianie widnieje napis: „W dwusetną rocznicę powstania Kanalu Fryderyka Wilhelma 1869.“

AMT NEUZELLE ZWIĄZEK GMINNY NEUZELLE

PEGELHAUS RATZDORF / STACJA KONTROLI POZIOMU WÓD W RATZDORF

Unweit vom Pegelhaus in Ratzdorf, einem alten Schifferdorf, mündet die Niederlausitzer Neiße in die aus Polen kommende Oder. Von dort sieht man auf der Landzunge beider Flüsse auf polnischer Seite das „Kreuz der Begegnung“ als Symbol für ein friedliches Miteinander aufragen. Idyllisch am Oder-Neiße-Radweg gelegen, befindet sich im Ort eine Radfahrerkirche.

Niedaleko stacji kontroli poziomu wód w Ratzdorf – starej wiosce szyperskiej – Nysa Łużycka uchodzi do Odry płynącej z Polski. Z tego miejsca widoczny jest „Krzyż spotkań“ na cyplu między rzekami – symbol pokojowego współistnienia. Na drodze rowerowej Odra-Nysa prowadzącej przez idylliczne łąki nadrzeczne znajduje się kościółek dla turystów rowerowych.

BAROCKKIRCHE MIT PARKANLAGE / BAROKOWY KOŚCIÓŁ Z ZAŁOŻENIEM PARKOWYM

Die katholische Stiftskirche St. Marien, der bedeutendste Kirchenbau der Niederlausitz, bildet den Mittelpunkt der vollständig erhaltenen Klosteranlage. Der barocke Park mit Orangerie und Springbrunnen, in den letzten Jahren nach Plänen von 1758 in neuer Schönheit entstanden, sind beliebter Veranstaltungsort für Konzerte, Theateraufführungen und Kunstausstellungen.

Katolicka Kolegiata Najświętszej Marii Panny – najważniejszy kościół Dolnych Łużyc – tworzy centrum w pełni zachowanego zespołu klaszornego. Zwiedzającym udostępniony jest barokowy park z oranżerią i fontannami – odbudowanymi w ostatnich latach w dawnej świetności według planów z 1758. Kompleks jest wymarzoną miejscem koncertów, przedstawień teatralnych i wystaw sztuki.

AMT ODERVORLAND

ZWIĄZEK GMINNY ODERVORLAND

SCHLOSS ALT MADLITZ / PAŁAC ALT MADLITZ

Friedrich Ludwig Karl Finck von Finckenstein ließ zwischen 1778 und 1800 auf seinem Gut Madlitz einen weitläufigen, in die umgebende Landschaft eingebetteten Park anlegen, dessen Blickfang das Herrenhaus mit der großen Wiese war. Das grundlegend restaurierte und durch seine Schlichtheit bestechende Gebäude wird heute privat genutzt und ist Teil des Schlossgutes Alt Madlitz mit Land- und Forstwirtschaft, Gestüt, Backmanufaktur und interessanten touristischen Angeboten. Der wieder erstandene, gut ausgeschilderte Park ist für die Öffentlichkeit zugänglich.

Między 1778 a 1800 rokiem Fryderyk Ludwig Karl Finck von Finckenstein założył na swojej posiadłości Madlitz rozległy park, harmonijnie wkomponowany w krajobraz, w którym głównym punktem przyciągającym wzrok jest piękny dworek na dużej polanie. Gruntownie odrestaurowany budynek zachwyca prostotą. Dziś jest użytkowany prywatnie, będąc wraz z gospodarstwem rolnym i leśnym, stadniną oraz piekarnią częścią posiadłości pałacu Alt Madlitz, z bogatą ofertą turystyczną. Park przywrócony do dawnej świetności jest bardzo dobrze oznakowany i dostępny dla turystów.

VORLAUBENHAUS PILLGRAM / DOM PODCIENOWY W PILGRAM

Im Ortskern von Pillgram, nur 10 Kilometer westlich von Frankfurt (Oder) gelegen, findet sich das um die Mitte des 18. Jahrhunderts als Dorfkrug errichtete Fachwerkhaus mit giebelseitiger Vorlaube. Anfang der 1990er Jahre mittels traditioneller Handwerkstechniken denkmalgerecht restauriert, ist dieser einstige Mittelpunkt der dörflichen Kommunikation durch den im Herbst 2012 gegründeten „Verein zur Förderung und Erhaltung der Denkmal- und Kulturlandschaft Pillgram“ wieder zu einem lebendigen Veranstaltungs- und Ausstellungsort geworden.

W centrum miejscowości Pillgram, zaledwie 10 kilometrów na zachód od Frankfurtu nad Odrą, stoi zabytkowy dom szachulcowy z podcieniem przyzbowym. Zbudowano go w połowie XVIII wieku jako gospodę. Na początku lat dziewięćdziesiątych zabytek został odrestaurowany tradycyjnymi metodami rzemieślniczymi i dziś dawna gospoda dzięki staraniom utworzonego jesienią 2012 roku stowarzyszenia ds. wspierania i utrzymania kultury i zabytków „Verein zur Förderung und Erhaltung der Denkmal- und Kulturlandschaft Pilgram“ znów jest żywym centrum wydarzeń i wystaw.

AMT SCHARMÜTZELSEE ZWIĄZEK GMINNY SCHARMÜTZELSEE

WASSERSPORTMEKKA SCHARMÜTZELSEE /
MEKKA SPORTÓW WODNYCH JEZIORO
SCHARMÜTZELSEE

Mit seiner langgestreckten Nord-Süd-Ausdehnung ist der Scharmützelsee ideal zum Segeln und kann auf eine lange und erfolgreiche Wassersporttradition zurückblicken. Allein im Zentrum Bad Saarows befinden sich drei moderne Anlegestellen für Sportboote mit über zweihundert Liegeplätzen, so am Fontanepark, an der Freilichtbühne und am Markgrafenplatz.

Jezioro Scharmützel jest idealnym akwenem dla uprawiania żeglarstwa dzięki wydłużonej linii północ-południe. Sporty wodne mają tu długą tradycję. W samym centrum miejscowości Bad Saarow znajdują się aż trzy nowoczesne przystanie dla łódek sportowych, oferujące ponad dwieście miejsc cumowania: przy parku Fontana, przy scenie letniej i przy placu Markgraf.

BAHNHOF BAD SAAROW / DWORZEC BAD SAAROW

Im repräsentativen Heimatstil als Dreiflügelanlage errichtet, erstrahlt der 1912 eingeweihte Bahnhof nach einer umfangreichen denkmalgerechten Sanierung und dank einer erfolgreichen Spendenaktion des Kurort-Fördervereins wieder in altem Glanz und beherbergt heute die Gästeinformation sowie Veranstaltungs- und Ausstellungsräume. Nur wenige Gehminuten entfernt liegt der über zwei Hektar große Kurpark, in den die 1998 erbaute Saarow-Therme eingebettet ist.

Trzyskrzydłowy budynek dworca powstał w reprezentacyjnym stylu późnego historycyzmu i został oddany do użytku w 1912 roku. Dziś promieniuje nowym blaskiem po gruntownej restauracji pod okiem konserwatora zabytków. Wszystko dzięki środkom zebranym na remont przez lokalne stowarzyszenie rozwoju kurortu Bad Saarow. Obecnie w budynku byłego dworca mieści się informacja turystyczna oraz sale wystawiennicze i konferencyjne. Zaledwie kilka minut pieszo od dworca rozciąga się na przestrzeni dwóch hektarów park uzdrowski. Właśnie tu znajdują się zbudowane w 1998 roku słynne termy Saarow.

AMT SCHLAUBETAL ZWIĄZEK GMINNY SCHLAUBETAL

AM KLEINEN TREPPELSEE IM SCHLAUBETAL / NAD JEZIOREM KLEINER TREPPELSEE W DOLINIE SCHLAUBETAL

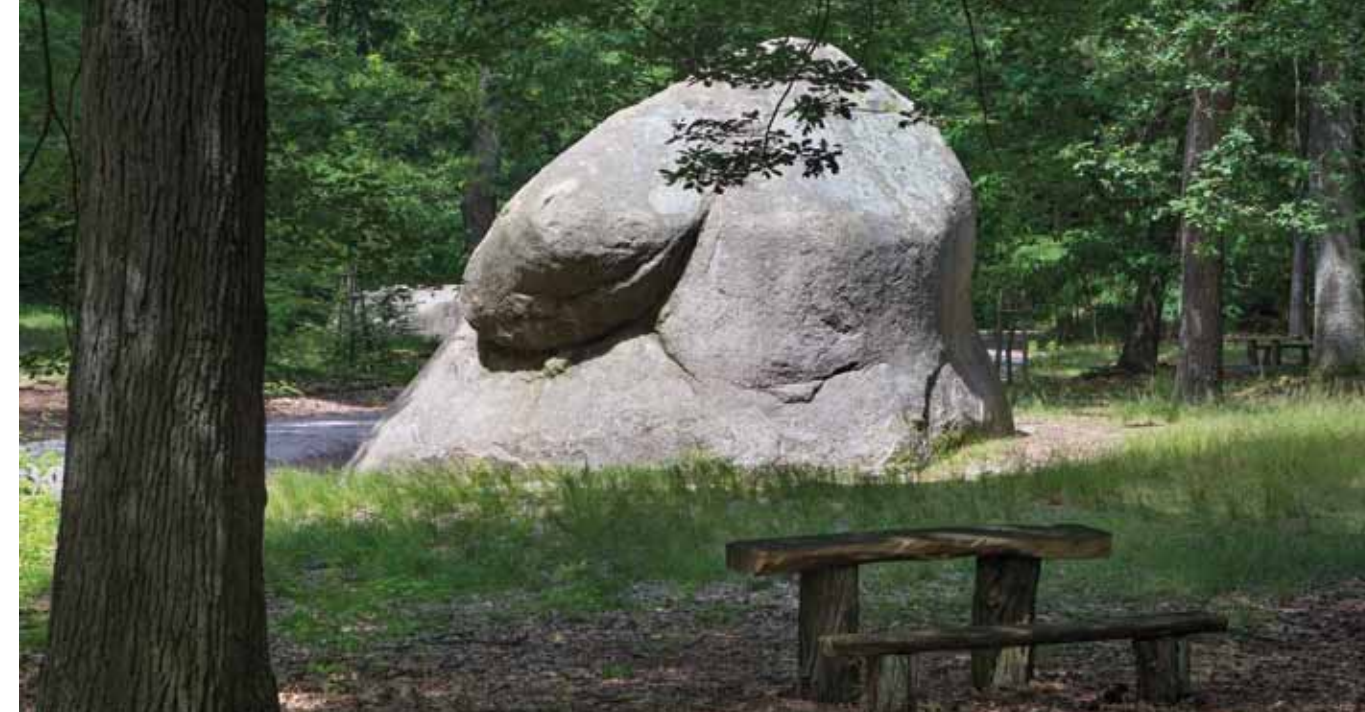
Der Naturpark Schlaubetal erstreckt sich auf einer Fläche von 227 Quadratkilometern und ist mit seinen romantischen Bachtälern zu allen Jahreszeiten von unverwechselbarem Reiz. Über zwanzig Kilometer windet sich die Schlaube, die in den Wiesen südlich des Wirschensees entspringt, durch Wälder, Schluchten, Moore und Seen, bis sie westlich von Müllrose in den Brieskower See und die Oder mündet.

Park krajobrazowy Schlaubetal rozciąga się na powierzchni 227 kilometrów kwadratowych i zachwyca o każdej porze roku niezwykłym urokiem romantycznych dolinek i strumyków. Rzeka Schlaube meandruje tu na długości ponad dwudziestu kilometrów. Wypływa ze źródła na łąkach na południe od jeziora Wirschensee, przepływa przez lasy, wąwozy, bagna i jeziora, a następnie na zachód od Müllrose wpływa do jeziora Brieskower See i stamtąd do Odry.

BLICK AUF MÜLLROSE / WIDOK NA MÜLLROSE

Der Erholungsort Müllrose, als Tor zum Schlaubetal zwischen dem Kleinen und dem Großen Müllroser See gelegen, wurde um 1260 gegründet. Von seiner Bedeutung als Mühlenstandort kündigt die größte noch produzierende Getreidemühle Ostbrandenburgs, die mit ihrem imposanten Ziegelbau die Stadtsilhouette dominiert.

Miejscowość wypoczynkowa Müllrose jest bramą do doliny Schlaubetal rozciągającej się między małym i dużym jeziorem Kleiner Müllroser i Großer Müllroser See. Założona w 1260 roku miała duże znaczenie młynarskie, o czym do dziś świadczy nadal czynny największy młyn zbożowy we Wschodniej Brandenburgii, dominujący czerwoną cegłą w krajobrazie miasta.

AMT SPREENHAGEN ZWIĄZEK GMINNY SPREENHAGEN

DORFKIRCHE IN SPREENHAGEN / KOŚCIÓŁ WIEJSKI W SPREENHAGEN

Auf dem Gebiet des Amtes Spreenhagen findet man vielfältige Angebote insbesondere zum Freizeit- und Wanderreiten. Eingebettet in den verästelten Lauf der Spree gibt es zahlreiche Erlebnisrouten. Unter anderem können die Touristen die evangelische Dorfkirche aus dem Jahr 1855 in Spreenhagen bewundern. Sie ist im Rundbogenstil der Schule von Schinkel erbaut. In den Jahren 1901 bis 1903 wurde die Kirche durch einen neugotischen Anbau erweitert.

Tereny urzędu Spreenhagen i wszystkie należące do niego miejscowości to znakomite okolice dla sportów konnych, zwłaszcza dla jeździectwa wycieczkowego i turystycznego. Nad Sprewą i jej rozgałęzieniami znajdują się liczne trasy wycieczkowe. Turyści między innymi mogą podziwiać w Spreenhagen wiejski kościół ewangelicki z roku 1855. Wybudowany został w stylu okrągłolukowym ze szkoły Schinkela. W latach 1901-1903 kościół został poszerzony o neogotycką dobudówkę.

MARKGRAFENSTEINE / GŁAZY MARCHIJSKIE

Die größten Findlingsblöcke in der Mark Brandenburg, die Markgrafensteine, liegen in den Rauener Bergen südöstlich von Berlin. Die riesige Granitschale, die vor dem Alten Museum im Berliner Lustgarten steht, wurde auf Wunsch Friedrich Wilhelms III. daraus gefertigt. Vom Aussichtsturm unweit des Rastplatzes am „Steinernen Tisch“ bietet sich hoch über den Baumkronen ein faszinierender Blick.

Największe głazy narzutowe znalezione w Marchii Brandenburskiej to właśnie Głazy Marchijskie, leżące w górach Rauenschen Berge na południowy wschód od Berlina. Ogromna misa granitowa przed muzeum Altes Museum w parku Lustgarten w Berlinie wykonana została na polecenie Fryderyka Wilhelma III właśnie z tych głazów. Z wieży widokowej niedaleko miejsca odpoczynku przy „Kamiennym stole” rozciąga się fascynujący widok wysoko nad koronami drzew.

GEMEINDE GRÜNHEIDE GMINA GRÜNHEIDE

ALTE SCHULE KAGEL / STARA SZKOŁA KAGEL

Das alte, denkmalgeschützte Schulgebäude in der Gerhart-Hauptmann-Straße dient heute als Vereins- und Ausstellungshaus. Neben der einstigen Dorfschmiede an der Einmündung zur Schmiedegasse ist auch das ehemalige Wohnhaus des Schriftstellers und Lektors beim S. Fischer Verlag, Moritz Heimann, im historischen Ortskern erhalten.

Zabytkowy budynek dawnej szkoły przy ulicy Gerharta Hauptmanna jest dziś siedzibą lokalnych stowarzyszeń i miejscem organizacji wystaw. W historycznym centrum Kagel zachowała się również stara kuźnia – przy wylocie ulicy Schmiedegasse – oraz dawny dom Moritza Heimanna, pisarza i lektora w wydawnictwie S. Fischer Verlag.

PARTIE ZUM WERLSEE / KANAŁ DO WERLSEE

Die Gemeinde Grünheide, gelegen in einem Gebiet mit acht Seen und Flüssen, wie der Löcknitz, seit 1998 Fauna-Flora-Habitat-Gebiet, und der Müggelspree durchzogenem Waldareal, ist mit ihren Ortsteilen Hangelsberg, Kagel, Kienbaum, Mönchwinkel, Spreeau und Grünheide vor allem ein Paradies für Wasserwanderer, Angler und Radfahrer.

Gmina Grünheide – czyli „Zielona puszcza” – jest rajem dla wodniaków, kajakarzy, wędkarzy i rowerzystów. Cała gmina z miejscowościami Hangelsberg, Kagel, Kienbaum, Mönchwinkel, Spreeau i Grünheide położona jest wśród lasów rozciągających się malowniczo wzdłuż ośmiu jezior i rzek takich jak Müggelspree czy rzeki Löcknitz, objętej od 1998 roku ochroną siedlisk dzikiej fauny i flory.

GEMEINDE RIETZ-NEUENDORF GMINA RIETZ-NEUENDORF

SCHLEUSE NEUHAUS IN NEUBRÜCK / ŚLUZA NEUHAUS W NEUBRÜCK

Der wohl malerischste Ortsteil der Gemeinde ist vom Wergensee, dem Speisekanal für den Oder-Spree-Kanal und der Spree umgeben, die auf ihrem über 380 Kilometer langen Weg von der sächsischen Oberlausitz bis in die Havel allein im Landkreis Oder-Spree etwa 120 Kilometer zurücklegt. Die nach historischem Vorbild erbaute, 1991 eingeweihte Zugbrücke ist nicht nur für die zahlreichen Wassertouristen ein beliebtes Fotomotiv.

Najbardziej malownicza miejscowość gminy, otoczona jeziorem Wergensee, kanałem zasilającym akwen Sprewa-Odra i samą rzeką Sprewą, która przebywając drogę długości 380 kilometrów z saskońskich Górnych Łużyc do Haweli, aż 120 kilometrów przepływa właśnie w powiecie Odra-Sprewa. Ulubionym motywem zdjęć – nie tylko wodniaków – jest most kolejowy, odbudowany według historycznych planów i otwarty w 1991 roku.

SCHLOSS GROSS RIETZ / PAŁAC GROSS RIETZ

Das Barockschloss Groß Rietz, um 1700 durch Johann Georg von der Marwitz errichtet, zählt zu den herausragenden Zeugnissen ländlicher Schlossbaukunst in der Mark Brandenburg. Die Brandenburgische Schlösser GmbH als Eigentümerin hat das weitgehend original erhalten gebliebene Gebäude grundlegend saniert und im Herbst 2012 an eine Marketingagentur aus Berlin vermietet, die für Veranstaltungen und Ausstellungen den imposanten Bau für Besucher öffnet. Wahrzeichen des öffentlich zugänglichen Parks sind die 2004 restaurierten Sandsteinobelisken am östlichen Eingang.

Barokowy pałac Groß Rietz, zbudowany około 1700 roku przez Johanna Georga von der Marwitz, zaliczany jest do najznakomitszych przykładów pałacowej architektury wiejskiej w Marchii Brandenburskiej. Spółka Brandenburgische Schlösser GmbH wykonała – jako właściciel – gruntowny remont oryginalnie dobrze zachowanego budynku i wynajęła go w 2012 roku agencji marketingowej z Berlina, która udostępnia pałac na wystawy i imprezy okolicznościowe. Odrestaurowane w 2004 roku obeliski z piaskowca przy wschodnim wejściu stały się symbolem udostępnionego dla zwiedzających parku.

GEMEINDE SCHÖNEICHE BEI BERLIN GMINA SCHÖNEICHE BEI BERLIN

RAUFUTTERSPEICHER / SPICHLERZ

Im 18. Jahrhundert ließ Friedrich II. als strategische Maßnahme zur Sicherstellung der Versorgung der Armee für die Pferde seiner Kavallerie Depots für Raufutter anlegen. Heute ist der vorbildlich sanierte Speicher einer der kulturellen Treffpunkte der Gemeinde und idealer Ort für regionalgeschichtliche Ausstellungen.

W XVIII wieku Fryderyk II. kazał wybudować spichlerz na pasze, by w ten sposób strategicznie zabezpieczyć pożywienie dla koni kawalerii. Dziś znakomicie odrestaurowany spichlerz jest miejscem wydarzeń kulturalnych gminy, oferując również idealne pomieszczenia dla wystaw regionalno-historycznych.

HEIMATHAUS / MUZEUM REGIONALNE

Das Heimathaus an der Dorfaue von Kleinschönebeck, zu Schöneiche gehörig, wurde Mitte des 18. Jahrhunderts als Wohnstallhaus mit „schwarzer Küche“ errichtet und in den 1980er Jahren originalgetreu rekonstruiert. Der im Stil alter Bauerngärten gestaltete Vorgarten sowie interessante Exponate zur Heimatgeschichte locken nicht nur während der jährlichen Heimatfesttage viele Besucher.

Stary dom przy ulicy Dorfaue w Kleinschönebeck w Schöneiche, w którym znajduje się muzeum regionalne, zbudowany został w połowie XVIII wieku jako budynek mieszkalno-inwentarski z tzw. czarną kuchnią i zrekonstruowany pieczołowicie w latach osiemdziesiątych XX wieku. Ogródek z przodu domu utworzony w stylu starego ogródka wiejskiego oraz historyczne eksponaty regionalne przyciągają wielu odwiedzających nie tylko w czasie corocznych Dni Regionu.

GEMEINDE STEINHÖFEL GMINA STEINHÖFEL

SCHLOSS STEINHÖFEL / PAŁAC STEINHÖFEL

Das seit 2003 als Hotel und Restaurant genutzte klassizistische Schloss Steinhöfel mit dem ehemaligen Bibliotheksgebäude und dem ausgedehnten englischen Landschaftspark ist zu Recht einer der Höhepunkte der 180 Kilometer langen Märkischen Schlössertour, die der Tourismusverband Seenland Oder-Spree e.V. für Radwanderer anbietet. Um 1795 im Auftrag des Hofmarschalls Valentin von Massow errichtet, strahlt es heute, trotz mehrfacher baulicher Veränderungen, wieder den Geist seines Architekten David Gilly aus.

Klasycystyczny pałac Steinhöfel – użytkowany od 2003 jako hotel i restauracja – jest wraz z dawnym budynkiem biblioteki oraz dużym angielskim parkiem krajobrazowym jedną z największych atrakcji Marchijskiej Trasy Pałacowej, liczącej 180 kilometrów, przygotowanej dla rowerzystów przez stowarzyszenie turystyki „Tourismusverband Seenland Oder-Spree e.V.” Pałac zbudowany około 1795 roku na zlecenie marszałka dworu Valentina von Massow, do dziś promieniuje, mimo wielu zmian architektonicznych, duchem swego twórcy architekta Davida Gilly.

BEHLENDORF / BEHLENDORF

Behlendorf, am Westufer des Heinersdorfer Sees gelegen und von ausgedehnten Wiesen und Wäldern umgeben, ist dank seines leicht hügligen Geländes ideal für Pferdeliebhaber. Nach Plänen von Karl Friedrich Schinkel entstanden hier nach 1802 eine achteckige Anlage von Wohn- und Wirtschaftsgebäuden und die an der Straße gelegenen Landarbeiterhäuser mit kleinen Nebengelassen.

Miejscowość Behlendorf, położona na zachodnim brzegu jeziora Heinersdorfer, otoczona rozległymi łąkami i lasami, jest dzięki pofałdowanym terenom idealnym miejscem dla miłośników koni. Według planów Karla Friedricha Schinkla powstał tu po 1802 roku ośmiokątny zespół budynków mieszkalno-gospodarczych, a przy ulicy domki dla pracowników najemnych z przybudówkami.

GEMEINDE TAUCHE / GMINA TAUCHE

ZUGBRÜCKE BRIESCHT / MOST KOLEJOWY BRIESCHT

Wahrzeichen des verträumt inmitten von Wäldern an der Spree gelegenen Dorfes Briescht ist seine Zugbrücke, die 1992 nach historischem Vorbild fertiggestellt wurde. Bei einer Gesamtlänge von 72 Meter misst die als bewegliche Klappe konstruierte Öffnung für die Schifffahrt 8,50 Meter. Eisengewichte von 6 Tonnen dienen in luftiger Höhe als Waage und garantieren über eine Elektroseilwinde die Funktionsfähigkeit der Hartholzkonstruktion, deren Lebensdauer der einer Stahlbetonausführung entspricht. Gern führt die Wirtin der nahe gelegenen Gaststätte dieses Kleinod der Brückenbaukunst vor.

Ukryta wśród lasów nad Sprewą wioska Briescht słynie z mostu kolejowego, wykonanego w 1992 roku według historycznych planów. Most ma długość całkowitą 72 metry, a otwierana klapa – wmontowana dla przejazdu statków – 8,5 metra. Zamocowane na wysokości żelazne odważniki o wadze 6 ton służą jako przeciwwaga, dzięki której przy pomocy wciągarki elektrycznej można otworzyć drewnianą konstrukcję kłapy. Jej trwałość jest porównywalna z konstrukcją stalowo-betonową. Działanie tego klejnotu sztuki budowlanej chętnie demonstruje gospodynia pobliskiej restauracji.

WETTERMUSEUM LINDENBERG / MUZEUM POGODY LINDENBERG

In Lindenberg bei Beeskow, traditionsreicher Standort der Aerologie seit 1905, befindet sich unweit des Meteorologischen Observatoriums des Deutschen Wetterdienstes diese denkmalgeschützte Ballonhalle, in der seit September 2007 eine Drachen- und Radiosondenausstellung zu sehen ist. Der 2006 gegründete „Wettermuseum e.V.“ als Träger des Vorhabens bietet auch Projektstage für Schulen zu meteorologischen Themen an. Besondere Höhepunkte sind die Radiosondenaufstiege auf dem Gelände des Observatoriums, die Besucher live miterleben können.

W Lindenbergu w pobliżu Beeskow – miejscowości znanej od 1905 roku z bogatych wykopaliisk archeologicznych – znajduje się niedaleko obserwatorium meteorologicznego zabytkowa hala balonowa, w której od 2007 roku można podziwiać wystawę latawcy oraz radiometeorografów. Utworzone w 2006 roku stowarzyszenie „Wettermuseum e.V.” oferuje również ciekawe projekty na tematy meteorologiczne dla szkół. Wyjątkową atrakcją dla zwiedzających jest wypuszczanie balonów z radiosondami na terenie obserwatorium.

GEMEINDE WOLTERS DORF GMINA WOLTERS DORF

ORTSZENTRUM / CENTRUM

Woltersdorf, 1319 im „Landbuch der Mark Brandenburg“ erstmals urkundlich erwähnt, ist spätestens seit den 1920er Jahren ein beliebtes Ausflugsziel der Berliner und mit der Straßenbahn vom am Stadtrand gelegenen Rahnsdorf aus leicht zu erreichen. Viele Ausflugsraststätten am Ufer der Seen laden besonders im Sommer zum Verweilen ein.

Pierwsza udokumentowana wzmianka o Woltersdorf pochodzi z 1319 roku z „Księgi krajowej Marchii Brandenburskiej“. Miejscowość jest od lat dwudziestych XX wieku ulubionym miejscem wycieczek Berlińczyków, mogących tu dojechać nawet tramwajem z Rahnsdorfu – dzielnicy Berlina. Wiele restauracji i kawiarni na brzegu jeziora zaprasza szczególnie latem do zatrzymania się i odpoczynku.

SCHLEUSE / ŚLUZA

Touristischer Mittelpunkt der Gemeinde Woltersdorf ist die Schleuse, um die sich der Aussichtsturm auf den über einhundert Meter hohen Kranichsbergen und die Liebesquelle gruppieren. Die erste Schleuse wurde Mitte des 16. Jahrhunderts gebaut, um den Höhenunterschied zwischen dem Kalk- und dem Flakensee für den Abtransport des Rüdersdorfer Kalkes zu überwinden.

Turystyczną atrakcją gminy Woltersdorf jest śluza, przy której znajduje się wieża widokowa na stumetrowej Górze Żurawiej oraz Źródło Miłości. Pierwsza śluza zbudowana została w tym miejscu w XVI wieku dla pokonania różnicy wysokości między jeziorami Kalksee i Flakensee, umożliwiając tym samym transport wapna z Rüdersdor.

LANDKREIS GORZOWSKI POWIAT GORZOWSKI

VOGELSCHUTZGEBIET „SANTOCKIE ZAKOLE“ / REZERWAT SANTOCKIE ZAKOLE

Das Warthetal und die Wälder der Hochfläche zeigen deutlich das Typische der Landschaft des Kreises Gorzów. Durch die Begradigung der Flussbetten von Netze, Warthe und Oder, ihre Eindeichung, Trockenlegung und Besiedlung im 18. Jahrhundert wandelte sich das Aussehen des Niederungsteils des Kreises von einem Gebiet mit unzugänglichen Sümpfen und Mooren in eine Kulturlandschaft. Einen Einblick in das ursprüngliche Warthebruch kann im Nationalpark „Warthemündung“ erlebt werden. Ein bekanntes Vogelschutzgebiet ist das Schutzgebiet „Santockie Zakole“, das auf den Überschwemmungsflächen der ehemaligen Mündung der Netze in die Warthe geschaffen wurde. Im Reservat gibt es 177 Arten von Wasservögeln.

Dolina Warty, z daleką perspektywą linii lasów wysoczyzny, oddaje w pełni specyfikę krajobrazu powiatu gorzowskiego. W wyniku wielkiego, osiemnastowiecznego projektu prostowania koryt Noteci, Warty i Odry, ich obwałowania, osuszenia i zaludnienia, nizinna część obszaru powiatu z dzikich błot, bagien i grzęzawisk przeistoczyła się w krajobraz kulturowy. Wyjątek stanowi zachowany fragment dawnych Błot Warciańskich, tworzący dziś Park Narodowy „Ujście Warty”. Znanym rezerwatem ptactwa w powiecie jest rezerwat Santockie Zakole, stworzony na zalewowym terenie dawnego ujścia Noteci do Warty. Na terenie rezerwatu stwierdzono obecność 177 gatunków ptactwa wodnego.

GEMEINDE BOGDANIEC GMINA BOGDANIEC

BAUERNHOF MIT MÜHLE / MŁYN Z ZAGRODĄ CHŁOPSKĄ

Ein kleiner Bach hat hier einst drei Mühlen angetrieben. In einer von ihnen wurde das Museum für Bauwesen und Landtechnik eingerichtet, in dem alljährlich das Fest des Brotes stattfindet. In den nahe gelegenen malerischen Wäldern befinden sich vier Naturschutzgebiete.

Niewielki potok poruszał tu niegdyś trzy młyny. W jednym z nich urządzono Muzeum Budownictwa i Techniki Wiejskiej, gdzie corocznie organizowane jest Święto Chleba. W malowniczych, pobliskich lasach wyodrębniono cztery rezerваты przyrody.

KIRCHE IN CHWAŁOWICE / KOŚCIÓŁ W CHWAŁOWICACH

Das Gotteshaus in Chwałowice zählt zu den beeindruckenden Kirchen der Gemeinde. Chwałowice ist ein Dorf mit den Traditionen der Hauländer. Hauländer waren Bauern, die auf Viehzucht und Milchwirtschaft in den Sumpfgebieten nach holländischem Vorbild, sog. Holländereien, spezialisiert waren. Sie bauten als erste Hochwasserschutzanlagen in Gestalt der sogenannten Sommerdeiche.

Wśród kościołów gminy wyróżnia się świątynia w Chwałowicach, wsi z tradycjami ołędzskimi. Osada powstała na bagnach w 1686 roku, a więc prawie sto lat przed obwałowaniem Warty. Ołędrzy byli rolnikami, wyspecjalizowanymi w hodowli bydła i mleczarstwie na terenach podmokłych wedle wzorów holenderskich (tzw. Holländereien). Jako pierwsi budowali urządzenia przeciwpowodziowe w postaci niskich wałów przelewowych, zwanych letniami.

GEMEINDE DESZCZNO GMINA DESZCZNO

GLINIK-SEE / JEZIORO GLINIK

Das Wasser aus dem Glinik-See wird in den zu Zeiten von König Friedrich II. erbauten Hauptkanal gelenkt. Dieser entwässert den südlichen Teil der am linken Ufer gelegenen Warthesümpfe. Die Gemeinde ist bekannt für wissenschaftlich wichtige archäologische Funde aus der Epoche der Lausitzer Kultur, darunter die bekannte Gottheit aus Deszczno.

Z jeziora Glinik wypływa strumień, kierujący swe wody do głównego kanału, który odwadnia południową część lewobrzeżnych Błot Warciańskich. Kanał ten został wybudowany w epoce króla Fryderyka II. Tereny gminy są znane z ważnych dla nauki znalezisk archeologicznych z epoki kultury łużyckiej, w tym słynnego Bożka z Deszczna.

SEE IN KARNIN / JEZIORO W KARNINIE

Die Dörfer der Gemeinde haben durch ihre Lage im Thorn-Eberswalder Urstromtal häufig mit zu hohem Grundwasser zu kämpfen. Dieser Lage verdankt die Gemeinde aber auch attraktive Erholungsgebiete. Eines von ihnen ist der See in Karnin in einer ehemaligen Kies- und Sandgrube.

Ze względu na swe położenie w Pradolinie Toruńsko-Eberswaldzkiej, wsie gminy często borykają się z nadmiarem wód gruntowych. Jednakże dzięki nim gmina posiada atrakcyjne tereny wypoczynkowe. Jednym z nich jest zbiornik wodny w Karninie, który znajduje się w wyrobisku po kopalni żwiru i piasku.

GEMEINDE KŁODAWA GMINA KŁODAWA

KONFERENZ- UND SCHULUNGSZENTRUM IN MIRONICE / CENTRUM KONFERENCYJNO-SZKOLENIOWE W MIRONICACH

Im Dorf Mironice entstand 2011 das Konferenz- und Schulungszentrum „Cysters“. Der Name erinnert an das im Jahr 1300 gegründete Zisterzienserkloster. In der Nähe von Mironice befand sich das Dorf Marzęcin – ein Ort, der 1945 vernichtet wurde und heute von Wald bedeckt ist.

Wieś Mironice. W 2011 roku oddano tu do użytku Centrum Konferencyjno-Szkoleniowe „Cysters“. Nazwa obiektu nawiązuje do założonego tu w 1300 roku klasztoru cystersów. Przez Mironice prowadzi droga do miejsca upamiętniającego Marzęcin – wieś doszczętnie unicestwioną w 1945 roku, którą dziś porasta las.

KIRCHE IN SANTOCKO / KOŚCIÓŁ W SANTOCKU

Unter allen Kirchen der Gemeinde und unter Berücksichtigung der harmonischen Verbindung der Tradition mit der Moderne verdient die neugotische Kirche in Santocko aus dem Jahr 1909 besondere Beachtung.

Wśród różnorodnych kościołków wsi gminy, ze względu na harmonijne połączenie tradycji i nowoczesności, na uwagę zasługuje neogotycki kościół w Santocku z roku 1909.

GEMEINDE KOSTRZYN AN DER ODER GMINA KOSTRZYN NAD ODRAŃ

ROCKFESTIVAL „HALTESTELLE WOODSTOCK“ /
FESTIWAL MUZYKI ROCKOWEJ „PRYZSTANEK
WOODSTOCK“

Haltestelle Woodstock: Das größte Rockfestival in Polen, wird seit 1995 unter dem Motto „Liebe, Freundschaft und Musik“ organisiert. Mit der Veranstaltung danken auf diesem Weg die Initiatoren der landesweiten Bewegung von Kindern und Jugendlichen mit dem Namen „Großes Orchester der Weihnachtshilfe“ allen, die Geld für die Ausstattung von Krankenhäusern in Polen mit modernsten Geräten zur Behandlung von Kindern und Senioren bei verschiedenen Aktionen gesammelt haben.

Przystanek Woodstock: największy w Polsce festiwal muzyki rockowej, organizowany od 1995 roku pod hasłem: „Miłość, przyjaźń i muzyka“. Przy pomocy tej imprezy inicjatorzy przedsięwzięcia o nazwie Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy – ogólnopolskiego ruchu dzieci i młodzieży – wyrażają podziękowanie wszystkim, którzy pomagali zbierać fundusze na wyposażenie szpitali w Polsce w najnowocześniejszy sprzęt do leczenia dzieci i seniorów.

FESTUNG KÜSTRIN / TWIERDZA KOSTRZYN

Das heutige Kostrzyn ist das am rechten Ufer der Warthe gelegene ehemalige Küstrin-Neustadt. Bis ins Jahr 1945 war die Altstadt der wichtigste Teil der Stadt, also die Stadt-Festung mit dem Schloss des Markgrafen Johann von Küstrin. Die Festung wurde im 16. Jahrhundert am Zusammenfluss von Warthe und Oder errichtet. Beide Flüsse treffen sich seit der Wendezeit vom 18. zum 19. Jahrhundert an einer anderen Stelle. Das neue Flussbett der Warthe teilt die Altstadt von der Neustadt. Die Festung wurde zwischen den beiden Weltkriegen im 20. Jahrhundert teilweise abgerissen. Den endgültigen Todesstoß gaben ihr die Kämpfe der Offensive um Berlin im Jahr 1945. Die Überreste der Festung werden heute unter der Leitung des Museums der Festung Küstrin sorgfältig restauriert.

Obecny Kostrzyn to dawny, leżący nad prawym brzegiem Warty, Nowy Kostrzyn. Do roku 1945 najważniejszą częścią miasta była Starówka, czyli miasto-twierdza z pałacem margrabiego Jana z Kostrzyna. Twierdza została wzniesiona w XVI wieku, w widłach dawnego koryta Warty oraz Odry. Obie rzeki od przełomu XVIII i XIX wieku spotykają się już w innym miejscu, a nowe koryto Warty oddziela Stare Miasto od Nowego. Twierdza została częściowo rozebrana w okresie międzywojennym XX wieku, a ostateczny, śmiertelny cios zadały jej walki ofensywy berlińskiej w 1945 roku. Pozostałości fragmentów architektury militarnej są troskliwie odrestaurowywane pod nadzorem Muzeum Twierdzy Kostrzyn.

GEMEINDE LUBISZYN GMINA LUBISZYN

KIRCHE IN MARWICE / KOŚCIÓŁ W MARWICACH

Die Kirche in Marwice, erbaut in der zweiten Hälfte des 13. Jahrhunderts aus Feldsteinquadern, zählt zu den ältesten Kirchen der Region. Auf dem Dachboden der Kirche wurden unlängst mittelalterliche Wandmalereien entdeckt.

Marwice szczycą się jednym z najstarszych kościołów regionu z II połowy XIII wieku. Został on zbudowany z polnego kamienia, obrabianego w kwadry. Na strychu kościoła odkryto niedawno średniowieczne malowidła ścienne.

SCHLOSS ŁĄKOMIN / PAŁAC W ŁĄKOMINIE

Von dem ehemals dicht besiedelten Dorf Łąkomín sind nur Reste zu sehen, darunter das auf einer Waldlichtung, am Ufer der Ścieniawica, gelegene ehemalige Gehöft des Müllers und ein Schlösschen. Das Haus, welches bis 1945 dem deutschen Bibliothekar Paul Ladewig gehörte, dem Autor des „Katechismus der Bücherei“, dient heute als Schulungs- und Erholungszentrum.

Po niegdyś ludnej wsi Łąkomín pozostały tylko relikty, w tym położona na polanie leśnej, nad brzegiem rzeczki Ścieniawica, dawna zagroda młynarza i pałac. Obiekt ten przed rokiem 1945 należał do niemieckiego znawcy bibliotekarstwa Paula Ladewiga, autora „Katechizmu bibliotekarzy”. Dziś służy jako ośrodek szkoleniowo-wypoczynkowy.

GEMEINDE SANTOK / GMINA SANTOK

LANDSCHAFT MIT TURM / WIERZA WIDOKOWA NA WZGÓRZU ZAMKOWYM

Zu den legendären Schutzburgen Polens im Lubusker Land aus der Epoche der Piasten gehört Santok. Ein Ort der erbitterten Kämpfe der Polanen gegen die Pomoranen und dann des polnischen Staates gegen die auf diesen Gebieten entstandene brandenburgische Neumark. Ab 1930 wurde begonnen, die bewegte Vergangenheit Santoks politisch auszunutzen. Die Nationalsozialisten errichteten hier nach dem Vorbild der Wachttürme aus der Zeit der Kreuzritter eine Aussichtsbastei. Nach 1945 begannen die polnischen Siedler hier patriotische Veranstaltungen zu organisieren. Heute spielt die Geschichte eine wichtige Rolle bei der touristischen Entwicklung der Kommune.

Do wręcz legendarnych, obronnych grodów Polski epoki Piastów, usytuowanych na Ziemi Lubuskiej, należy Santok. Miejsce zaciętych walk Polan z Pomorzanami, a potem państwa polskiego z powstającą na tych terenach brandenburską Nową Marchią. Burzliwą przeszłość Santoka zaczęto politycznie wykorzystywać w latach trzydziestych XX wieku, kiedy naziści wzniesli tu basztę widokową na wzór strażnicy z czasów krzyżackich. Po 1945 roku polscy osadnicy zaczęli tu organizować polityczne imprezy. Obecnie historia stała się także atutem promocyjnym, twórczo wykorzystywanym przez samorząd lokalny.

WARTHEMÜNDUNG / UJŚCIE NOTECI I WARTY

Das Dorf Santok liegt ausgesprochen malerisch am Fuße eines steilen Hanges des Thorn-Eberswalder Urstromtales an der Mündung der Netze in die Warthe. Beide Flüsse, einst wichtige Verkehrsachsen im Netz der europäischen Wasserstraßen, haben heute vor allem touristische Funktionen. An der Marina legen Ausflugsdampfer aus Gorzów an. Eine weitere Attraktion ist eine Fahrt mit der Fähre zum Gelände der einstmals berühmten Wehrburg.

Wieś Santok jest usytuowana wyjątkowo malowniczo u podnóża wysokiej skarpy Pradoliny Toruńsko-Eberswaldzkiej, przy ujściu Noteci do Warty. Obie rzeki – niegdyś ważne elementy sieci europejskich dróg wodnych – dziś spełniają przede wszystkim funkcje turystyczne. Do tutejszej mariny przybijają stateczki pasażerskie z Gorzowa. Inną atrakcją jest przeprawa promowa na teren słynnego kiedyś grodziska.

GEMEINDE WITNICA / GMINA WITNICA

GELBE VILLA IN WITNICA / „ŻÓŁTY PAŁACYK” W WITNICY

Die Stadt Witnica ist bekannt durch zwei Museumssammlungen: eine Militärsammlung und eine regionale Sammlung. Das „Zimmer der Regionalen Traditionen“ befindet sich in einer ehemaligen Fabrikantenvilla aus dem Anfang des 20. Jahrhunderts, die sogenannte „Gelbe Villa“ die mit Hilfe von EU-Mitteln und der Landsmannschaft restauriert wurde. Ein Teil der Sammlungen befindet sich im Wegweiser-Park in Witnica, der über die historische Verbindung Aachen – Königsberg informiert.

Miasto Witnica znane jest z dwóch kolekcji muzealnych: wojskowej i regionalnej. Izba Regionalna urządzona jest w dawnej willi fabrykanckiej z początku XX wieku, zwanej „Żółtym Pałacem”, odrestaurowanym z funduszy unijnych i ziomkowskich. Część zbiorów rozmieszczono w plenerze, w Witnickim Parku Drogowskazów, opowiadającym o historycznym trakcie Akwizgran-Kostrzyn-Królewiec.

FEUERWEHR- UND KATASTROPHENSCHUTZZENTRUM IN WITNICA / REGIONALNE CENTRUM RATOWNICTWA W WITNICY

Das Regionale Rettungszentrum wurde mit EU-Fördermitteln erbaut und 2011 fertiggestellt. Es ist eine euroregionale Einrichtung, in der verschiedene Dienststellen ihren Sitz haben: medizinische Versorgung, Polizei und Feuerwehr die darauf spezialisiert sind, Hilfe bei Unfällen und Katastrophen zu leisten.

Regionalne Centrum Ratownictwa oddane zostało do użytku w 2011 roku. Jego budowa była dotowana ze środków unijnych. Ta euroregionalna placówka zespolonych służb medycznych, policyjnych i straży ogniowej została przystosowana do pomocy w wypadkach, katastrofach i klęskach żywiołowych.

LANDKREIS MIĘDZYRZECKI POWIAT MIĘDZYRZECKI

MUSEUM OSTWALL /
MUZEUM MIĘDZYRZECKIEGO REJONU
UMOCNIONEGO

Der Oder-Warthe-Bogen (MRU): ein Befestigungssystem, das vom Deutschen Reich in den Jahren 1934 – 1944 als stark befestigte Verteidigungslinie an der Ostgrenze geschaffen wurde. Zu dem System gehören u.a. eine der größten unterirdischen Verteidigungsanlagen der Welt mit einer Gesamtlänge von ca. 32 bis 35 km. Die unterirdischen Gänge wurden zu zwei Fledermausschutzgebieten erklärt. Dort überwintern jährlich mehr als 30.000 Fledermäuse in 12 Arten.

Międzyrzecki Rejon Umocniony jest systemem obronnym, który został zbudowany przez Trzecią Rzeszę w latach 1934–1944 dla ochrony wschodniej granicy. W skład systemu wchodzi między innymi jedno z największych podziemi fortyfikacyjnych świata. Łączną długość podziemnych korytarzy szacuje się na około 32–35 kilometrów. Podziemia odcinka centralnego MRU, stały się miejscem zimowania ponad 30 tys. nietoperzy, należących do 12 gatunków.

GEMEINDE BLEDZEW / GMINA BLEDZEW

MARKTPLATZ IN BLEDZEW / RYNEK MIEJSKI W BLEDZEWIE

Bledzew und besonders der Marktplatz erinnert an die Zeiten, als das jetzige Dorf Stadtrechte besaß. In den historischen Häusern befanden sich die Werkstätten und Wohnungen der Tuchmacher und Schuster, durch deren Erzeugnisse das Städtchen einstmals berühmt wurde.

Bledzew, a szczególnie jego rynek przypomina o czasach, gdy obecna wieś posiadała prawa miejskie, a w zabytkowych domkach swoje warsztaty i mieszkania mieli sukiennicy oraz szewcy. Z ich wyrobów słynęło dawniej miasteczko.

BLEDZEWER STAUSEE / ZALEW W BLEDZEWIE

Das malerische Band der Obra, angestaut durch den künstlichen See des 1911 in Betrieb genommenen Wasserkraftwerkes, durchquert das Gebiet der waldreichen Gemeinde Bledzew mit ihren zahlreichen Erholungsgebieten.

Bogaty w lasy i tereny wypoczynkowe obszar gminy Bledzew przecina malownicza wstęga rzeki Obry, spiętrzonej zalewem zabytkowej elektrowni. Uruchomiono ją w 1911 roku; jest wciąż czynna i sprawna.

GEMEINDE MIĘDZYRZECZ / GMINA MIĘDZYRZECZ

SCHLOSS IN MIĘDZYRZECZ / ZAMEK W MIĘDZYRZECZ

Das in der 2. Hälfte des 14. Jahrhunderts als Grenzschloss des Polnischen Königreiches erbaute Schloss in Międzyrzecz ist heute Teil des hiesigen Regionalmuseums.

W II połowie XIV wieku w mieście Międzyrzecz został zbudowany graniczny zamek Królestwa Polskiego. Zamek w Międzyrzeczu jest jednym z obiektów tutejszego Muzeum Regionalnego.

MUSEUM ALF KOWALSKI / MUZEUM ALFA KOWALSKIEGO

Alf Kowalski hat im Museum eine überregional bekannte Sammlung von historischen Stücken der polnischen Adelskultur des ehemaligen Polens sowie zahlreiche Stücke der polnischen Volkskultur von Großpolen zusammengetragen. Durch die guten Kontakte zu den Vertriebenenverbänden, die aus dieser Stadt stammen, wurde die Sammlung unlängst um Stücke des Bürgertums, die unter Einfluss der Kultur Brandenburgs entstanden sind, sowie um Stücke der hier einstmalig zahlreich vertretenen jüdischen Bevölkerung bereichert.

Jego twórcą był Alf Kowalski, który zgromadził tu kolekcję zabytków polskiej kultury szlacheckiej dawnej Polski oraz liczne zabytki polskiej kultury ludowej Wielkopolski. Wyniósł on znaczenie tej placówki do rangi ponadregionalnej. Ostatnio, za sprawą dobrych kontaktów ze środowiskiem ziomkowskim Niemców, wywodzących się z tego miasta, zbiory poszerzono o zabytki mieszczańskie, powstałe pod wpływami kultury Brandenburgii, oraz o zabytki licznie tu niegdyś osiadłej ludności żydowskiej.

GEMEINDE PRZYTOCZNA / GMINA PRZYTOCZNA

MARIENHEILIGTUM IN ROKITNO / SANKTUARIUM MARYJNE W ROKITNIE

Das Marienheiligtum in Rokitno ist das zentrale Pilgerzentrum des Lubusker Landes. Dem aus dem 16. Jahrhundert stammenden Bild der „Geduldig Zuhörenden Mutter Gottes“ werden übernatürliche Eigenschaften zugeschrieben. Daher ist die Madonna die Patronin der Diözese Zielona Góra-Gorzów. Auf dem Territorium der Gemeinde befinden sich alte kleine Kapellen, welche die historischen Pilgerwege kennzeichnen.

Sanktuarium maryjne w Rokitnie jest centralnym ośrodkiem pielgrzymkowym Ziemi Lubuskiej. Pochodzącemu z XVI wieku zabytkowemu obrazowi Matki Bożej Cierpliwie Słuchającej są przypisywane nadprzyrodzone właściwości. Dlatego też tutaj jest Madonna jest patronką diecezji zielonogórsko-gorzowskiej. Na terenie gminy znajdują się zabytkowe kapliczki, znaczące historyczne trasy pielgrzymek.

LUBIKOWOSEE / JEZIORO LUBIKOWSKIE

Die Attraktion der Gemeinde ist der Lubikowosee mit einer Fläche von mehr als 300 ha und einer Tiefe bis zu 36 Meter. Der See ist bei Tauchern beliebt. Die Badestelle in der Nähe des Dorfes Lubikowo wird in der Saison von zahlreichen Wasserfreunden genutzt.

Atrakcją gminy jest Jezioro Lubikowskie o powierzchni ponad 300 hektarów i głębokości sięgającej do 36 metrów, co podnosi jego atrakcyjność dla nurków – badaczy świata podwodnego. Kąpielisko nad nim usytuowane w pobliżu wsi Lubikowo jest w sezonie bardzo licznie odwiedzane.

GEMEINDE PSZCZEW GMINA PSZCZEW

FREILICHTMUSEUM DER IMKEREI / SKANSEN PSZCZELARSTWA

Die Gemeinde besitzt 17 Seen, die linienförmig angeordnet und durch kleine Wasserläufe miteinander verbunden sind. Der Landschaftsschutzpark von Pszczew erschließt das Gebiet um die Gemeinde touristisch. Es entstanden Übernachtungsmöglichkeiten für Touristen sowie ein privates Freilichtmuseum der Imkerei.

Gmina posiada 17 jezior usytuowanych liniowo i połączonych niewielkimi ciekami. Rozrzucone wśród lasów przyczyniły się do powstania tu Pszczewskiego Parku Krajobrazowego i zainspirowały ludność do rozwijania bazy noclegowej dla turystów i wczasowiczów. Przyrodnicze walory okolicy wzbogacają zbiory prywatnego Skansenu Pszczelarstwa.

MUSEUM „SCHUSTERHAUS” IN PSZCZEW / MUZEUM „DOM SZEWCZA” W PSZCZEWIE

Das Dorf Pszczew ist bekannt durch die erfolgreiche Bewahrung der Geschichte der ehemaligen Grenzregion, zuerst der slawischen Stämme mit zwei Wehrburgen, danach des polnisch-brandenburgischen Grenzgebietes als Besitz der Poznaner Bischöfe und dann nach 1793 des preußischen Staates, als sich neben dem katholischen Zentrum des Dorfes ein protestantischer Teil des Städtchens herausbildete. Das Zentrum zur Bewahrung dieser Erinnerung befindet sich im Museum mit dem Namen „Schusterhaus“.

Wieś Pszczew słynie z udanej pielęgnacji swej historii dawnego regionu pogranicza. Najpierw plemion słowiańskich z dwoma grodziskami, a potem pogranicza polsko-brandenburskiego jako posiadłości biskupów poznańskich, zaś po roku 1793 państwa pruskiego. Wtedy obok katolickiego centrum wsi wykształciła się protestancka część miasteczka. Ośrodek kultywowania tej pamięci znajduje się w muzeum zwanym Domem Szewca.

GEMEINDE SKWIERZYNA GMINA SKWIERZYNA

RATHAUS IN SKWIERZYNA / RATUSZ W SKWIERZYNI

Die Stadt Skwierzyna wurde durch Kriegseinwirkungen 1945 zerstört. Unter den wieder aufgebauten historischen Gebäuden befindet sich das Rathaus aus den 40er Jahren des 19. Jahrhunderts mit seiner Fassade und seiner Einrichtung, die von verschiedenen historischen Stilen inspiriert wurden.

Miasto Skwierzyna zostało zniszczone w wyniku działań wojennych w 1945 roku. Wśród odrestaurowanych zabytków znajduje się interesujący budynek ratusza z lat czterdziestych XIX wieku z bryłą i wystrojem inspirowanym różnymi stylami historycznymi.

JÜDISCHER FRIEDHOF IN SKWIERZYNA / CMENTARZ ŻYDOWSKI W SKWIERZYNI

Bis zur Mitte des 20. Jahrhunderts lebten in Skwierzyna zahlreiche Juden. Der erhalten gebliebene Friedhof mit 247 Grabsteinen ist der größte in der Wojewodschaft Lubuskie. Dieser Friedhof wird von den Schülern der örtlichen Schule und der Partnerschule aus der Region Paderborn gepflegt.

Do połowy XX wieku Skwierzynę zamieszkiwała liczna grupa ludności żydowskiej, po której pozostał największy w Lubuskim cmentarz, z liczbą 247 macew. Cmentarzem tym opiekują się uczniowie miejscowej szkoły wraz z młodzieżą szkoły partnerskiej z rejonu Paderborn.

GEMEINDE TRZCIEL GMINA TRZCIEL

STRASSE IN TRZCIEL / ULICA W TRZCIELU

Arme Kleinstädte dieser Art sind aufgrund der ökonomischen Bedarfe des lokalen Marktes entstanden. Um zu überleben, waren Kaufleute und Handwerker gezwungen, gleichzeitig auch Landwirtschaft zu betreiben. Deshalb besaßen ihre an der Straße liegenden Erdgeschosshäuser im Hinterhof auch Wirtschaftsgebäude. Seit Ende des 19. Jahrhunderts ist Trzciel für die Weidenkorbprodukte berühmt. Der durch die Stadt fließende Fluss Obra erhöht die touristische Attraktivität der Stadt für Kanufahrer.

Ubogie miasteczka tego typu wyrastały z ekonomicznych potrzeb lokalnego rynku. Kupcy i rzemieślnicy, aby wyżyć, prowadzili jednocześnie gospodarstwa rolne. Ich przylegające do siebie od ulicy parterowe domy na zapleczu posiadały zabudowania gospodarcze. Od końca XIX wieku Trzciel słynął z wyrobów wikliniarsko-trzciniarskich. Przepływająca Obra czyni miejscowość atrakcyjną dla kajakarzy.

MARKTPLATZ IN TRZCIEL / RYNEK MIEJSKI W TRZCIELU

Der Marktplatz in Trzciel, Stadt an der Obra, wurde mit Hilfe von EU-Mitteln erneuert. Das Städtchen entstand im Jahr 1888 aus dem Zusammenschluss des katholischen Sary Trzciel und des protestantischen Nowy Trzciel.

Rynek w Trzciel, miasta nad Obrą, został ostatnio wyremontowany przy wykorzystaniu dotacji unijnej. Miasteczko powstało z połączenia w 1888 roku katolickiego Starego Trzcienia i Nowego Trzcienia, zamieszkanego wtedy przez protestantów.

LANDKREIS SŁUBICKI POWIAT SŁUBICKI

FLUSS PLISZKA / RZEKA PLISZKA

Die politische, verkehrstechnische, gesellschaftliche, wirtschaftliche und kulturelle Spezifik des Kreises Słubice wird durch seine Lage und die damit verbundene grenzüberschreitende Rolle bestimmt, denn auf seinem Territorium, in Świecko, befinden sich die wichtigsten Straßen- und Eisenbahnübergänge (Moskau-Warschau-Berlin-Paris) an der deutsch-polnischen Grenze. Der Rzepiner Urwald mit dem Landschaftsschutzpark Krzesiński zählt zu den größten und bekanntesten Waldgebieten des Kreises. Der Urwald wird von den Flüssen Pliszka und Ilanka mit ihren Naturschutzgebieten und Lebensräumen der Biber durchschnitten.

Polityczną, komunikacyjną, społeczną, gospodarczą i kulturalną specyfikę powiatu słubickiego określa jego położenie i związana z nim rola transgraniczna. Na tym bowiem terenie w Świecku znajdują się najważniejsze na polsko-niemieckiej granicy przejścia drogowe i kolejowe: Moskwa-Warszawa-Berlin-Paryż. Wśród dużych kompleksów leśnych powiatu centralną rolę zajmuje Puszcza Rzepińska. Znajduje się tam Krzesiński Park Krajobrazowy. Obszar puszczy przecinają koryta rzek Pliszki i Ilanki, z rezerwatami przyrodniczymi i siedliskami bobrów.

GEMEINDE CYBINKA GMINA CYBINKA

STORCH IN KŁOPOT / BOCIAN Z KŁOPOTU

Im Dorf Kłopot, bekannt durch die große Anzahl von Storchennestern, befindet sich neben dem Storchmuseum eine Forschungseinrichtung für diese Tiere.

Wieś Kłopot znana jest z dużej liczby bocianich gniazd oraz otwartego tu Muzeum Bociana z placówką badawczą tych ptaków.

RÖMISCH-KATHOLISCHE KIRCHE IN CYBINKA / KOŚCIÓŁ RZYMSKO-KATOLICKI W CYBINCE

Die Kirche aus dem Ende des 18. Jahrhunderts ist Zeuge einer Epoche, in der die hiesige Bevölkerung die regionalen Traditionen der Lausitzer Sorben pflegte. Berühmt wurde die Region Ende des Historismus durch seine Braunkohlegruben bei Ziebingen.

Kościół z końca XVIII wieku jest świadkiem epoki, w której tutejsza ludność pielęgnowała tradycje ludowe Serbów Łużyckich oraz kiedy Cybinka pod koniec XIX wieku zasłynęła z kopalń węgla brunatnego.

GEMEINDE GÓRZYCA / GMINA GÓRZYCA

OWCZARY AUS DER VOGELPERSPEKTIVE UND
DAS WIESEN-MUSEUM / OWCZARY Z LOTU PTAKA
I MUZEUM ŁĄKI

Die Gemeinde Górzycza liegt inmitten der ehemaligen Überschwemmungsgebiete von Oder und Warthe am Rande des Thorn-Eberswalder-Urstromtales. Das Dorf Owczary ist bekannt durch seine slawische prähistorische Burg, die Schafzucht und das Steppenreservat mit dem Wiesenmuseum, wo sich eine Ausstellung über die Ökosysteme der Steppentrockenrasen in Polen und Europa befinden.

Gmina Górzycza usytuowana jest wśród dawnych zalewowych terenów Odry i Warty oraz powyżej skarpy Pradoliny Toruńsko-Eberswaldzkiej. Wieś Owczary znana jest ze swego słowiańskiego grodziska, hodowli owiec oraz ze stepowego rezerwatu połączonego z Muzeum Łąki, gdzie znajduje się wystawa dotycząca trawiastych ekosystemów Polski i Europy.

GEMEINDE OŚNO LUBUSKIE GMINA OŚNO LUBUSKIE

RATHAUS IN OŚNO LUBUSKIE / RATUSZ W OŚNIE LUBUSKIM

Das Städtchen Ośno Lubuskie wurde am historischen Handelsweg Magdeburg – Berlin – Poznań angelegt und war Hauptstadt des Sternberger Landes. An diese Zeit erinnert die stattliche Pfarrkirche aus dem Mittelalter. Die Verwaltung der Stadt und Gemeinde hat ihren Sitz im neugotischen Rathaus, in dem auch die Heimatstube ein Zuhause gefunden hat.

Miasteczko Ośno Lubuskie było usytuowane dawniej na bardzo wtedy ważnym szlaku handlowym Magdeburg-Berlin-Poznań i w pewnym okresie stało się stolicą ziemi torzymskiej. Fakt ten dokumentuje wielkość parafialnego kościoła z czasów średniowiecza. Samorząd miasta i gminy ma swą siedzibę w neogotyckim ratuszu, w którym znajduje się także Regionalna Izba Pamięci.

STADTMAUER IN OŚNO LUBUSKIE / MURY MIEJSKIE W OŚNIE LUBUSKIM

Zu den größten Attraktionen des Städtchens gehören die noch heute gut erhaltenen Stadtmauern. Sie erinnern an die Epoche der Kriege und der gesellschaftlichen Unruhen mit den auf diesem Gebiet vor allem hausenden Raubrittern.

Pozostałością epoki wojen i społecznych niepokojów z rozpanoszoną na tym terenie zbójnictwem rycerskim są obronne mury miejskie, otaczające średniowieczne miasto. Spacer ścieżkami biegnącymi u ich podnóża zaliczany jest do największych atrakcji miasteczka.

GEMEINDE RZEPIN / GMINA RZEPIN

700 JAHRE ALTE EICHE IM RZEPINER URWALD / 700-LETNI DĄB W PUSZCZY RZEPIŃSKIEJ

Die Fläche der Gemeinde ist zur Hälfte mit den Wäldern des Rzepiner Urwaldes bewachsen. Dort wurden vor kurzem auch Wölfe gesichtet. Sie genießen in Polen und Deutschland einen besonderen Schutzstatus. Unweit von Liszki bei Rzepin wächst eine ca. 700 Jahre alte Stieleiche.

Obszar gminy jest w połowie porośnięty lasami Puszczy Rzepińskiej, w której ostatnio pojawiły się będące pod ochroną wilki. Koło osady Liszki pod Rzepinem rośnie okazała, około 700-letni dąb szypułkowy.

ALTES SCHULGEBÄUDE IN RZEPIN / STARY BUDYNEK SZKOLNY W RZEPINIE

Die historische Lage der Stadt an der Kreuzung wichtiger Straßen hatte in der Vergangenheit und auch in der Gegenwart Einfluss auf den Charakter der Stadt als Verkehrsknotenpunkt. Heute ist Rzepin ein wichtiger Standort zahlreicher Firmen und Agenturen zur Abfertigung des internationalen Waren- und Personenverkehrs. In der Stadt ziehen das eklektizistische Rathaus aus dem 19. Jahrhundert, die Kirche aus dem Jahre 1879 mit einer mittelalterlichen Kapelle, das vor kurzem restaurierte klassizistische Herrenhaus sowie das Schulgebäude aus der Wendezeit vom 19. zum 20. Jahrhundert die Aufmerksamkeit auf sich.

Usytuowanie miasta w przeszłości i współcześnie na skrzyżowaniu ważnych dróg zaważyło na jego charakterze jako węzła komunikacyjnego oraz zadecydowało o zlokalizowaniu tu firm i agend, związanych z obsługą międzynarodowego ruchu pasażersko-towarowego. W mieście zwraca na siebie uwagę eklektyczny ratusz z XIX wieku, kościół z 1879 roku ze średniowieczną kaplicą, niedawno odrestaurowany klasycystyczny dwór oraz budynek szkolny z przełomu XIX i XX wieku.

GEMEINDE SŁUBICE / GMINA SŁUBICE

COLLEGIUM POLONICUM IN SŁUBICE / COLLEGIUM POLONICUM W SŁUBICACH

Erkennungsmerkmal des modernen Słubice ist das Collegium Polonicum – eine Filiale der Adam-Mickiewicz-Universität Poznań, die in der Zeit der wieder entstandenen Europa-Universität Viadrina in Frankfurt gegründet wurde und Partner dieser Europauniversität ist. Durch Vereinbarungen, die 2002 zwischen den Regierungen von Brandenburg und Polen geschlossen wurden, ist das Collegium Polonicum eine gemeinsame Wissenschafts- und Forschungseinrichtung beider Universitäten, die für die wissenschaftliche und kulturelle Zusammenarbeit zwischen Polen und Deutschland arbeitet und ein Begegnungsort von Studenten und Lehrkräften vom gesamten Kontinent im Zeichen der europäischen Integration ist.

Znakiem rozpoznawczym współczesnych Słubic jest Collegium Polonicum – filia Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, powołana w okresie odradzania się Uniwersytetu Viadrina we Frankfurcie jako partner tej europejskiej uczelni. Na mocy porozumień rządu Brandenburgii i Polski zawartych w 2002 roku, Collegium Polonicum jest wspólną placówką naukowo-badawczą obu uniwersytetów. Podejmuje działania na rzecz naukowej i kulturalnej współpracy między Polską a Niemcami. Jest także miejscem spotkań studentów i wykładowców z całego kontynentu, w kontekście europejskiej integracji.

STADION IN SŁUBICE / STADION W SŁUBICACH

Die Stadt Słubice ist die ehemalige Dammvorstadt von Frankfurt (Oder), die nach 1945 den Status einer unabhängigen Grenzstadt mit dem Namen Słubice erhielt. Nach 1990 wurde das bis dahin am Rand stehende Städtchen ein wichtiges Handelszentrum des Grenzgebietes und eine bedeutende Schnittstelle der grenzüberschreitenden Zusammenarbeit. Das durch seine Architektur bekannte Stadion, das in den 20er - Jahren des 20. Jahrhunderts erbaut wurde, gehört zu den ältesten Stadien in Mitteleuropa.

Miasto Słubice to dawne przedmieście Frankfurtu nad Odrą, które po 1945 roku otrzymało status odrębnego granicznego miasta o nazwie Słubice. Po roku 1990 zmarginalizowane dotąd miasteczko stało się ważnym centrum handlowym pogranicza i istotnym elementem współpracy transgranicznej. Słynny ze swoich walorów architektonicznych stadion, zbudowany w latach dwudziestych XX wieku, zaliczany jest do jednego z najstarszych stadionów w Europie Środkowej.

LANDKREIS STRZELECKO-DREZDENECKI POWIAT STRZELECKO-DREZDENECKI

URWALD IN DRAWA – NATIONALPARK /
PUSZCZA W DRAWIEŃSKIM PARKU NARODOWYM

Fast die Hälfte der Fläche des Kreises ist mit Wald bewachsen. Die Wälder an der Netze entstanden im 19. Jahrhundert im Rahmen des Programms der preußischen Regierung zur Aufforstung der Sanddünen, landwirtschaftlicher Brachflächen und unfruchtbarer Anbauflächen. Innerhalb des Kreises befindet sich ein Teil des Drawa-Nationalparks. Die im Wald verstreut liegenden zahlreichen Seen laden Urlauber und Erholungssuchende ein.

Prawie połowę powierzchni powiatu porastają lasy. Nadnoteckie bory powstały w XIX wieku, w wyniku opracowania przez rząd Prus wielkiego programu zalesienia wydm piaszczystych i innych nieużytków rolnych oraz nieurodzajnych ziem uprawnych. W granicach powiatu znajduje się część Drawieńskiego Parku Narodowego. Rozrzucone po lasach liczne jeziora oraz ciek wodne podnoszą wczasowo-turystyczne walory powiatu.

GEMEINDE DOBIEGNIEW GMINA DOBIEGNIEW

PALAST IN MIERZĘCIN / PAŁAC W MIERZĘCINIE

Das Dorf Mierzęcino ist bekannt für den hervorragend erhaltenen, durch die Familie derer von Waldow erbauten, neugotischen Palast. Das Vorwerksgebäude, der Park, die Weinberge, das Gestüt sowie die Kirche mit ihrer originalen modernen Gestaltung aus den 50er Jahren des 20. Jahrhunderts zählen ebenfalls zu dem Ensemble.

Wieś Mierzęcino jest znana dzięki znakomicie utrzymanemu neogotyckiemu pałacowi, zbudowanemu przez ród von Waldowów, oraz zabudowaniom folwarcznym, parkowi, winnicom, stadninie koni. Krajobrazu dopełnia kościół z oryginalnym, modernistycznym wystrojem z lat pięćdziesiątych XX wieku.

KERAMIKTAFELN AM EINGANG ZUR KIRCHE IN DOBIEGNIEW / PŁYTKI CERAMICZNE PRZY WEJŚCIU DO KOŚCIOŁA W DOBIEGNIEWIE

Die Stadt Dobiegniew ist berühmt für ihre geheimnisvollen Keramiktafeln an den Wänden der gotischen Kirche. In dieser Stadt haben die Nationalsozialisten während des 2. Weltkrieges ein Lager für polnische Gefangenen mit dem Namen Oflag II c Woldenberg aufgebaut. Die Aufenthaltsbedingungen der sechstausend Gefangenen polnischen Offiziere dokumentieren die Sammlungen des an dieser Stelle existierenden Museums.

Miasto Dobiegniew słynie z tajemniczych płytek ceramicznych na ścianach gotyckiego kościoła. W mieście tym w latach II wojny światowej nazisci na przedmie zbudowali obóz dla polskich jeńców o nazwie Oflag II C Woldenberg. Warunki pobytu w nim ponad 6 tys. oficerów dokumentują zbiory istniejącego tu muzeum.

GEMEINDE DREZDENKO GMINA DREZDENKO

MUSEUM IM ALTEN PULVERMAGAZIN / MUZEUM W DAWNEJ ZBROJOWNI

In der kulturellen Identität der Stadt spielt besonders die hier einstmals vorhandene Erdfestung eine Rolle, in deren Umkreis neben Relikten von Wallanlagen das Schloss des Kaufmannes J. Treppmacher sowie das ehemalige Pulvermagazin erhalten geblieben sind. Darin befindet sich heute das Museum des Urwaldes „Puszcza Drawska i Notecka“.

W tożsamości kulturowej miasta silnie zaznaczyła się istniejąca tu niegdyś twierdza ziemna. W jej obrębie, obok relikwów obwałowań, zachował się pałac kupca J. Treppmachera oraz dawna zbrojownia, w której urządzono Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej.

MARKTPLATZ IN DREZDENKO / RYNEK MIEJSKI W DREZDENKU

Neben dem in der Stadt befindlichen Rathaus im Stil der Neorenaissance und der Kirche im neugotischen Stil, bekannt durch das Sommerfestival der Orgel- und Kammermusik, befinden sich im anderen Teil der Stadt bemerkenswerte alte Häuser im Jugendstil.

Poza znajdującymi się w mieście neorenesansowym ratuszem i pobliskim neogotyckim kościołem znanym z Letnich Festiwali Muzyki Organowej i Kameralnej, w dalszej części miasta zachowały się godne obejrzenia secesyjne kamieniczki.

GEMEINDE STARE KUROWO

GMINA STARE KUROWO

KIRCHE IN STARE KUROWO / KOŚCIÓŁ W STARYM KUROWIE

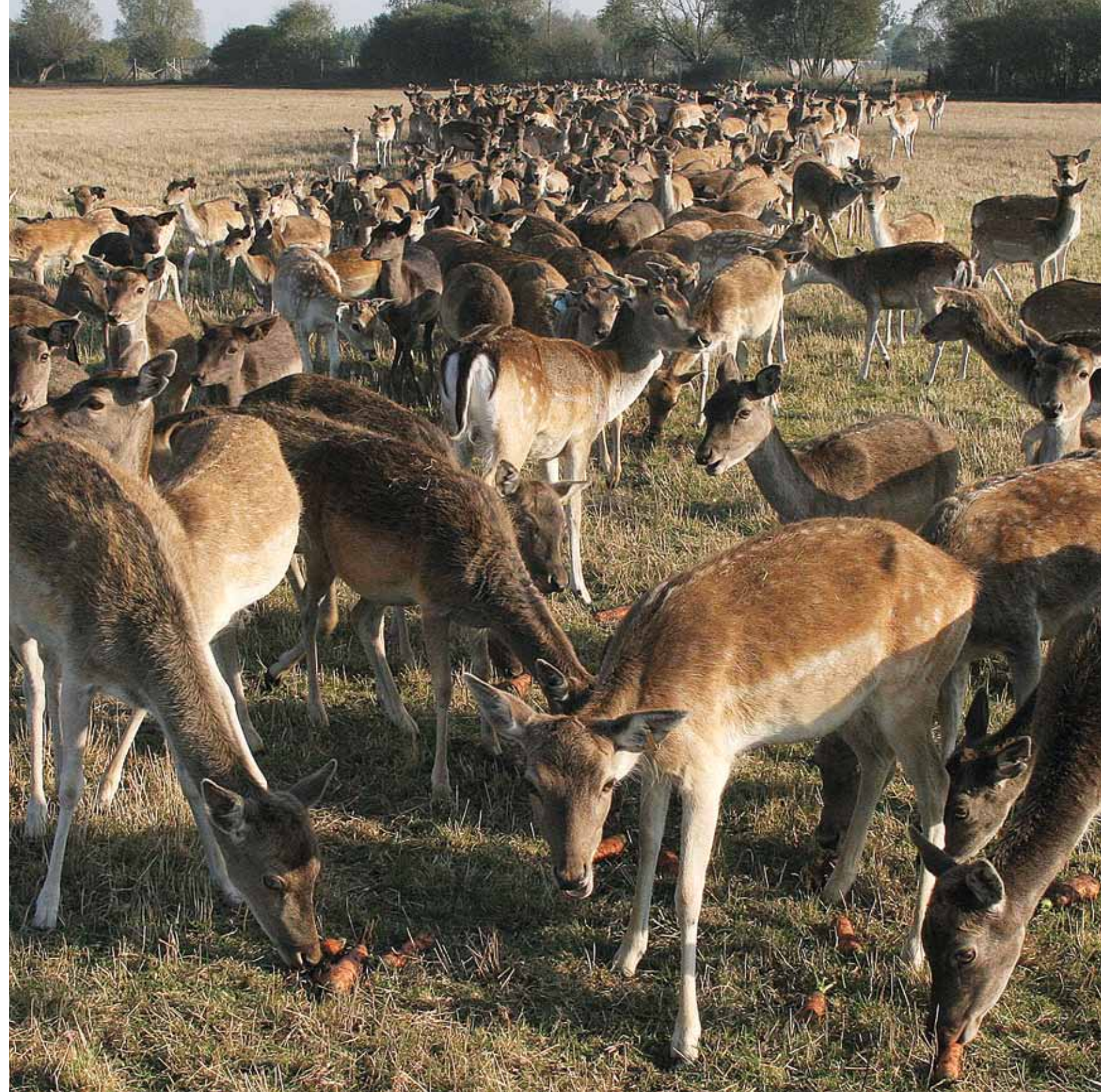
Das Territorium der dörflich geprägten Gemeinde umschließt einen Teil der Hochebene und die Niederung der Netze, an deren Uferrand malerisch die Bahnlinie der Ostbahn verläuft. Das stattlichste Bauwerk in Stare Kurowo ist die den Aposteln Petrus und Paulus geweihte neugotische Kirche aus dem Jahr 1877.

Teren typowo wiejskiej gminy obejmuje część wysoczyzny i nizinę doliny Noteci, skrajem której biegnie malowniczo usytuowana u brzegu skarpy linia Kolei Wschodniej. Najbardziej okazałą budowlą w Starym Kurowie jest neogotycki kościół pod wezwaniem św. Apostołów Piotra i Pawła z 1877 roku.

DAMWILDANLAGE IN PŁAWIN / HODOWLA DANIELI W PŁAWINIE

Die Gemeinde ist reich an Traditionen der hier im 18. Jahrhundert angelegten sog. Holländereien, die sich auf die Viehzucht und Milchwirtschaft spezialisiert hatten. Heute betreibt die „Rancho Glezerów“ in Pławin die Zucht von Damhirschen, Hirschen und Mufflons. Seit 2006 finden hier Internationale Damhirschtage statt, in deren Rahmen wissenschaftliche Konferenzen, Ausstellungen und Veranstaltungen organisiert werden.

Gmina jest bogata w tradycje zakładanych tu od XVIII wieku gospodarstw ołędarskich (tzw. Holländereien), specjalizujących się w hodowli bydła i mleczarstwie. Dziś hodowlane tradycje rozwija w Pławinie tzw. Rancho Glezerów z danielami, jeleniami i muflonami. Od roku 2006 organizowane są tutaj Międzynarodowe Dni Daniela, na program których składają się konferencje naukowe, wystawy i festyny.

GEMEINDE STRZELCE KRAJEŃSKIE GMINA STRZELCE KRAJEŃSKIE

ALTE VERTEITIGUNGSMAUER IN STRZELCE KRAJEŃSKIE / STARE MURY OBRONNE W STRZELCACH KRAJEŃSKICH

Der wirtschaftliche Wohlstand der Stadt Strzelce Krajeńskie im Mittelalter wird durch die fast vollständig erhaltenen hohen Verteidigungsmauern dokumentiert. Im Falle einer Belagerung wurden die Verteidigungsmauern auf den durch Basteien gekennzeichneten Abschnitten von den Angehörigen der einzelnen Zünfte, die dort ihr Kriegsgerät aufbewahrten, verteidigt. Die Stadt brannte im Jahr 1945 aus. Seit dem Wiederaufbau ist sie das lokale Zentrum für Markt und Kultur sowie der Mittelpunkt der Gemeinde und des Kreises.

Gospodarczą pomyślność miasta Strzelce Krajeńskie w dobie średniowiecza dokumentują zachowane prawie w całości wysokie mury obronne z najciekawszym ich fragmentem Bramy Młyńskiej. W razie oblężenia, miasta bronili członkowie poszczególnych cechów, na odcinkach murów obronnych, zaznaczonych basztami. W basztach rzemieślnicy przechowywali również sprzęt wojenny. Miasto spalone w roku 1945, po odbudowaniu z powodzeniem kontynuuje swą rolę jako centrum lokalnego rynku i kultury, a także stolica gminy i powiatu.

GEMEINDE ZWIERZYN GMINA ZWIERZYN

ŻWIRKA SEE / JEZIORO ŻWIRKA

Die meisten Dörfer der Gemeinde entstanden im 18. Jahrhundert auf den trockengelegten Gebieten der ehemaligen Sumpfgebiete der Netze. Die landwirtschaftlich geprägte Gemeinde hat die typischen Probleme der ehemaligen Überschwemmungsgebiete im Zusammenhang mit der Regulierung der Wasserhältnisse und der Hochwassergefahr. Aus ehemaligen Kies- und Sandgruben entstanden Seen. Im Dorf Przysieka entwickelte sich aus einer ehemaligen Kiesgrube ein in der Gemeinde beliebtes Erholungsgebiet mit dem Namen Żwirka See.

Większość wsi w gminie powstała w XVIII wieku na osuszonych obszarach dawnych terenów bagiennych Noteci. Ta wybitnie rolnicza gmina ma typowe problemy dawnych terenów zalewowych, związane z regulacją stosunków wodnych i zagrożeniem powodziowym. Na miejscu zwirowni i urobisk piasku pozostały też akweny wodne. We wsi Przysieka w dawnym urobisku żwiru powstał popularny w gminie teren rekreacyjny o nazwie Jezioro Żwirka.

FACHWERKKIRCHE IN ZWIERZYN / KOŚCIÓŁ W ZWIERZYNIE

Die alte Fachwerkkirche des Heiligen Johannes des Täufers in Zwierzyn aus dem Jahr 1767. In den Jahren 1990 bis 1995 wurde die Kirche umgebaut und mit Backsteinen ummauert.

Stary kościół ryglowy w Zwierzynie z 1767 roku pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela. W latach 1990-1995 został rozebrany i przebudowany na murowany.

LANDKREIS SULEŃCIŃSKI POWIAT SULEŃCIŃSKI

BUSZNO-SEE / JEZIORO BUSZNO

Der Kreis Sulęcín, der eine abwechslungsreiche nacheiszeitliche Landschaft mit Hügeln und Schluchten besitzt, bietet den Touristen Sumpfgelände an der Warthemündung, Sommerattraktionen in Lubniewice mit den Palästen und der Badestelle am See sowie große Waldflächen, wo sich der Truppenübungsplatz in Wędrzewo befindet. Der malerische Buszno-See erstreckt sich auf einer Fläche von ca. 60 Hektar. Auf dem Gebiet des Landkreises befand sich vor nicht allzu langer Zeit eine sowjetische, mit Atomwaffen bestückte Militärbasis.

Powiat Sulęcński, posiadający urozmaicony polodowcowy krajobraz z wzgórzami i wąwozami, oferuje turystom bagienne tereny Ujścia Warty, wczasowe atrakcje Lubniewic z pałacami i kąpieliskiem nad jeziorem oraz duże kompleksy leśne, na terenie których znajduje się też wojskowy poligon w Wędrzynie. Odnaleźć tam można malownicze jezioro Buszno o powierzchni ok. 60 hektarów. Na terenie powiatu znajdowała się w niedalekiej przeszłości radziecka baza wojskowa z głowicami atomowymi.

GEMEINDE KRZESZYCE GMINA KRZESZYCE

KRZESZYCE AUS DER VOGELPERSPEKTIVE / KRZESZYCE Z LOTU PTAKA

Die Dörfer in der Gemeinde lassen sich in die alten Ortschaften der Hochfläche und in die jüngeren, die in der 2. Hälfte des 18. Jahrhunderts auf den trockengelegten Flächen des Warthebruchs entstanden, einteilen. Krzeszyce wurde 1945 stark zerstört. Die Spuren sind heute noch im Dorfzentrum sichtbar. Nach 1990 entwickelte sich die Zusammenarbeit zwischen den ehemaligen deutschen und den jetzigen polnischen Einwohnern der Gemeinde.

Wsie w gminie dzielą się na stare miejscowości wysoczyzny oraz młodsze, powstałe w połowie XVIII wieku na osuszonych terenach Błot Warciańskich. Krzeszyce zostały poważnie zniszczone w 1945 roku, co odbiło się na wyglądzie centrum wsi. Po roku 1990 rozwinęła się tu współpraca między dawnymi niemieckimi a obecnymi polskimi mieszkańcami gminy.

KIRCHE IN STUDZIONKA / KOŚCIÓŁ W STUDZIONCE

Studzionka ist das älteste und malerischste Dorf im ehemaligen Ordensbruch der Warthe. Es entstand in dem Zeitalter der Hauländer im Jahr 1722. In seinem Zentrum steht neben der kleinen verputzten Fachwerkkirche ein Glockenturm mit der historischen Glocke, einem Geschenk des Herrenmeisters des Johanniterordens der Ballei in Sonnenburg, August Ferdinand von Hohenzollern.

Studzionka to najstarsza i najbardziej malowniczo położona wieś dawnych Zakonnych Błot Warciańskich. Powstała w epoce ołędzkiej w 1722 roku. W jej centrum, obok niewielkiego, otynkowanego kościółka konstrukcji ryglowej, stoi dzwonnica z zabytkowym dzwonem. Podarował go w 1793 roku mistrz zakonu joannitów baliwatu w Słońsku, August Ferdynand von Hohenzollern.

GEMEINDE LUBNIEWICE / GMINA LUBNIEWICE

MARKTPLATZ IN LUBNIEWICE / RYNEK MIEJSKI W LUBNIEWICACH

Lubniewice ist heute ein Erholungsort. Der malerische kleine Markt mit dem Springbrunnen der deutsch-polnischen Freundschaft verwandelt sich an den Sommerabenden in ein Zentrum des kulturellen Lebens der Einwohner der Stadt und ihrer Gäste.

Lubniewice mają dzisiaj charakter miejscowości wypoczynkowej. Malowniczy rynek z fontanną polsko-niemieckiej przyjaźni w letnie wieczory zamienia się w centrum życia kulturalnego mieszkańców miasta i ich gości.

„PARK DER LIEBE“ IN LUBNIEWICE / „PARK MIŁOŚCI“ W LUBNIEWICACH

Im Park am Schloss in Lubniewice wurde der „Park der Liebe“ angelegt. In den Parkalleen finden sich zahlreiche hölzerne Skulpturen, die sich aneinander schmiegende Paare darstellen, verbunden mit einer kleinen Brücke, an die verliebte Paare als Symbol für die Beständigkeit ihrer Verbindung Schlösser hängen. An der Mauer am Parkeingang befindet sich eine Tafel mit dem Hinweis, dass die Schirmherrin dieses Ortes die mit Lubniewice verbundene Michalina Wisłocka ist, Autorin des ersten polnischen Sexualratgebers mit dem Titel „Die Kunst des Liebens“.

Letnią stolicą powiatu są Lubniewice. W przyzamkowym parku urządzono Lubniewicki „Park Miłości”. Przy parkowych alejkach ustawiono kilkanaście drewnianych rzeźb, przedstawiających przytulające się pary, z mostkiem, na którym zakochani wieszają kłódki, symbolizujące trwałość ich związku. Na murze, przy wejściu do parku, znajduje się tablica informująca, że patronką tego miejsca jest związana z Lubniewicami Michalina Wisłocka, autorka pierwszego polskiego poradnika seksuologii pt. „Sztuka kochania”.

GEMEINDE SŁOŃSK GMINA SŁOŃSK

NATIONALPARK WARTHEMÜNDUNG /
PARK NARODOWY UJŚCIE WARTY

Der Nationalpark Warthemündung mit einer Fläche von mehr als 8.000 Hektar umfasst die Überschwemmungsgebiete der Mündung der Warthe in die Oder und der Postomia in die Warthe. Der Park befindet sich auf dem Territorium der vier Gemeinden Górzycza, Kostrzyn, Słońsk und Witnica. Er wurde zum Schutz der einmaligen Feuchtgebiete, der ausgedehnten Wiesen und Weideflächen, die zu den wichtigsten Zufluchtsorten von Wasser- und Sumpfvögeln in Polen gehören, angelegt. Im Park leben 245 Vogelarten, darunter 174 Brutvögel. 26 davon gehören weltweit zu den vom Aussterben bedrohten Arten.

Park Narodowy Ujście Warty o powierzchni ok. 8000 hektar obejmuje rozlewiska u ujścia rzeki Warty do Odry oraz wpływającej do Warty rzeki Postomii. Park znajduje się na terenie czterech gmin: Górzycza, Kostrzyn nad Odrą, Słońsk i Witnica. Park został założony dla ochrony unikatowych terenów podmokłych, rozległych łąk i pastwisk, które są jedną z najważniejszych w Polsce ostoją ptaków wodnych i błotnych. Na terenie Parku stwierdzono obecność 245 gatunków ptaków, w tym 174 lęgowych. Aż 26 z nich należy do gatunków ginących w skali światowej.

KIRCHE IN SŁOŃSK / KOŚCIÓŁ W SŁOŃSKU

Die Pfarrkirche der Mutter Gottes von Częstochowa in Słońsk ist die ehemalige Kirche des Brandenburgischen Johanniterordens, der seinen Sitz im 1975 abgebrannten Schloss von Sonnenburg hatte. Die Kirche und die darin aufbewahrten Kunstgegenstände wurden gemeinsam mit den Einwohnern und mit Unterstützung der Mitglieder des Ordens und der ehemaligen Einwohner von Sonnenburg restauriert.

Kościół parafialny w Słońsku pod wezwaniem Matki Bożej Częstochowskiej jest dawną świątynią brandenburskiego baliwatu Zakonu Joannitów, który miał swą siedzibę w słońskim Zamku, spalonym w 1975 roku. Kościół i zachowane w nim zabytki wymagały pilnej renowacji. Ich odrestaurowania podjęli się mieszkańcy Słońska przy wsparciu członków Zakonu oraz dawnych niemieckich mieszkańców Sonnenburga.

GEMEINDE SULEĆIN / GMINA SULEĆIN

MARKTPLATZ IN SULEĆIN / RYNEK MIEJSKI W SULEĆINIE

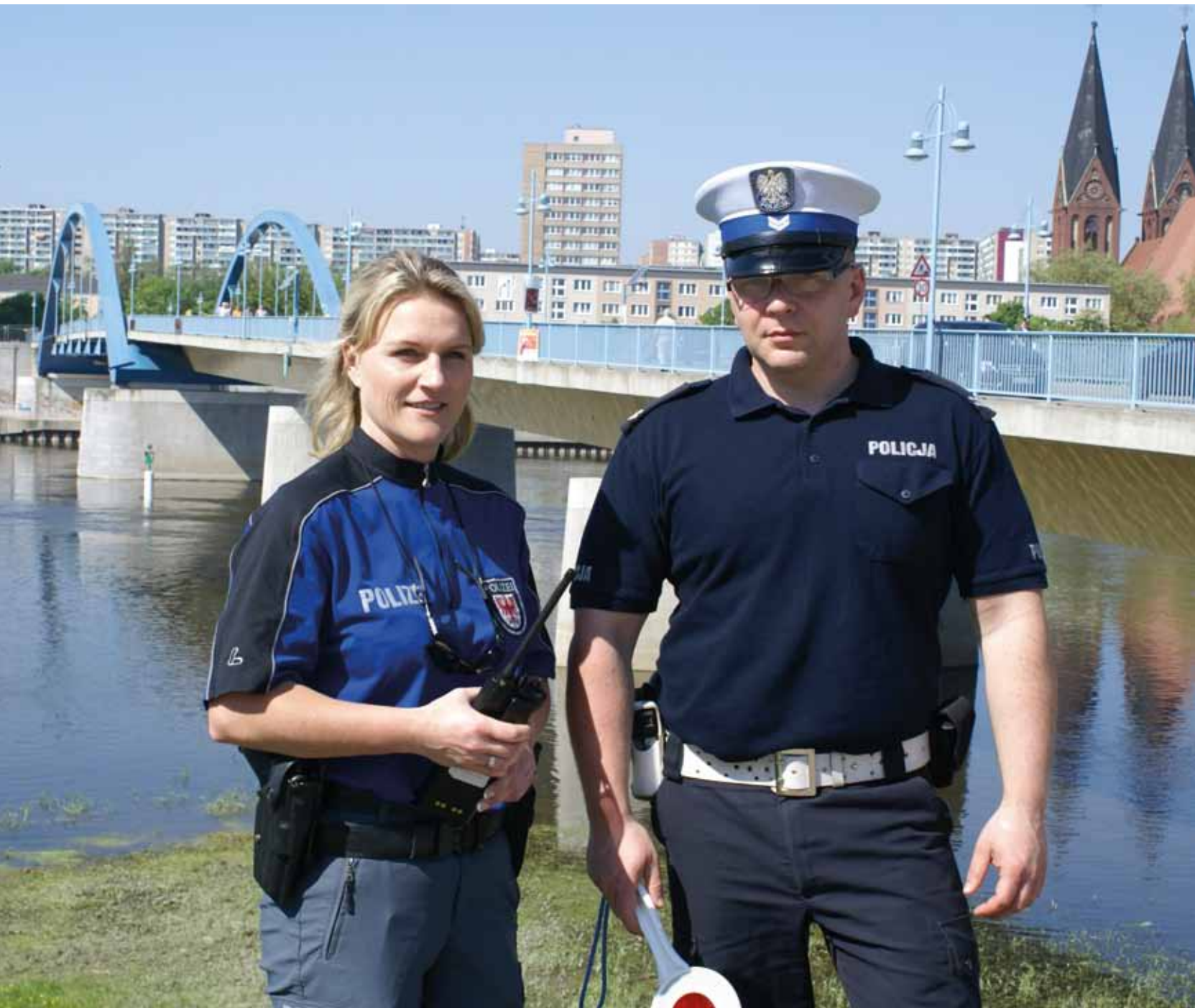
Zu den schönsten historischen Sehenswürdigkeiten der Stadt Sulęcín zählen die nach den Kriegszerstörungen wieder aufgebaute gotische St. Nikolai-Kirche aus dem 14. Jahrhundert, die Fragmente der Verteidigungsmauern aus dem 14. Jahrhundert und die Häuser um den Marktplatz herum aus dem 18. und 19. Jahrhundert sowie die neugotische St. Heinrich-Kirche aus dem 19. Jahrhundert. Durch seine landschaftlich reizvolle Lage ist Sulęcín heute das Zentrum des Fahrradtourismus der Euroregion. Das Herzstück der Stadt ist der wunderschön wieder aufgebaute Markt, auf dem städtische und regionale Kulturveranstaltungen stattfinden.

Do najcenniejszych zabytków miasta Sulęcín zaliczyć można, odbudowany po zniszczeniach wojennych, gotycki kościół św. Mikołaja i fragmenty murów obronnych z XIV wieku, kamienice w okolicach rynku z XVIII i XIX w. i neogotycki kościół św. Henryka z XIX wieku Sulęcín, wykorzystując swe położenie w malowniczym, południowym krajobrazie, został przez lokalne władze wylansowany jako centrum turystyki kolarskiej Euroregionu. Pięknie odbudowany rynek miejski jest sercem miasta, gdzie odbywają się miejskie i regionalne imprezy kulturalne.

DEUTSCH-POLNISCHES KOOPERATIONSZENTRUM IN SULEĆIN / DOM JOANNITÓW – CENTRUM WSPÓŁPRACY POLSKO-NIEMIECKIEJ

Die Geschichte Sulęcíns ist eng mit den Ritterorden verbunden. Zuerst mit den hier zu den Piastenzeiten herbeigeholten Templern und nach ihrer Auflösung, zu Zeiten der Markgrafen von Brandenburg, mit den Johannitern. Denen gehörten die Stadt und umliegende Dörfer bis zum Beginn des 19. Jahrhunderts. 2009 hat die Stadt mit Hilfe von EU-Mitteln das Johanniterhaus als Zentrum der Geschichte der Stadt und Gemeinde und der deutsch-polnischen Zusammenarbeit wieder aufgebaut. Dabei wurden die Interessen der ehemaligen und jetzigen Einwohner der Stadt besonders berücksichtigt.

Dzieje Sulęcína są silnie powiązane z zakonami rycerskimi. Najpierw ze sprowadzonymi tu w czasach piastowskich templariuszami, a po ich rozwiązaniu w czasach margrabiów brandenburskich z joannitami, do których do początków XIX wieku należały miasto i grupa okolicznych wsi. W 2009 roku samorząd lokalny przy wykorzystaniu środków unijnych oddał do użytku obudowany Dom Joannitów jako centrum wiedzy o mieście i gminie oraz współpracy polsko-niemieckiej, ze szczególnym uwzględnieniem dawnych i obecnych mieszkańców miasta.

CHRONIK DER HISTORISCHEN EREIGNISSE / KRONIKA WYDARZEŃ HISTORYCZNYCH

EUROPA, DEUTSCHLAND UND POLEN / EUROPA, NIEMCY I POLSKA

4. JUNI / CZERWCA 1989

Die ersten freien Wahlen nach dem „runden Tisch“ –
Parlamentswahlen in Polen / 1. wolne wybory po „okrągłym
stole” w Polsce

9. NOVEMBER / LISTOPADA 1989

Mauerfall in Berlin / upadek muru w Berlinie

3. OKTOBER / PAŹDZIERNIKA 1990

Herstellung der Einheit Deutschlands (Zwei-plus-Vier-Vertrag) /
Zjednoczenie Niemiec (Traktat Dwa Plus Cztery)

14. NOVEMBER / LISTOPADA 1990

Unterzeichnung deutsch-polnischer Grenzvertrag /
podpisanie polsko-niemieckiego traktatu granicznego

17. JUNI / CZERWCA 1991

Unterzeichnung deutsch-polnischer Nachbarschaftsvertrag /
podpisanie niemiecko-polskiego traktatu o dobrym
sąsiedztwie

7. FEBRUAR / LUTEGO 1992

Vertrag von Maastricht-Vertrag über die Europäische Union /
umowa z Maastricht – Traktat o Unii Europejskiej

OKTOBER / PAŹDZIERNIK 1993

Euroregion PRO EUROPA VIADRINA

Vorstellung des ersten Entwicklungs- und Handlungskonzeptes
der Euroregion / prezentacja pierwszej koncepcji rozwoju
i Działania Euroregionu

21. DEZEMBER / GRUDNIA 1993

Euroregion PRO EUROPA VIADRINA

Unterzeichnung des Gründungsvertrages der Euroregion
PRO EUROPA VIADRINA / podpisanie aktu założycielskiego
Euroregionu PRO EUROPA VIADRINA

22. APRIL / KWIETNIA 1994

Euroregion PRO EUROPA VIADRINA

1. Sitzung des Rates und des Präsidiums der Euroregion /
1. Posiedzenie Rady i Prezydium Euroregionu

AB JULI / OD CZERWCA 1997

Euroregion PRO EUROPA VIADRINA

Euroregion verwaltet EU-Fördermittel für Begegnungsprojekte
(INTERREG II und PHARE CBC) / Euroregion zarządza środkami
pomocowymi w ramach INTERREG II i PHARE CBC

2. OKTOBER / PAŹDZIENIKA 1997

Vertrag von Amsterdam – Reform zum Beitritt neuer
EU-Mitgliedstaaten / Traktat z Amsterdamu, reforma
dotycząca przystąpienia nowych członków UE

1999

Gebietsreform in Polen / reforma samorządowa w Polsce

2000 – 2006

Euroregion PRO EUROPA VIADRINA

Fortführung INTERREG III A (in Polen PHARE CBC) / kontynuacja INTERREG III A (w Polsce PHARE CBC)

26. FEBRUAR / LUTEGO 2001

Vertrag von Nizza – Reform zum Beitritt neuer Mitgliedstaaten / Traktat z Nicei reforma dotycząca przystąpienia nowych członków

20. DEZEMBER / GRUDNIA 2003

Euroregion PRO EUROPA VIADRINA

10-jähriges Jubiläum der Euroregion PRO EUROPA VIADRINA / Jubileusz 10-lecia powstania Euroregionu PRO EUROPA VIADRINA

1. MAI / MAJA 2004

Beitritt Polens zur Europäische Union / przystąpienie Polski do Unii Europejskiej

16. SEPTEMBER / WRZEŚNIA 2005

Euroregion PRO EUROPA VIADRINA

Eröffnung des Informationszentrums Europe Direct in Frankfurt (Oder) / otwarcie punktu informacyjnego Europe Direct we Frankfurcie nad Odrą

2004 – 2006

Euroregion PRO EUROPA VIADRINA

INTERREG III wird auch in Polen umgesetzt: 1. Gemeinsame Operationelle Programm für Brandenburg – Wojewodschaft Lubuskie / Kontynuacja INTERREG III także w Polsce: 1. Wspólny Program Operacyjny Brandenburgia – Województwo Lubuskie

13. DEZEMBER / GRUDNIA 2007

Vertrag von Lissabon / Traktat z Lizbony

2007 – 2013

Euroregion PRO EUROPA VIADRINA

Fortführung INTERREG IV, 2. Gemeinsame Operationelle Programm Wojewodschaft Lubuskie – Brandenburg / Kontynuacja INTERREG IV, 2. Wspólny Program Operacyjny Województwo Lubuskie – Brandenburgia

20. DEZEMBER / GRUDNIA 2013

Euroregion PRO EUROPA VIADRINA

20-jähriges Jubiläum der Euroregion PRO EUROPA VIADRINA / Jubileusz 20-lecia Euroregionu PRO EUROPA VIADRINA

EUROREGION PRO EUROPA VIADRINA: GEBIETSKÖRPERSCHAFTEN / WSPÓLNOTY TERYTORIALNE

STADT FRANKFURT (ODER) /
MIASTO FRANKFURT NAD ODRĄ
www.frankfurt-oder.de

LANDKREIS
MÄRKISCH-ODERLAND /
POWIAT MARCHIJSKO-ODRZAŃSKI
www.maerkisch-oderland.de

STADT ALTLANDSBERG /
MIASTO ALTLANDSBERG
www.altlandsberg.de

STADT BAD FREIENWALDE (ODER) /
MIASTO BAD FREIENWALDE (ODER)
www.gemeinde.bad-freienwalde.de

STADT MÜNCHEBERG /
MIASTO MÜNCHEBERG
www.stadt-muencheberg.de

STADT SEELOW /
MIASTO SEELOW
www.seelow.de

STADT STRAUSBERG /
MIASTO STRAUSBERG
www.stadt-strausberg.de

STADT WRIEZEN /
MIASTO WRIEZEN
www.wriezen.de

AMT BARNIM-ODERBRUCH /
ZWIĄZEK GMINNY
BARNIM-ODERBRUCH
www.barnim-oderbruch.de

AMT FALKENBERG-HÖHE /
ZWIĄZEK GMINNY
FALKENBERG-HÖHE
www.amt-fahoe.de

AMT GOLZOW /
ZWIĄZEK GMINNY GOLZOW
www.amt-golzow.de

AMT LEBUS /
ZWIĄZEK GMINNY LEBUS
www.amt-lebus.de

AMT MÄRKISCHE SCHWEIZ /
ZWIĄZEK GMINNY
MÄRKISCHE SCHWEIZ
www.amt-maerkische-schweiz.de

AMT NEUHARDENBERG /
ZWIĄZEK GMINNY
NEUHARDENBERG
www.amt-neuhardenberg.de

AMT SEELOW-LAND / ZWIĄZEK
GMINNY SEELOW-LAND
www.amt-seelow-land.de

GEMEINDE FREDERSDORF-
VOGELSDORF / GMINA
FREDERSDORF-VOGELSDORF
www.fredersdorf-vogelsdorf.de

GEMEINDE HOPPEGARTEN /
GMINA HOPPEGARTEN
www.gemeinde-hoppegarten.de

GEMEINDE LETSCHIN /
GMINA LETSCHIN
www.letschin.de

GEMEINDE NEUENHAGEN BEI
BERLIN / GMINA NEUENHAGEN
BEI BERLIN
www.neuenhagen-bei-berlin.de

GEMEINDE PETERSHAGEN/
EGGERSDORF / GMINA
PETERSHAGEN/EGGERSDORF
www.doppeldorf.de

GEMEINDE RÜDERSDORF
BEI BERLIN / GMINA
RÜDERSDORF BEI BERLIN
www.ruedersdorf.de

LANDKREIS ODER-SPREE /
POWIAT ODRA-SPREWA
www.landkreis-oder-spree.de

STADT BEESKOW /
MIASTO BEESKOW
www.beeskow.de

STADT EISENHÜTTENSTADT /
MIASTO EISENHÜTTENSTADT
www.eisenhuettenstadt.de

STADT ERKNER /
MIASTO ERKNER
www.erkner.de

STADT FRIEDLAND /
MIASTO FRIEDLAND
www.friedland-nl.de

STADT FÜRSTENWALDE (SPREE) /
MIASTO FÜRSTENWALDE (SPREE)
www.stadt-fuerstenwalde.de

STADT STORKOW (MARK) /
MIASTO STORKOW (MARK)
www.storkow-stadt.de

AMT BRIESKOW-FINKENHEERD /
ZWIĄZEK GMINNY
BRIESKOW-FINKENHEERD

www.amt-b-f.de

AMT NEUZELLE /
ZWIĄZEK GMINNY NEUZELLE

www.neuzelle.de

AMT ODERVORLAND / ZWIĄZEK
GMINNY ODERVORLAND

www.amt-odervorland.de

AMT SCHARMÜTZELSEE /
ZWIĄZEK GMINNY
SCHARMÜTZELSEE

www.amt-scharmuetzelsee.de

AMT SCHLAUBETAL /
ZWIĄZEK GMINNY SCHLAUBETAL

www.amt-schlaubetal.de

AMT SPREEHAGEN / ZWIĄZEK
GMINNY SPREEHAGEN

www.amt-spreehagen.org

GEMEINDE GRÜNHEIDE (MARK) /
GMINA GRÜNHEIDE (MARK)

www.gemeinde-gruenheide-mark.de

GEMEINDE RIETZ-NEUENDORF /
GMINA RIETZ-NEUENDORF

www.rietz-neuendorf.de

GEMEINDE SCHÖNEICHE
BEI BERLIN / GMINA
SCHÖNEICHE BEI BERLIN

www.schoeneiche-bei-berlin.de

GEMEINDE STEINHÖFEL /
GMINA STEINHÖFEL

www.gemeinde-steinhofel.de

GEMEINDE TAUCHE /
GMINA TAUCHE

www.gemeinde-tauche.de

GEMEINDE WOLTERS DORF /
GMINA WOLTERS DORF

www.woltersdorf-schleuse.de

GEMEINDE BLEDZEW /
GMINA BLEDZEW

www.bledzew.pl

GEMEINDE BOGDANIEC /
GMINA BOGDANIEC

www.bogdaniec.pl

STADT UND GEMEINDE CYBINKA /
MIASTO I GMINA CYBINKA

www.cybinka.pl

GEMEINDE DESZCZNO /
GMINA DESZCZNO

www.deszczno.pl

STADT UND GEMEINDE
DOBIĘGNIEW / MIASTO
I GMINA DOBIĘGNIEW

www.dobiegnew.pl

STADT UND GEMEINDE
DREZDENKO / MIASTO
I GMINA DREZDENKO

www.drezdenko.pl

STADT GORZÓW
WIELKOPOLSKI / MIASTO
GORZÓW WIELKOPOLSKI

www.gorzow.pl

GEMEINDE GÓRZYCA /
GMINA GÓRZYCA

www.gorzycy.pl

GEMEINDE KŁODAWA /
GMINA KŁODAWA

www.klodawa.pl

STADT UND GEMEINDE KOSTRZYN
AN DER ODER / MIASTO I GMINA
KOSTRZYN NAD ODRA

www.kostrzyn.pl

GEMEINDE KRZESZYCE /
GMINA KRZESZYCE

www.krzeszyce.pl

GEMEINDE LUBISZYN /
GMINA LUBISZYN

www.lubiszyn.pl

STADT UND GEMEINDE
LUBNIEWICE /
MIASTO I GMINA LUBNIEWICE

www.lubniewice.pl

STADT UND GEMEINDE
MIĘDZYRZECZ /
MIASTO I GMINA MIĘDZYRZECZ

www.miedzyrzecz.pl

STADT UND GEMEINDE OŚNO
LUBUSKIE / MIASTO I GMINA
OŚNO LUBUSKIE

www.osno.pl

GEMEINDE PRZYTOCZNA /
GMINA PRZYTOCZNA

www.przytoczna.pl

GEMEINDE PSZCZEW /
GMINA PSZCZEW

www.pszczew.pl

STADT UND GEMEINDE RZEPIN /
MIASTO I GMINA RZEPIN

www.rzepin.pl

GEMEINDE SANTOK /
GMINA SANTOK

www.santok.pl

STADT UND GEMEINDE
SKWIERZYNA /
MIASTO I GMINA SKWIERZYNA

www.skwierzyna.pl

GEMEINDE SŁOŃSK /
GMINA SŁOŃSK
www.slonsk.pl

STADT UND GEMEINDE
SŁUBICE / MIASTO I GMINA
SŁUBICE
www.slubice.pl

GEMEINDE STARE KUROWO /
GMINA STARE KUROWO
www.starekurowo.pl

STADT UND GEMEINDE
STRZELCE KRAJEŃSKIE / MIASTO
I GMINA STRZELCE KRAJEŃSKIE
www.strzelce.pl

STADT UND GEMEINDE SULĘCIN /
MIASTO I GMINA SULĘCIN
www.sulecin.pl

STADT UND GEMEINDE TRZCIEL /
MIASTO I GMINA TRZCIEL
www.trzciel.pl

STADT UND GEMEINDE WITNICA /
MIASTO I GMINA WITNICA
www.witnica.pl

GEMEINDE ZWIERZYN /
GMINA ZWIERZYN
www.zwierzyn.pl

LANDKREIS GORZOWSKI /
POWIAT GORZOWSKI
www.powiatgorzowski.pl

LANDKREIS SŁUBICKI /
POWIAT SŁUBICKI
www.powiatslubicki.pl

LANDKREIS STRZELECKO-
DREZDENECKI / POWIAT
STRZELECKO-DREZDENECKI
www.fsd.pl

LANDKREIS SULĘCIŃSKI /
POWIAT SULĘCIŃSKI
www.powiatsulecinski.pl

INHALTSVERZEICHNIS / SPIS TREŚCI

VORWORT / PRZEDMOWA	7
EINFÜHRUNG / WPROWADZENIE	8
Stadt Frankfurt (Oder) / Miasto Frankfurt nad Odrą	12
Stadt Gorzów Wielkopolski / Miasto Gorzów Wielkopolski	26
LANDKREIS MÄRKISCH-ODERLAND / POWIAT MARCHIJSKO-ODRZAŃSKI	20
Kreisstadt Seelow / Miasto powiatowe Seelow	22
Stadt Altlandsberg / Miasto Altlandsberg	24
Stadt Bad Freienwalde (Oder) / Miasto Bad Freienwalde (Oder)	26
Stadt Müncheberg / Miasto Müncheberg	28
Stadt Strausberg / Miasto Strausberg	30
Stadt Wriezen / Miasto Wriezen	32
Amt Barnim-Oderbruch / Związek Gminny Barnim-Oderbruch	34
Amt Falkenberg-Höhe / Związek Gminny Falkenberg-Höhe	36
Amt Golzow / Związek Gminny Golzow	38
Amt Lebus / Związek Gminny Lebus	40
Amt Märkische Schweiz / Związek Gminny Märkische Schweiz	42
Amt Neuhardenberg / Związek Gminny Neuhardenberg	44
Amt Seelow-Land / Związek Gminny Seelow-Land	46
Gemeinde Fredersdorf-Vogelsdorf / Gmina Fredersdorf-Vogelsdorf	48
Gemeinde Hoppegarten / Gmina Hoppegarten	50
Gemeinde Letschin / Gmina Letschin	52
Gemeinde Neuenhagen bei Berlin / Gmina Neuenhagen bei Berlin	54
Gemeinde Petershagen/Eggersdorf / Gmina Petershagen/Eggersdorf	56
Gemeinde Rüdersdorf bei Berlin / Gmina Rüdersdorf bei Berlin	58
LANDKREIS ODER-SPREE / POWIAT ODRA-SPREWA	60
Kreisstadt Beeskow / Miasto powiatowe Beeskow	62
Stadt Eisenhüttenstadt / Miasto Eisenhüttenstadt	64
Stadt Erkner / Miasto Erkner	66
Stadt Friedland / Miasto Friedland	68
Stadt Fürstenwalde (Spree) / Miasto Fürstenwalde (Spree)	70

Stadt Storkow / Miasto Storkow	72
Amt Brieskow-Finkenheerd / Związek Gminny Brieskow-Finkenheerd	74
Amt Neuzelle / Związek Gminny Neuzelle	76
Amt Odervorland / Związek Gminny Odervorland	78
Amt Scharmützelsee / Związek Gminny Scharmützelsee	80
Amt Schlaubetal / Związek Gminny Schlaubetal	82
Amt Spreehagen / Związek Gminny Spreehagen	84
Gemeinde Grünheide / Gmina Grünheide	86
Gemeinde Rietz-Neuendorf / Gmina Rietz-Neuendorf	88
Gemeinde Schöneiche bei Berlin / Gmina Schöneiche bei Berlin	90
Gemeinde Steinhöfel / Gmina Steinhöfel	92
Gemeinde Tauche / Gmina Tauche	94
Gemeinde Woltersdorf / Gmina Woltersdorf	96
LANDKREIS GORZOWSKI / POWIAT GORZOWSKI	98
Gemeinde Bogdaniec / Gmina Bogdaniec	100
Gemeinde Deszczno / Gmina Deszczno	102
Gemeinde Kłodawa / Gmina Kłodawa	104
Gemeinde Kostrzyn an der Oder / Gmina Kostrzyn nad Odrą	106
Gemeinde Lubiszyn / Gmina Lubiszyn	108
Gemeinde Santok / Gmina Santok	110
Gemeinde Witnica / Gmina Witnica	112
LANDKREIS MIĘDZYRZECKI / POWIAT MIĘDZYRZECKI	114
Gemeinde Bledzew / Gmina Bledzew	116
Gemeinde Międzyrzecz / Gmina Międzyrzecz	118
Gemeinde Przytoczna / Gmina Przytoczna	120
Gemeinde Pszczew / Gmina Pszczew	122
Gemeinde Skwierzyna / Gmina Skwierzyna	124
Gemeinde Trzciel / Gmina Trzciel	126
LANDKREIS SŁUBICKI / POWIAT SŁUBICKI	128
Gemeinde Cybinka / Gmina Cybinka	130
Gemeinde Górzycza / Gmina Górzycza	132
Gemeinde Ośno Lubuskie / Gmina Ośno Lubuskie	134

Gemeinde Rzepin / Gmina Rzepin	136
Gemeinde Słubice / Gmina Słubice	138
LANDKREIS STRZELECKO-DREZDENECKI / POWIAT STRZELECKO-DREZDENECKI	140
Gemeinde Dobiegniew / Gmina Dobiegniew	142
Gemeinde Drezdenko / Gmina Drezdenko	144
Gemeinde Stare Kurowo / Gmina Stare Kurowo	146
Gemeinde Strzelce Krajeńskie / Gmina Strzelce Krajeńskie	148
Gemeinde Żwierzyn / Gmina Żwierzyn	150
LANDKREIS SULĘCIŃSKI / POWIAT SULĘCIŃSKI	152
Gemeinde Krzeszyce / Gmina Krzeszyce	154
Gemeinde Lubniewice / Gmina Lubniewice	156
Gemeinde Stońsk / Gmina Stońsk	158
Gemeinde Sulęcín / Gmina Sulęcín	160
HISTORISCHE CHRONIK / KRONIKA HISTORYCZNA	162
EUROREGION PRO EUROPA VIADRINA: GEBIETSKÖRPERSCHAFTEN / WSPÓLNOTY TERYTORIALNE	166
INHALTSVERZEICHNIS / SPIS TREŚCI	172
AUTORENRECHTE FOTOS / PRAWA AUTORSKIE FOTOGRAFIE	175
IMPRESSUM	176

AUTORENRECHTE FOTOS / PRAWA AUTORSKIE FOTOGRAFIE

(SEITEN / STRONY)

Winfried Mausolf: Umschlagsfoto / fotografia na okładce

Horst Drawing: 6, 8, 9, 14, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 38, 39, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 59, 78, 86, 92, 93, 94, 100, 101, 104, 105, 108, 110, 112, 113, 114, 116, 118, 119, 122, 123, 124, 125, 127, 131, 132, 134, 135, 136, 137, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 151, 155, 156, 159, 161, 171, 173, 174

Winfried Mausolf: 12, 13, 15, 20, 40, 58, 60, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 87, 88, 89, 90, 91, 95, 96, 97, 130, 138, 139

Amt Odervorland: 164 – Katarzyna Klonowska

Archiv / archiwum Euroregion PRO EUROPA VIADRINA
(34, 37 – Toralf Schiwietz), (152, 157, 165 – Krzysztof Szydłak)

Archiv Polizeipräsidium des Landes Brandenburg / archiwum
Prezydium Policji Kraju Związkowego Brandenburgia (162)

Archiv Gemeinden / archiwa gmin:

Bledzew (117),
Cybinka (128),
Deszczno (102, 103),
Górzycza (133 – Zbigniew Tomczak),
Krzeszyce (154),
Lubiszyn (109),
Przytoczna (120, 121),
Santok (111),
Stońsk (158),
Strzelce Krajeńskie (148, 149),
Sulęcín (160 – Stefan Wiernowolski),
Trzciel (126),
Żwierzyn (150)

Archiv der Städte / archiwa miast:

Górzow Wlkp. (16 – Tomasz Chwalisz, 17,
18 – Bartłomiej Nowosielski, 19 – Mateusz Kaźmierczak)
Kostrzyn nad Odrą (106 – Arkadiusz Drygas, 107 – Filip Paweł Chara)

Archiv der Landkreise / archiwa powiatów:
słubicki (128 – Piotr Chyra)
strzelecko-Drezdenecki (141)
gorzowski (98 – Piotr Chyra)

IMPRESSUM

HERAUSGEBER / WYDAWCA:
Euroregion PRO EUROPA VIADRINA
Mittlere Oder e.V.
Holzmarkt 7
15230 Frankfurt (Oder)
<http://www.euroregion-viadrina.eu>

Stowarzyszenie Gmin Polskich „Pro Europa Viadrina”
Ul. Nowa 5
66-400 Gorzów Wlkp.
<http://www.euroregion-viadrina.pl>

REDAKTION / REDAKCJA:
Marcin Guła, Bogdan Kostyra, Dietmar Materne, Toralf Schiwietz,
Tobias Seyfarth, Krzysztof Szydłak

TEXTE / TEKSTY:
Dr. Wolfgang de Bruyn, Zbigniew Czarnuch, Dr. Reinhard Schmook

KARTE / MAPA:
Jörn Lenz (Regionale Planungsstelle Oderland-Spree)

GESTALTUNG / PROJEKT GRAFICZNY:
Giraffe Werbeagentur GmbH

DRUCK / DRUK:
DRUCKZONE GmbH & Co. KG

ÜBERSETZUNG / TŁUMACZENIE:
Renata Baranowska, Bettina Horn, Bogdan Kostyra

Mit freundlicher Unterstützung der Sparkassen Märkisch-Oderland und Oder-Spree.

Die Verwendung der Texte und Fotos ist ohne schriftliche Zustimmung des Herausgebers und der Autoren urheberrechtswidrig.
Das gilt auch für Vervielfältigung, Übersetzung und für die Verarbeitung mit elektronischen Systemen. Copyright © Mittlere Oder e.V.

Wykorzystanie tekstów i zdjęć bez pisemnego przyzwolenia wydawcy i autorów narusza prawa autorskie.
Dotyczy to też przedruku, tłumaczenia i przetwarzania w formie elektronicznej. Copyright © Mittlere Oder e.V.